

ولادت پرمهر حضرت زینب کبری(س) و روز پرستار گرامی باد

فهرست مطالب

مجله اقتصاد و مدیریت

۲..... سر مقاله: کام‌های متوازن موفقیت.....

۳..... چهارمین همایش سراسری مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی در کرمان.....

۱۴..... تقدیر از «خوارزمی» در نخستین کنفرانس بین‌المللی هلدینگ ایران.....

۱۵..... بازار در شرایط انتظار.....

۱۷..... نگاهی به آخرین ارزیابی‌های رسمی درباره اقتصاد ایران.....

۲۰..... نوکیسه‌ها در بهشت مصرف.....

۲۲..... برک برنده تجارت الکترونیک.....

مجله فرهنگ و خانواده

۲۴..... بوی اسفند، بوی نفت.....

۲۵..... نگاهی کوتاه به زندگی مهدی اخوان ثالث.....

۲۶..... فوتبالیست‌هایی که دست‌کم سه بار بهترین بازیکن جهان شدند.....

۲۷..... پیشینه‌های آخر سالی.....

۲۸..... همه چیز درباره خرید شب عید.....

۳۰..... آشفال‌های دوست داشتنی.....

۳۱..... برگزیده‌های شبکه‌های اجتماعی.....

پایش برنامه‌ی هفت‌ساله‌ی خوارزمی در چهارمین همایش سراسری مدیران

۳

۱۷

بدهی‌های معوق بانکی و نقدینگی؛ دیرپایی مولفه‌های منفی

برگ برنده تجارت الکترونیک

۲۲

۲۶

فوتبالیست‌هایی که دست‌کم سه بار بهترین بازیکن جهان شدند

همه چیز درباره خرید شب عید

۲۸

نشانی: خیابان ملاصدرا، شیراز جنوبی،

برزیل غربی، شماره ۲۵

تلفن: ۸۸۶۲۳۸۹۵

فاکس: ۸۸۶۲۳۸۹۶

نشانی الکترونیک: vakharazm@kharazmi.ir

انعکاس نظرات اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب مقالات، مصاحبه‌ها و گزارش‌ها، لزوماً به معنای تایید محتوای تمامی آن‌ها از سوی ماهنامه نیست.

زیر نظر شورای سردبیری

دبیر اجرایی تحریریه: سینا قلیچ‌خانی

همکاران این شماره:

شرمین نادری، فرید دانشفر، علی پویا، شهرزاد همتی، المیرا حصارکی نیلوفر مرادی، مجید اعزازی، ایلیا پیرولی مرجان آسمانی

طراح جلد: سهیل نوری

گرافیک و صفحه‌آرایی: مجید مرادی

ویراستار: شیدا محمدطاهر

امور دفتری: وحیده بهزادی

ماهنامه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
برای خانواده بزرگ شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

شماره دوازدهم - اسفند ۱۳۹۳

گام‌های متوازن موفقیت

دکتر حجت الهه صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

تو پای به راه در نه و هیچ مپرس
خود راه بگویدت که چون باید رفت

این باوری دیرینه و استوار است که وقتی کسی یا کسانی برای رسیدن به آرزویی بزرگ، تصمیم می‌گیرند، عزم خود را جزم می‌کنند و با توکل، زانوی اشتر بسته و گام‌های نخستین را برمی‌دارند، تمامی کائنات به یاری می‌آیند تا هدف محقق شود و تنها توشه لازم برای راه ایمان است و تلاش است و برنامه محوری. اکنون بیش از یک سال از نخستین همایش مدیران گروه خوارزمی در شیراز می‌گذرد که مهم‌ترین مأموریت آن تبیین برنامه راهبردی هفت ساله برای دستیابی به اهداف بلندمدت گروه در راستای ثروت‌آفرینی پایدار برای نسل‌ها بود. دستیابی به میزان دارایی‌هایی به ارزش حداقل یک درصد تولید ناخالص داخلی و نرخی از بازدهی که بالاترین آن در بین شرکت‌های مشابه باشد، مهم‌ترین اهداف عملیاتی این برنامه راهبردی اعلام شد. در همایش سال گذشته اعلام شد که دستیابی به این هدف بلندپروازانه و در عین حال واقع‌بینانه در گروه برنامه‌ریزی در سطح کل گروه و متعهد ماندن به برنامه تدوین شده در سایه تلاش گروهی و برخورداری از روحیه تیمی است. مدیران ارشد گروه، که شامل مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره شرکت‌های گروه و مدیران ستادی شرکت مادر بودند، با انگیزه‌های دوچندان پای به راه در نهادند و برنامه‌ریزی در سطح شرکت‌های خود را آغاز کردند و قرار بر این شد که هر سه ماه یک بار این مدیران در مکانی به دور از محل کارشان گرد هم آیند تا هم میزان پیشرفت برنامه را پایش کرده و هم با تبادل نظر در خصوص آخرین یافته‌ها و پیشرفت‌ها راه را نیز تیز کنند.

داستان تیز کردن اره، داستانی شنیدنی است. نقل می‌کنند که روزی فردی در حال اره کردن تنه قطور یک درخت بود، اره را مرتب عقب و جلو می‌برد، بی‌وقفه تلاش می‌کرد و عرق می‌ریخت. اما پس از تقریباً یک روز کار، می‌بیند که فقط نصف تنه درخت را اره کرده است. در همین حال، چشمش به مردی که با او شروع به کار کرده بود، اما چیزی نمانده درخت را ببندازد. چشمانش از تعجب گرد می‌شود و می‌پرسد: «چطور کار کردی؟ تو داری تمامش می‌کنی، در حالی که تمام وقت هم این‌جا نبودی و چند بار در میان کار را رها کردی و به استراحت پرداختی؟ چه شد؟» مرد لبخند می‌زند و پاسخ می‌دهد: «تو دیدی که من هر از گاهی کار را رها کردم، اما ندیدی هر بار که برای استراحت می‌رفتم، اره‌ام را تیز می‌کردم.» حقیقت این است که تیز کردن اره برای هر انسانی و در دوره‌های ثابتی از ضروریات مهم به شمار می‌رود. به‌ویژه اگر او مدیر باشد و مسئولیت گروه بزرگی هم با او باشد. مگر می‌شود در دنیای به‌شدت رقابتی امروز سر در لاک خود فرو برد و در محیطی بسته و با افرادی محدود تحلیل کرد و تصمیم گرفت و انتظار موفقیت هم داشت. آن هم اگر هدف بزرگی مانند رسیدن به جایگاه مهمی در بازار سرمایه و اقتصاد کشور باشد.

این ضرورت، زمینه‌ساز برنامه‌ریزی برای همایش مدیران خوارزمی بود که به لطف الهی چهارمین همایش در روزهای آغازین بهمن‌ماه در کرمان برگزار شد. همایش چهارم دستاوردهای متعدد و چشم‌گیری داشت که از مهم‌ترین آن‌ها نهایی کردن برنامه راهبردی تک‌تک شرکت‌های گروه بود. بدیهی است برای آن که اهداف بلند شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی محقق شود، باید برنامه هر کدام از شرکت‌های گروه تحقق یابد، وگرنه حاصل سال‌های پیش رو چیزی جز حسرت نخواهد بود. لازم به یادآوری نیست که هم‌سو کردن برنامه شرکت‌های یک گروه سرمایه‌گذاری که هر کدام فعالیت متفاوتی داشته و اهداف و ماهیت مخصوص به خود را دارند، با اهداف شرکت مادر، کاری بس سنگین و طاقت‌فرساست.

اکنون که برنامه راهبردی هر شرکتی برای شش یا هفت سال آینده نهایی و ابلاغ شده است، نوبت اجرای برنامه‌های یک ساله است. از این رو تا پایان سال برنامه‌های عملیاتی هر شرکت برای سال ۹۴ بر مبنای نظام ارزیابی متوازن تدوین و ابلاغ خواهد شد. زیرا باور مدیران گروه این است که رشد یک‌جانبه و با تمرکز بر یک یا دو هدف محدود، اگر غیرممکن نباشد، بسیار پرهزینه و گاهی حتی به قیمت از دست دادن اهداف ارزشمند دیگر محقق می‌شود. بنابراین، در نظام ارزیابی متوازن با تمرکز بر معیارهای مهمی که از جنبه‌های حداقل چهارگانه مالی، بازار و مشتری، فرایندها و رشد و یادگیری منابع انسانی تشکیل می‌شود، می‌توان رشدی متوازن و پایدار را برای شرکت‌ها رقم زد. ابزاری که در شرکت‌های بزرگ و موفق جهان کارایی خود را به اثبات رسانده، اکنون در دست مدیران خوارزمی قرار گرفته است تا ارزش‌های مورد انتظار سهام‌داران ارجمند و سایر ذی‌نفعان راهبردی را بیافرینند. و این همه در شرایطی است که وضعیت دشوار اقتصاد کشور امکان سرمایه‌گذاری جدید و کسب بازده مقبول را با چالشی جدی مواجه کرده است. اما این ناهمواری، نه تنها خللی در انگیزه‌های کارکنان این گروه در حال رشد ایجاد نکرده است، بلکه با ایمانی راسخ و دلی تپنده و پرشور تلاش می‌شود که تا پایان سال مالی جاری، هم بر میزان دارایی‌های مولد گروه افزوده‌تر گردد و هم سودی به‌مراتب بیشتر از آن‌چه در سال گذشته ایجاد و تقسیم شد، به وجود آید تا زمینه توسعه بیشتر فراهم گردد. در این مسیر عملیاتی ساختن مرحله دوم افزایش سرمایه‌ای که در سال گذشته به تصویب مجمع عمومی صاحبان محترم سهام رسید، یکی از گام‌های پیش‌روست. پذیرش و عرضه سهام شرکت‌های برق و انرژی سپهر (مالک اصلی نیروگاه منتظر قائم) و شرکت توسعه ساختمان خوارزمی نیز از مهم‌ترین گام‌هاست که در ماه‌های پیش رو برداشته می‌شود تا در سال مالی آتی ثمر دهد. در این مسیر پس از امید به فضل بی‌پایان و بی‌کران الهی، به پشت‌گرمی سهام‌داران حقیقی و حقوقی ارجمند قدم برمی‌داریم و یقین داریم که پیروزی مانند همیشه از آن تلاش‌گران است، هم‌چنان که تاکنون نیز چنین بوده و اهداف یک ساله‌ای که در همایش نخست بلندپروازانه به نظر می‌رسید، در همایش چهارم بیش از رقم تعیین‌شده تحقق یافته بود و این اگر یاری خالق کائنات این عالم نیست، چه می‌تواند باشد. مدیران خوارزمی بی‌پرسش و چشم‌داشت پای در راه نهاده‌اند و «خود راه بگویدت که چون باید رفت». این چنین تر باد.

گزارش و خازرم از چهارمین همایش سراسری مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی

پایش برنامه‌ی هفت‌ساله‌ی خوارزمی در چهارمین همایش سراسری مدیران

(هفتم تا نهم بهمن ماه ۹۳ - کرمان)

خوانساری، عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، سعید جمشیدی‌فر، نایب رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، دکتر محمودی مظفر، روانشناس و عضو هیئت علمی دانشگاه، هادی‌بیک مدیرعامل شرکت تجارت‌گستران خوارزمی و دکتر علی کاظمی، رئیس هیئت مدیره‌ی شرکت برق سپهر، دکتر اصغرابن‌الرسول معاون طرح و برنامه‌ی گروه خوارزمی از جمله سخنرانان این همایش دو روزه بودند.

دکتر حجت‌اله صیدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی نیز در مراسم افتتاحیه و اختتامیه‌ی این همایش، در تشریح و تبیین راهبردها و جهت‌گیری‌های اصولی گروه خوارزمی سخن گفت.

اولین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، بهمن‌ماه سال گذشته در شیراز و دومین همایش اوایل خردادماه امسال در مشهد و سومین همایش اوایل مهرماه سال جاری در تبریز برپا شد.

از جمله اهداف برگزاری همایش‌های ادواری مدیران گروه خوارزمی، ارتقاء سطح همکاری و هم‌افزایی برای تحقق اهداف مرحله‌ای برنامه‌ی راهبردی ۷ساله و کمک به افزایش سطح آگاهی و دانش تخصصی مدیران در زمینه‌های مرتبط با برنامه‌های گروه است.

چهارمین همایش سراسری مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی در روزهای هشتم و نهم بهمن‌ماه ۹۳، با حضور بیش از ۷۰ نفر از مدیران ارشد گروه خوارزمی، شامل مدیران ستادی، مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره‌ی کلیه‌ی شرکت‌های این گروه برگزار شد. دکتر حسن درگاهی، اقتصاددان، دکتر سیدمهدی برکچیان، اقتصاددان و مشاور مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، مهندس مسعود

هم‌افزایی مدیران، زمینه‌ساز تحقق اهداف راهبردی

همایش دو روزه‌ی مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی در کرمان، با سخنرانی دکتر حجت‌اله صیدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی آغاز شد و با سخنان او پایان یافت.

دکتر صیدی در این همایش با اشاره به این‌که یک سال از نخستین همایش مدیران گروه خوارزمی و معرفی برنامه‌ی راهبردی ۷ ساله گروه خوارزمی می‌گذرد، گفت: «بر اساس این برنامه، مأموریت اصلی ما حول شعار محوری شرکت یعنی «ثروت‌آفرینی پایدار برای نسل‌ها» است.»

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی افزود: «باید تأکید شود بر اساس برنامه‌ی راهبردی ۷ ساله گروه خوارزمی، قرار است در سال ۹۹ این گروه ۳۳ هزار میلیارد تومان دارایی داشته باشد - حدود ۱۰ میلیارد دلار و معادل یک درصد تولید ناخالص داخلی - و ۸ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان هم سود خلق کند و به ذی‌نفعان خود انتقال دهد.»

به گفته‌ی وی، همایش‌های دوره‌ای مدیران گروه خوارزمی برای کمک به هم‌افزایی مدیران در مسیر تحقق اهداف راهبردی شرکت است.

دکتر صیدی افزود گفت: «در این همایش‌ها تلاش می‌کنیم اشکالات احتمالی را مرور کنیم تا قدم‌های بعدی را استوارتر برداریم. همچنین وظیفه داریم گروه و شرکت‌های تابعه را از نظر دانش و اطلاعات ارتقا دهیم. از این رو، این همایش‌ها، ابزاری برای ارتقای کیفیت مدیریت کارآمد بر این مجموعه است.»

وی با اشاره به نقش بزرگ اطلاعات در دنیای امروز اظهار کرد:

«مروزه نقش و اثرگذاری دانش و اطلاعات حتی بیشتر از نقش نقدینگی و فناوری است. از این رو، به‌روزرسانی اطلاعات مدیران گروه خوارزمی از طریق برگزاری این همایش‌ها ضروری است. به‌ویژه مدیران هلدینگ‌هایی همچون خوارزمی، فرصت کمتری برای گردهم آمدن دارند. از این رو، نقش برگزاری همایش‌های دوره‌ای مدیران خوارزمی بسیار مهم است.»

وی همچنین خبر داد که در یک‌ساله‌ی اول اجرای برنامه راهبردی شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، اهداف مربوط به سال نخست اجرای آن تحقق یافته است. به گفته‌ی وی، این واقعیت باعث شد که مجمع عمومی عادی سالیانه خوارزمی در ۲۷ مهرماه ۹۳ - نیز به گونه‌ای موفق برگزار شود.

دکتر صیدی افزود: «این موفقیت در شرایطی حاصل شده که اقتصاد کشور در شرایط خاص رکود تورمی قرار داشته است، اما با وجود این مسئله، گروه خوارزمی عملکرد خوبی داشت و توانست سود نقدی مناسبی را نیز تقسیم کند. واریز سود نقدی نیز از طریق کلیه شعب بانک صادرات از ۱۵ دی‌ماه آغاز شده و طبق زمانبندی معین در دست اجراست.»

می‌کنیم در میان شرکت‌های سرمایه‌گذاری اول باشیم و با عشق، ایمان و توکل به خدا، به اهداف بلند راهبردی گروه خوارزمی دست یابیم. تحقق این اهداف شدنی و عملی است.

دکتر صیدی همچنین با بیان این‌که ثروت کرمان مبتنی بر معادن آن نیست، اظهار کرد: «ثروت کرمان به انسان‌های بزرگ این منطقه بوده و هست. انسان‌هایی که در شرایط سخت نتایج بسیار خوبی به دست آورده‌اند. از جمله می‌توان به شرکت هواپیمایی ماهان اشاره کرد، که در اوج تحریم‌های مستقیم صنعت هواپیمایی، با استانداردهای روز جهانی در حال خدمت به ایرانیان است. بی‌گمان وجود این انسان‌ها انگیزه‌ای است برای کار کردن در شرایط سخت اقتصادی.»

تأکید بر تدبیر و گریز از ناامیدی

دکتر صیدی همچنین در پایان همایش دو روزه‌ی مدیران گروه سرمایه‌ی خوارزمی نیز با تشکر از شرکت‌کنندگان در این همایش گفت: «بحث‌های بسیار مفیدی در دو روز گذشته انجام شد، که باید بیشتر درباره‌ی آن‌ها تأمل کنیم.»

وی از سخنرانی دکتر درگاهی و برکچیان درباره‌ی وضعیت اقتصادی کشور و چشم‌انداز آن به عنوان دو سخنرانی مهم این همایش یاد کرد و گفت: «با شنیدن این سخنرانی‌ها، امر مراجعه به پزشک در ذهن تداعی شد که پزشک بر اساس معاینات و پاسخ آزمایش‌ها، نهایتاً به تحلیل منطقی مسائل و مشکلات می‌پردازد. معمولاً سه رویکرد در مواجهه با نسخه‌ی پزشک وجود دارد. در حالت اول، نسخه‌ی پزشک را کنار می‌گذاریم و فکر می‌کنیم مشکلی نداریم. حالت دیگر این است که خیلی ناامید می‌شویم و فکر می‌کنیم این مشکل حتماً به مرگ ما منتهی می‌شود

وی اظهار کرد: «به همت ستاد و مدیران عامل شرکت‌های تابعه توانستیم برنامه‌های راهبردی هریک از این شرکت‌ها را نیز برای هفت‌سال آینده نهایی و به شرکت‌ها ابلاغ کنیم. البته این کار در کنار امور روزمره‌ی شرکت‌ها انجام شد و زمان و انرژی زیادی از همکاران گرفت.»

دکتر صیدی: در یک‌ساله‌ی اول

اجرای برنامه راهبردی شرکت

سرمایه‌گذاری خوارزمی، اهداف

مربوط به سال نخست اجرای آن

تحقق یافته است. این واقعیت

باعث شد که مجمع عمومی

عادی سالیانه خوارزمی - در ۲۷

مهرماه ۹۳ - نیز به گونه‌ای موفق

برگزار شود.

مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، با بیان این‌که شرکت‌های تابعه عملکرد خوبی داشته‌اند، گفت: «اگرچه در برخی موارد از برنامه عقب هستیم، اما در مجموع با توجه به شرایط خاص اقتصادی و سیاسی کنونی جامعه، عملکرد شرکت‌ها رضایت‌بخش بوده است.»

وی با تشکر از هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت تجارت‌گستران خوارزمی، به عنوان متولی برگزاری همایش مدیران خوارزمی در کرمان گفت: «تلاش

عوامل اثرگذار بر بازار سهام در بلندمدت و کوتاهمدت

و دیگر لازم نیست برای درمان خود کاری بکنیم و تنها باید به انتظار مرگ بنشینیم.» وی افزود: «در رویکرد سوم، افراد مدیر و آگاه معمولاً تلاش می‌کنند مشکل جسمی خود را با استفاده از روش‌های صحیح درمان کنند. رژیم غذایی را در کنار انجام ورزش‌های مناسب و استفاده از داروهای تجویز شده به خوبی رعایت می‌کنند و در نهایت هم بهبود پیدا می‌کنند. نمونه هم کم نداریم. خیلی از کارآفرینان کشور را دیده‌ایم که مشکلات جدی زیادی داشته‌اند، اما با تدابیر ویژه توانسته‌اند به عرصه‌ی پویایی و حیات سازنده برگردند. فکر می‌کنم ما هم باید چنین رویکردی در پیش بگیریم.»

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، با تأکید بر این‌که سخنان دکتر برکچیان که وارد ریز آمار و اطلاعات شدند، نیاز به تدبیر و تدبیر دارد، گفت: «این سخنان ممکن است موجب برانگیخته شدن احساس نگرانی از آینده در ما شود. اما باید در مواجهه با این مسائل رویکرد سوم را انتخاب کنیم.» وی افزود: «همان‌طور که دکتر درگاهی گفتند، ما دچار گسست میان بخش واقعی اقتصاد و بازار مالی هستیم. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که درآمد ارزی کاهش پیدا خواهد کرد. خلاصه‌ی سخنان دکتر برکچیان هم این بود که اگر تحریم‌ها رفع شود، نرخ رشد سرمایه‌گذاری در ۷ سال آینده هم دو رقمی باشد، متوسط رشد سالانه‌ی اقتصاد کشور حداکثر ۳ درصد خواهد بود که رقم خوبی نیست.»

دکتر صیدی افزود: «همان‌طور که در این همایش گفته شد، یکی از مشکلات اساسی اقتصاد کشور بهره‌وری است. در سال آینده بالای ۲۰ درصد تورم خواهیم داشت و نرخ رشد سال ۹۴ راهم صفر و حتی منفی پیش‌بینی کردند. بنابراین ما باید در سطح بنگاه‌های خودمان تدبیر اقتصادی داشته باشیم. بهره‌وری را ارتقا بدهیم و عملکردمان را بهبود ببخشیم.»

وی اظهار کرد: «با توجه به این شرایط، تحلیل بنده این است که اکنون وقت بهره گرفتن هوشمندانه و هدفمند از تسهیلات بانکی است. البته نه برای پرداخت حقوق و هزینه‌های جاری، بلکه برای سرمایه‌گذاری و رشد. از همین روز، از دوستان درخواست می‌کنم که بهره‌گیری از تسهیلات بانکی را در دستور کار خود قرار دهند.»

دکتر صیدی با تأکید دوباره بر مناسب بودن زمان اجرای برنامه‌ی راهبردی ۷ ساله خوارزمی تصریح کرد: «باید به صورت جدی و با انگیزه و تدبیر این برنامه‌ی راهبردی را اجرا کنیم.»

وی همچنین گفت که نوسان‌های اقتصادی برای ما انگیزه ایجاد می‌کند تا پر تحرک‌تر باشیم. بنابراین ما باید برنامه‌ها را بدون وقفه اجرا کنیم.

وی با بیان این‌که نزدیک به ۶۰ میلیارد تومان سود پیش‌بینی شده‌ی شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی برای سال منتهی به ۳۰ خرداد ۹۴ پوشش داده شده است. اظهار کرد: «ما تحقق نزدیک به ۳۵۰ میلیارد تومان از سود پیش‌بینی شده‌ی شرکت برای سال مالی مورد اشاره باقی مانده است، که نیازمند تدبیر جدی است. از این رو، ضروری است، برنامه‌ی عملیاتی قابل اجرایی برای سال ۹۴ تنظیم شود تا بتوانیم سال آینده را موفقیت‌آمیز تلقی کنیم.»

کرد: «متوسط نرخ تورم در سال‌های گذشته ۲۰ درصد بود. اما تورم به دلیل انضباط پولی و به‌ویژه به دلیل گسترش فضای خوش‌بینی پس از انتخابات ریاست جمهوری خرداد ۹۲، در جامعه کاهش یافت. اما اثر خوش‌بینی برای مدتی محدود است و تا حدی مؤثر واقع می‌شود. از این رو، بانک مرکزی نه تنها باید اجرای صحیح سیاست‌های پولی را ادامه دهد، بلکه باید به سمت کاهش رشد نقدینگی گام بردارد.»

وی با طرح این سؤال که حجم نقدینگی در کشور کم است یا زیاد گفت: «حجم نقدینگی نه تنها در کشور کم نیست، که بسیار بسیار زیاد است. ملاک و معیار ما هم تورم است. اگر تورم بالا است، یعنی حجم نقدینگی هنوز بالا است، پس باید سیاست‌های پولی بانک مرکزی، انقباضی باشند.»

او با بیان این‌که هیچ کشوری با تورم‌های بالا رشد اقتصادی نداشته است، گفت: «در شرایطی که حجم نقدینگی در کشور بالا است، بنگاه‌ها در تأمین منابع مالی خود دچار مشکل هستند. این مسئله به میزان دسترسی بنگاه به نقدینگی ارتباط دارد و با بالا بودن حجم نقدینگی تناقضی ندارد. چون نقدینگی در جامعه به‌درستی تخصیص نمی‌یابد، از این رو باید نظام بانکی و رابطه‌ی میان بانک و بنگاه‌های اقتصادی اصلاح شود.»

دکتر درگاهی با طرح این سؤال که آیا کاهش تورم به مسئله‌ی خروج از رکود کمک می‌کند، اظهار کرد: «خیر! چراکه کاهش تورم شرط لازم برای خروج از رکود است اما کافی نیست. شرط لازم این است که اگر تورم پایین باشد، فضای اثبات در اقتصاد ایجاد می‌شود و اقتصاد قابل پیش‌بینی می‌شود. هیچ کشوری را در جهان نمی‌توان پیدا کرد که با تورم‌های بالا بتواند رشد پیدا کند، پس اگر دنبال رشد پایدار و ایجاد اشتغال هستیم، باید تورم کاهش یابد.»

وی با طرح این سؤال که چه شرط دیگری باید برای

«مکانیزم‌های خلق پول بانکی و سیاست پولی در ایران» و «چرخه‌های اقتصادی در بخش نفت، صنعت و بازار مالی»، موضوع دو سخنرانی دکتر حسن درگاهی، استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، طی دو روز پیاپی بود. اگرچه این دو سخنرانی در روزهای اول و دوم همایش یادشده و با عنوان‌های به ظاهر غیر مرتبط به هم ایراد شدند، اما این دو سخنرانی هدف و محوری واحد داشتند. دکتر درگاهی در این دو سخنرانی تلاش کرد تا با تبیین ویژگی‌های بازار پول و اثرگذاری سیاست‌های پولی بر روند اقتصاد کلان و همچنین ترسیم نقش و جایگاه درآمدهای «نفت» در بودجه‌های سالانه و کلیت اقتصاد، عوامل اثرگذار محیط بیرونی بازار سرمایه بر این بازار را تشریح کند. بر اساس این گزارش، دکتر درگاهی در سخنرانی نخست خود، بنیان علمی مکانیزم خلق پول بانکی را برای مدیران گروه خوارزمی تبیین کرد. او همچنین در خلال سخنان خود، به برخی از مسائل روز اقتصاد که با این مکانیزم مرتبط بودند، اشاره کرد. به گفته‌ی این اقتصاددان، مهم‌ترین وظیفه‌ی بانک مرکزی اجرای سیاست پولی - کنترل حجم پول و نقدینگی - است.

دکتر درگاهی با بیان این‌که اگرچه رشد نقدینگی مانع امسال هم حدود ۲۵ درصد خواهد بود، اما دولت جدید در اجرای سیاست پولی منضبط عمل کرده است، گفت: «این انضباط به این معنی است که دولت توانسته رشد پایه‌ی پولی را کنترل کند، اما به جای افزایش رشد پایه‌ی پولی، ضریب فزاینده‌ی پولی بالا رفته است. در کشورهای پیشرفته هم چنین شرایطی حاکم است. به عبارتی رشد خلق پول پر قدرت در جامعه کم است، اما ضریب فزاینده‌ی پولی بالا است.»

استاد دانشگاه شهید بهشتی، با بیان این‌که تورم در سال ۱۳۹۳ به ۱۶ درصد کاهش یافته است، اظهار

اثر شوک نفتی منفی بر اقتصاد

این اقتصاددانان در تبیین اثر شوک نفتی منفی بر اقتصاد نیز گفت: «در صورت کاهش قیمت نفت، به دلیل وابستگی بودجه به نفت، درآمدهای دولت نیز کم می‌شود، از این رو، دولت مخارج خود را تا حد ممکن کاهش می‌دهد. مخارج هم شامل بودجه‌های جاری و عمرانی است. ۸۰ درصد بودجه جاری حقوق کارمندان است، که معمولاً هزینه‌های چسبنده‌ای است و نمی‌توان این هزینه‌ها را کاهش داد. پس عمده‌ی افت درآمدهای نفتی روی بودجه‌ها و پروژه‌های عمرانی اثر می‌گذارد. یعنی دولت تلاش می‌کند که کسری بودجه‌ی خود را از محل کاهش بودجه‌های عمرانی تأمین کند، که کاری روبنایی و ساده است. در این کسری بودجه انتظار افزایش پایه‌ی پولی را نیز باید داشته باشیم.»

وی افزود: «به دلیل این که درآمدها کم شده و بانک‌ها می‌توانند با تسهیلات‌دهی به کمک بنگاه بیابند، در این شرایط هم تسهیلات تکلیفی افزایش می‌یابد. در حالت افت درآمدهای نفتی نیز مکانیزم‌های بخش پولی همچنان فعال است و رشد هدف‌گذاری‌شده‌ی نقدینگی و تورم دستخوش تغییر خواهد شد. از این رو، رشد نقدینگی و تورم در سال آینده بیش از رقم‌های هدف‌گذاری‌شده خواهد بود.»

وی اظهار کرد: «در نتیجه با شوک نفتی منفی، باز هم شاهد افزایش حجم نقدینگی و تورم خواهیم بود. اما نکته‌ی وجود دارد و آن این که چون ارز حاصل از فروش نفت کم شده است و واردات کالاهای واسطه‌ای ما از این محل تأمین می‌شود، طبیعتاً تولید هم آسیب خواهد دید و در رکود خواهد بود. بنابراین احتمال تکرار بیماری هلندی یعنی گسست میان بخش واقعی اقتصاد و بخش مالی ممکن است در آینده نیز اتفاق بیفتد.»

در بازار سهام چه اتفاقی می‌افتد؟

به گفته‌ی این اقتصاددانان، برآورد مدل‌ها نشان می‌دهد که ارزش افزوده‌ی بخش صنعت، درآمدهای نفتی، نقدینگی، نرخ ارز حقیقی، مالیات بر شرکت‌ها و ثروت، همچنین قیمت سایر دارایی‌های جایگزین (شامل قیمت مسکن و نرخ سود سپرده بانکی) در تحولات بلندمدت بازار سهام ایران نقش دارند و وجود یک رابطه‌ی بلندمدت میان این متغیرها تأیید می‌شود.

دکتر درگاهی افزود: «نتایج واکنش تکانه‌ای و تجزیه‌ی واریانس نشان می‌دهد که شوک‌های وارد بر این متغیرها بر بازار سهام اثرگذار است. اما بیشترین تأثیر در قیمت سهام در بلندمدت را متغیر نقدینگی، عوامل درونی بازار و قیمت دارایی‌های جایگزین به عهده دارند. در کوتاه‌مدت، بیشترین تغییرات قیمت سهام تحت تأثیر عوامل درونی بازار سهام، قیمت دارایی‌های جایگزین و تحولات درآمدهای نفتی است.»

وی اظهار کرد: «تحركات بازار سهام لزوماً هم‌جهت با تحركات بخش واقعی اقتصاد نیست. به عبارت دیگر رونق و رکود بازار سهام، انعکاس رونق و رکود فعالیت‌های مولد اقتصادی نیست. همچنین اثر نامتقارن شوک‌های نفتی بر بازار سهام تأیید می‌شود. شوک منفی نفت نسبت به شوک مثبت نفتی اثر بزرگ‌تری بر شاخص بازار سهام دارد.»

نمی‌توانیم از خارج وارد کشور کنیم.» استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی اظهار کرد: «در شوک مثبت نفتی، سطح عمومی قیمت‌ها (تورم) افزایش می‌یابد، اما تورم این دو بخش متفاوت است. در بخش قابل تجارت، به دلیل این که مشابه خارجی کالاها وجود دارد و دولت سیاست ضد تورمی انجام می‌دهد، هر کالایی که گران می‌شود، دولت مشابه آن کالا را از خارج وارد می‌کند. اما در بخش غیر قابل تجارت نمی‌توان رابطه‌ی بین افزایش نقدینگی و گران شدن کالاها را قطع کرد.»

وی افزود: «در بخش قابل تجارت، به دلیل انجام واردات با هدف جلوگیری از گران شدن کالاهای این بخش، سودآوری سرمایه‌گذاری این بخش کم می‌شود. اما در بخش غیر قابل تجارت، چون قیمت‌ها بالا است، سودآوری بسیار بالا می‌رود. پس در فضای شوک مثبت نفتی به اندازه‌ی واردات انجام می‌شود که جایگزین تولید داخلی گردد. این مکانیزم منجر به تقویت بخش غیر قابل تجارت (مسکن) و تضعیف بخش قابل تجارت می‌شود. در ادبیات اقتصادی به این توزیع، توزیع فرآیند ضد صنعتی شدن می‌گویند. نتیجه هم تغییر ساختار

در فضای بخش حقیقی اقتصاد که تولید است، تورم اتفاق افتاده، انتظارات تورمی هم بالا است. از این رو، نقدینگی به سوی بازارهای مالی سوق می‌یابد و بر حسب این که بازدهی در هر یک از بازارهای مالی به چه شکلی باشد، یکی از بازارهای مالی را تحت تأثیر قرار می‌دهد

اقتصاد به نفع بخش غیر قابل تجارت خواهد بود، که ما به آن بیماری هلندی می‌گوییم.»

دکتر درگاهی با بیان این که وقتی تورم رخ می‌دهد، انتظارات تورمی هم بالا می‌رود، گفت: «در فضای بخش حقیقی اقتصاد که تولید است، تورم اتفاق افتاده، انتظارات تورمی هم بالا است. از این رو، نقدینگی به سوی بازارهای مالی سوق می‌یابد و بر حسب این که بازدهی در هر یک از بازارهای مالی به چه شکلی باشد، یکی از بازارهای مالی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. گاهی ممکن است نقدینگی به سمت بازار مسکن برود، اما چند ماه بعد به بازار ارز یا بازار سهام منتقل شود. اتفاق مهمی که می‌افتد، پدیده‌ی مالی شدن اقتصاد است، یعنی بین بخش حقیقی و بخش مالی گسست ایجاد می‌شود. به گونه‌ای که شاهد خواهیم بود که در یکی از بازارهای مالی مثلاً در بازار سهام منابع نقدی در گردش است و بازار دارای رونق است، اما در بخش حقیقی اقتصاد (تولید) شاهد رکود هستیم.»

خروج از رکود فراهم شود، افزود: «محیط کسب و کار - آنچه اصطلاحاً می‌گوییم سیاست‌های سمت عرضه - باید بهبود یابد. سیاست‌های سمت عرضه عمدتاً بهره‌وری کل عوامل را بهبود می‌بخشد.»

آثار محیط کلان اقتصاد بر بورس

دکتر درگاهی در سخنرانی دوم خود تحت عنوان «چرخه‌های اقتصادی در بخش نفت، صنعت و بازار مالی» گفت: «طی دو سال اخیر شاهد تحولات عمده‌ای درون بازار سرمایه بوده‌ایم. سال گذشته روند رشد بازار بورس در اوج بود و امسال در سراسری قرار گرفته است. سوالات مهمی این جا مطرح می‌شود که در پی یافتن پاسخ به چرایی رخ دادن این تحولات هستند.»

این اقتصاددان اظهار کرد: «برای پاسخ به چنین سوالاتی، عوامل تعیین‌کننده‌ی شاخص سهام در کوتاه‌مدت و بلندمدت را بررسی می‌کنیم. البته محور بحث من بررسی عوامل اثرگذار محیط کلان بر بازار سهام است. در عین حال، تحولات درون بازار بسیار مهم است و با هر گونه ساماندهی این بازار، وضعیت بازار بهتر خواهد شد.»

اثر شوک نفتی مثبت بر اقتصاد

او با طرح این پرسش که ارتباط بین نفت، بخش حقیقی اقتصاد و بازار مالی چگونه است، گفت: «از سال ۱۳۸۴ به بعد شاهد افزایش قیمت نفت و در پی آن افزایش درآمدهای نفتی بودیم. باید دید این افزایش درآمد با چه مکانیزمی روی بازار سهام اثر می‌گذارد.» طی ماه‌های گذشته نیز قیمت نفت کاهش یافته است. اثر شوک‌های مثبت و منفی نفتی روی بازار سرمایه چگونه خواهد بود؟ آیا این اثرات روی شاخص کل یکسان است یا متفاوت؟ او پاسخ داد: «اثر شوک‌های منفی روی بازار مالی بسیار بیشتر است.»

دکتر درگاهی با بررسی چرخه‌ی افزایش درآمدهای نفتی در سال‌های پس از ۱۳۸۴ گفت: «با بالا رفتن قیمت نفت، به دلیل وابستگی بودجه به نفت، هزینه‌های دولت در بودجه نیز افزایش یافت، به گونه‌ای که مخارج دولت بیش از درآمدها و بودجه‌ی دولت دچار کسری شد. بیشترین کسری بودجه‌های کشور در دوران رونق درآمدهای نفتی رخ داده است. با کسری بودجه و با استفاده از یکی از شیوه‌های رایج کاهش یا حذف این کسری، پایه‌ی پولی هم افزایش یافت. از سوی دیگر، وقتی درآمدهای نفتی بالا رفت، سیاست‌های بازتوزیبی یا توزیبی (مانند پرداخت یارانه نقدی، ساخت مسکن مهر و ...) زیاد به کار گرفته شدند. از این طریق هم پایه‌ی پولی افزایش یافت. این پایه‌ی پولی با ضریب فزاینده‌ی ۵/۵ منجر به متورم شدن حجم نقدینگی شد. همچنین با بالا رفتن درآمدهای نفتی، تقاضای دولت و بخش خصوصی نیز افزایش یافت و در نتیجه از این طریق هم پایه‌ی پولی بالا رفت.»

گسست بخش حقیقی اقتصاد از بازار مالی

وی با بیان این که می‌توان اقتصاد را به دو بخش قابل تجارت و غیر قابل تجارت تقسیم کرد، گفت: «محصولات و خدمات بخش غیر قابل تجارت اقتصاد را نمی‌توانیم وارد یا صادر کنیم، مثل مسکن که

سخنرانی دکتر سیدمهدی برکچیان در همایش مدیران خوارزمی:

گمانه‌زنی درباره‌ی شرایط اقتصاد ایران تا سال ۱۴۰۰

«چشم‌انداز میان‌مدت و کوتاه‌مدت اقتصاد کشور»، موضوع سخنرانی دکتر سیدمهدی برکچیان، استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف و مشاور مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی (سهامی عام) در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی در بهمن‌ماه ۹۳ در کرمان بود.

دکتر برکچیان با اشاره به دوره‌های رشد تولید ناخالص داخلی کشور گفت: «از سال ۱۳۳۸ تا سال ۱۳۵۶ را که کشور به‌طور متوسط نرخ رشد دو رقمی ۱۰/۶ درصد داشته است، دوره‌ی طلایی اقتصاد ایران نام‌گذاری کرده‌اند. افزایش بی‌سابقه‌ی قیمت نفت در اوایل دهه‌ی ۵۰، از ویژگی‌های این دوره است. بعد از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۷ ما دوره‌ی پرتلاطم انقلاب و جنگ را داشته‌ایم، به گونه‌ای که نرخ رشد اقتصاد منفی شد. از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۰ نیز دوره‌ی کوتاهی است که ظرفیت‌های خالی جنگ فعال می‌شود، به گونه‌ای که نرخ‌های رشد این دوره دو رقمی می‌شود اما عمده‌ی این رشد‌ها به دلیل فعال شدن ظرفیت‌های خالی معطل مانده‌ی دوران جنگ ایجاد شد و نهایتاً دوره‌ی مربوط به سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۰ است، که می‌تواند مبنای بررسی برای پیش‌بینی دوره ۱۳۹۳ تا ۱۴۰۰ باشد.»

وی افزود: «کنته‌ی کلیدی این است که دوره‌ی سال‌های ۷۰ تا ۹۰ نسبت به دوره‌های قبل از آن به لحاظ شرایط سیاسی آرام‌تر بوده زیرا کشور درگیر آشوب و انقلاب و جنگ نبوده است و درآمدهای ارزی فوق‌العاده‌ای هم داشته‌ایم اما متوسط رشد اقتصادی این دوره فقط ۳/۴ درصد بوده است. بعد از این دوره، دوره‌ی رکود سال‌های ۹۱ و ۹۲ است، که رشد اقتصادی به ترتیب ۶/۸ و ۱/۹ بوده است.»

به گفته‌ی وی، به‌جز سال‌های انقلاب و جنگ و غیر از دوره‌ی ۹۱ و ۹۲، فقط در سال ۱۳۵۶ اقتصاد دارای رشد منفی بوده است. رشد منفی سال ۵۶ پس از شوک نفتی سال ۵۳ تا ۵۵ رخ می‌دهد. همراه با شوک نفتی آن سال‌ها، رشد اقتصادی به‌طور مقطعی با افزایش رشد سرمایه‌گذاری بالا رفت، اما با ظاهر شدن آثار بیماری هلندی و لطمه خوردن تولید داخلی در نتیجه واردات گسترده، در سال ۵۶ رشد اقتصادی منفی شد.

حتی اگر تحریم نبود...

دکتر برکچیان با طرح این سؤال که اگر تحریم‌ها را از سال ۹۰ به بعد نداشتیم، رشد تولید چگونه می‌شد؟ اظهار کرد: «با توجه به محاسبات ارائه‌شده در اولین کنفرانس اقتصاد ایران، حتی در این صورت هم رشد اقتصادی ۹۱ و ۹۲ تقریباً صفر می‌بود. از این رو، این دو سال به سال ۵۶ بسیار شباهت دارد. یعنی پس از دوره‌ی شوک نفتی و سیاست‌هایی که اعمال شده بود، بیماری هلندی در اقتصاد ما رخ داد و میزان رشد اقتصادی به صفر رسید.»

رشد در سال‌های آتی

دکتر برکچیان با استناد به برخی مقاله‌های پژوهشی ارائه‌شده در اولین کنفرانس اقتصاد ایران گفت: «با توجه به این که

۷۰۰ هزار نفر نمی‌توانند صاحب شغل شوند.» وی با بیان این‌که این چشم‌انداز به لحاظ تبعات اجتماعی و رفاهی که دارد، برای کشور قابل پذیرش نیست، گفت: «حالا چه باید کرد؟ یکی از کارهایی که می‌توان انجام داد، تلاش برای افزایش رشد سرمایه‌گذاری است، با این‌که سناریوی رشد سرمایه‌گذاری بالای ۱۰ درصد، خوشبینانه است، اما کشور ناچار است که حتی میزان رشد سرمایه‌گذاری را خیلی بالاتر از این سناریوی خوشبینانه افزایش دهد، که جز از طریق تشویق سرمایه‌گذاری خارجی میسر نیست. یکی هم مشکل رشد بهره‌وری است که باید از متوسط سال‌های گذشته (حدود صفر) بتوانیم بهتر عمل کنیم.» وی افزود: «در این تصویر کلی فرض می‌شد از ۹۳ تا ۱۴۰۰ به‌طور مستمر اقتصادمان بهبود پیدا می‌کند، با این فرض، چشم‌انداز نگران‌کننده بود. اما آنچه نگران‌کننده‌تر است، تصویر اقتصاد ما در سال آینده است که در ادامه نشان می‌دهد تصویر چندان روشنی نیست و لذا در تصویر کلی اقتصاد در دوره‌ی ۹۳ تا ۱۴۰۰ اجماً یکی دو سالش را باید از دست رفته بدانیم.»

اقتصاد در سال ۹۴

دکتر برکچیان برای پیش‌بینی اقتصاد در سال ۹۴، تحولات اقتصاد در سال‌های اخیر را به چند دوره تقسیم کرد و گفت: «دوره‌ی اول سال‌های ۸۸ تا نیمه‌ی ۹۰ است، که ویژگی مهم آن وفور درآمدهای نفتی است. دوره‌ی دوم را از نیمه‌ی سال ۹۰ تا خرداد ۹۲ در نظر گرفته‌ام که ویژگی اصلی آن اعلام و اعمال تحریم‌های جدی نفتی و بانکی است. دوره‌ی سوم، خرداد ۹۲ تا ۳ آذر ۹۳ (مقطع زمانی مربوط به مذاکرات هسته‌ای) است و از ۳ آذر به بعد دوره‌ی چهارم است که سال آینده هم در این دوره قرار می‌گیرد.» وی اظهار کرد: «دوره‌ی اول، از لحاظ درآمد ارزی کشور، دوره‌ی وفور درآمدهای نفتی و درآمدهای ارزی است. در دوره دوم درآمدهای ارزی شروع به کاهش می‌کند و متوسط درآمدهای ارزی نسبت به دوره‌ی اول پایین‌تر می‌آید. نکته‌ی کلیدی تفاوت دوره‌ی دوم و سوم است. درآمدهای ارزی و

متوسط رشد بهره‌وری در اقتصاد ما در سه دهه‌ی گذشته حدود صفر بوده، رشد تولید کشور حول روند رشد موجودی سرمایه نوسان می‌کند، یعنی این‌طور به نظر می‌رسد که آنچه در بلندمدت در تعیین رشد تولید ناخالص داخلی ما خیلی کلیدی است، رشد موجودی سرمایه است.»

مشاور مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی گفت: «در یک سناریو فرض شده که متوسط رشد سرمایه‌گذاری کشور تا سال ۱۴۰۰ دو رقمی (بالای ۱۰ درصد) باشد. این فرض بسیار خوشبینانه است، چراکه چنین اتفاقی را در ۳۰ سال گذشته نداشته‌ایم. یعنی در بهترین سال‌های نیمه‌ی اول دهه‌ی ۸۰ هم هیچ‌وقت به‌طور مستمر ۷ سال رشد سرمایه‌گذاری دو رقمی نداشته‌ایم. طبیعتاً ذیل این فرض، این فرض هم مستتر است که تحریم هم نداریم.»

وی افزود: «خوبی بعید است، اما فرض کنیم این مقدار رشد سرمایه‌گذاری رخ دهد. اما به خاطر این‌که سطح سرمایه‌گذاری در کشور پایین آمده، این رشد بالای سرمایه‌گذاری نمی‌تواند رشد قابل توجهی در موجودی سرمایه ایجاد کند، چون سطح سرمایه‌گذاری سال‌های گذشته بسیار پایین بوده است. طبق محاسبات، این رشد سرمایه‌گذاری دو رقمی، تنها ۲ تا ۲٫۹ درصد هر سال به کل موجودی سرمایه اضافه می‌کند.»

دکتر برکچیان با بیان این‌که متوسط رشد بهره‌وری طی ۳۰ سال گذشته عملاً صفر بوده است، گفت: «این یعنی این‌که اگر اتفاق فوق‌العاده‌ای رخ ندهد، نباید انتظار داشته باشیم که طی ۷ سال پیش رو، بهره‌وری رشد ویژه‌ای داشته باشد. در سمت نیروی کار هم مازاد عرضه داریم. با توجه به این موارد، رشد ظرفیت تولید اقتصاد به‌طور متوسط در سال‌های آینده تا ۱۴۰۰؛ سالانه بین ۲ تا ۳ درصد خواهد بود.»

وی با اشاره به پیام اولین کنفرانس اقتصاد ایران مبنی بر این‌که در بحث کار و اشتغال مشکلات جدی خواهیم داشت، اظهار کرد: «با توجه به روندهای گذشته، تخمین زده می‌شود که هریک از واحد رشد اقتصادی حدود ۱۰۰ هزار شغل ایجاد کند. بنابراین با توجه به رشد ۲ تا ۳ درصد حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار شغل در سال می‌توان ایجاد کرد و با در نظر گرفتن ورودی‌های بازار کار در سال‌های آینده، طبیعتاً هر سال حدود

بسیاری از متغیرهای اقتصادی دوره‌ی سوم، تفاوت فاحشی با دوره‌ی دوم ندارد. البته قاعدتاً برخی سیاست‌های دولت جدید مثبت بوده، مثل انضباطی که دولت در سیاست‌های پولی اعمال کرده است، ولی در مجموع تفاوت دوره‌های ۲ و ۳ به‌ویژه در متغیرهای تعیین‌کننده‌ی اقتصاد، مانند درآمد ارزی و رشد نقدینگی، خیلی کلیدی نیست. لذا تحلیل من این است که آنچه بیش از همه‌ی عوامل دیگر، بر بهبود اوضاع اقتصادی در دوره‌ی سوم نسبت به دوره‌ی دوم اثر داشته، خوش‌بینی مردم نسبت به آینده و انتظارات مثبتی است که بعد از انتخابات ریاست جمهوری ایجاد شد.»

وی در ادامه گفت: «در صورتی که قیمت نفت در همین نرخ‌های فعلی یعنی حدود ۴۰ دلار باقی بماند، انتظار داریم درآمد نفتی ما ۴۶ درصد کاهش پیدا کند، که باعث می‌شود واردات ما ۲۵ درصد نسبت به سال ۹۳ کاهش پیدا کند. این یک اتفاق قابل توجه در سال آینده خواهد بود و مشابه کاهش سال‌های ۹۱ و ۹۲ است.»

وی با بیان این‌که ۷ درصد واردات به کشور، واردات کالاهای واسطه‌ای است یعنی مواد و تجهیزات است که در تولید کالای نهایی مورد استفاده قرار می‌گیرد، اظهار کرد: «آمارهای سال اخیر نشان می‌دهد که در فصل سوم سال ۹۰، رشد واردات واسطه‌ای نسبت به پاییز ۸۹ کاهش یافت و پس از گذشت یک یا دو فصل، رشد تولید ناخالص داخلی کشور منفی شد.»

مشاور مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی افزود: «بعد از انتخابات ریاست جمهوری و گشایش‌هایی که در پی مذاکرات ژنو ایجاد شد، رشد واردات واسطه‌ای در فصل چهارم سال ۹۲ مثبت شد و یک فصل بعد، رشد تولید ناخالص داخلی نیز مثبت شد. از این رو، ارتباط بسیار تنگاتنگی بین تولید و واردات واسطه‌ای وجود دارد. اگر اثر منفی کاهش واردات را روی تولید در نظر بگیریم، باید انتظار داشته باشیم که رشد تولید ما به شدت کاهش بیابد و به احتمال زیاد منفی شود.»

دکتر برکچیان با بیان این‌که عمده‌ی رشد مثبت تولید در دو فصل بهار و تابستان ۹۳ ناشی از رشد نفت و تولید خودرو بود، تأکید کرد: «آمار شش‌ماهه‌ی کارگاه‌های بزرگ صنعتی نشان می‌دهد صنایع بزرگ بدون صنعت خودرو حدود دو درصد و صنایع خودرویی حدود ۷۰ درصد رشد کرده‌اند. در همین حال، در فصل تابستان رشد صنایع غیر خودرویی حتی منفی شده است. حال این سؤال مطرح می‌شود که آیا صنعت خودرو می‌تواند در سال آینده هم همین درصد رشد را داشته باشد؟ که البته بسیار بعید به نظر می‌رسد. با فرض تداوم روند جاری مذاکرات، آیا در نفت هم می‌توانیم رشد داشته باشیم؟ پاسخ به این سؤال هم منفی و بعید به نظر می‌رسد.»

اثر بودجه‌ی عمرانی روی رشد

وی اظهار کرد: «اگر چه بودجه‌ی عمرانی ما خیلی کوچک شده و امسال حدود ۳۵ هزار میلیارد تومان است، اما با توجه به کاهش قیمت نفت، در سال آینده بودجه‌ی دولت به شدت منقبض می‌شود و در نتیجه بودجه‌های عمرانی نیز بیشتر منقبض می‌شوند. با یک محاسبه سرانگشتی می‌توان گفت هر یک دلار کاهش قیمت نفت، حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان از درآمدهای نفتی دولت کم می‌کند و با این اوصاف احتمال این‌که بودجه عمرانی ما به‌طور قابل توجهی کم شود، بسیار زیاد است. با توجه به این موارد، انتظار داریم رشد سال آینده یا صفر یا منفی شود.»

در آستانه‌ی فاز جدید تورم

دکتر برکچیان با اشاره به این‌که اوج تورم ماهانه در بهمن ۹۱ اتفاق افتاد، گفت: «کاهش شدید تورم را بعد از انتخابات

ریاست جمهوری خرداد ۹۲ داریم. پس از انتخابات ریاست جمهوری، سطح تورم ماهانه برای ماه‌های متوالی به‌طور متوسط حدود ۱۱٫۱ درصد بود، که نسبت به متوسط تورم ۲۰ سال گذشته ما هم پایین‌تر (حدود ۱۵٫۵ درصد) بود و خیلی امیدها را زنده کرد که به سمت نرخ تورم تکرریمی برویم و این‌که مسئله‌ی تورم یکبار برای همیشه حل شود.»

وی با بیان این‌که در فرآیند تورم هم متأسفانه در یک نقطه‌ی عطف قرار داریم، اظهار کرد: «از فاز کاهنده‌ی تورم داریم به فاز فزاینده وارد می‌شویم. از متوسط ۱۱٫۱ درصد تورم ماهیانه، از خرداد امسال با افزایش اندکی به ۱۴ درصد رسیدیم و بعد از آن، حتی تورم ماهیانه در آذرماه ۱۹ درصد شد. با توجه به عوامل مختلف مؤثر بر تورم، انتظار می‌رود که متوسط تورم ماهیانه در ماه‌های بعد همین حدود باقی بماند. اگرچه تورم دی ماه ۰٫۳ درصد اعلام شد، اما فکر می‌کنم روی تحلیل ما تأثیری ندارد و متوسط نرخ تورم ماهیانه در سال آینده حدود ۱/۸ و ۱/۹ درصد خواهد بود.»

دکتر برکچیان: «بعد از انتخابات ریاست جمهوری و گشایش‌هایی که در پی مذاکرات ژنو ایجاد شد، رشد واردات واسطه‌ای در فصل چهارم سال ۹۲ مثبت شد و یک فصل بعد، رشد تولید ناخالص داخلی نیز مثبت شد. از این رو، ارتباط بسیار تنگاتنگی بین تولید و واردات واسطه‌ای وجود دارد.»

مشاور مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، با بیان این‌که تورم نقطه به نقطه از اوج ۴۵ درصد به صورت مستمر کاهش یافته و در طول چند ماه گذشته حدود ۱۴/۵ متوقف شده است، گفت: «تورم نقطه به نقطه در ماه آذر ۹۳ به ۱۶/۷ درصد رسیده که قاعدتاً انتظار داریم از این پس و در سال آینده فزاینده باشد.»

وی درباره‌ی نوسانات نرخ دلار نیز اظهار کرد: «به نظر می‌رسد پس از یک دوره‌ی ثبات، نرخ دلار حدود ۳۰۰ تا ۳۳۰ تومان تثبیت شده بود، اما با توجه به چشم‌انداز درآمدهای ارزی احتمالاً شاهد افزایش نرخ ارز خواهیم بود، که در این صورت، به فاصله‌ی کوتاهی اثرش را روی شاخص تورم خواهیم داشت.»

استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف، با بیان این‌که اگرچه دولت در ۱/۵ سال گذشته موفق شد روی رشد پایه‌ی پولی مهار بزند، گفت: «چشم‌انداز رشد پایه‌ی پولی چندان مثبت نیست. چون دو مکانیزم فشار می‌آورد تا پایه‌ی پولی را بالا ببرد. یکی از این مکانیزم‌ها، شرایط نظام بانکی است.»

وی افزود: «در طول ماه‌های گذشته، به دلیل کسری‌هایی که تعدادی از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری داشته‌اند، این بانک‌ها اقدام به جذب منابع بیشتر و رقابت از طریق افزایش نرخ‌های سود سپرده کرده و برخی از آن‌ها نیز از بانک مرکزی اضافه برداشت داشته‌اند. یکی از دلایل اصلی این کسری‌ها، مطالبات معوق است. آمارهای رسمی حاکی از برنگشتن ۱۵ درصد از کل مانده تسهیلات است، اما آمار غیر رسمی ۳۰ درصد را نشان می‌دهد. با توجه به چشم‌انداز رکودی سال آینده و افزایش مشکلات واحدهای تولیدی، احتمالاً مطالبات معوق

افزایش خواهد یافت و در نتیجه، نرخ بهره احتمالاً در همین سطح همچنان بالا می‌ماند و ممکن است حتی بالاتر برود و از طرف دیگر به منابع بانک مرکزی بابت اضافه برداشت بانک‌ها فشار خواهد آمد.»

دکتر برکچیان همچنین گفت: «مسئله‌ی تنظیم بودجه‌ی دولت به دلیل کاهش قیمت نفت، یک مسئله‌ی جدی است. برآورد می‌شود سال آینده ۱۶۵ هزار میلیارد تومان هزینه‌های جاری کشور باشد. ۱۱۵ هزار میلیارد درآمد‌های عمومی می‌شود. با نفت حدود ۴۰ دلار حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد نفتی خواهیم داشت، که در مجموع می‌شود ۱۵۵ هزار میلیارد تومان.»

وی افزود: «در مورد تحقق سایر درآمدها هم نمی‌توان مطمئن بود. مثلاً از محل خصوصی‌سازی ۱۵ هزار میلیارد تومان درآمد ملحوظ شده اما معلوم نیست از این مبلغ چه مقدار تحقق یابد. با فرض این‌که بودجه‌ی عمرانی ۹۴ را به میزان بودجه عمرانی سال جاری یعنی ۳۵ هزار میلیارد تومان در نظر بگیریم، بودجه‌ی سال آینده باید به ۱۹۵ تا ۲۰۰ هزار میلیارد تومان برسد، که با کسری مواجه خواهد بود. از این رو، به نظر می‌آید سرانجام بخشی از کسری بودجه باید از ناحیه‌ی بانک مرکزی تأمین شود، که خود منجر به افزایش پایه‌ی پولی خواهد شد.»

دکتر برکچیان در انتهای سخنرانی تأکید کرد: «تصور می‌کنم از اقتصاد ایران در سال ۹۴ ارانه کردم، بر دو فرض استوار است. اول این‌که متوسط قیمت نفت در همین حدود ۴۰ تا ۵۰ دلار خواهد بود و دوم این‌که، شرایط مذاکرات و تحریم‌ها تغییر جدی نخواهد کرد. طبیعی است که در صورت گشایش قابل توجه در مذاکرات و رفع تحریم‌ها، با آزاد شدن منابع ما در خارج از کشور و همچنین افزایش صادرات نفت، وضعیت اقتصادی سال آینده نسبت به تصویر ارائه‌شده بسیار بهتر خواهد بود. همچنین در صورتی که خدای ناکرده، شرایط مذاکرات به سمت تقابل پیش برود، چشم‌انداز اقتصاد، شرایط نامناسب‌تری پیدا خواهد کرد.»

دکتر علی کاظمی، رئیس هیئت مدیره‌ی شرکت توسعه برق و انرژی سپهر عنوان کرد:

الزامات مواجهه با تحولات محیط کسب‌وکار

مهندس مسعود خوانساری، عضو اتاق بازرگانی تهران در همایش کرمان عنوان کرد:

پیش شرط‌های توفیق سیاست‌های مالی ۹۴

خوانساری با بیان این‌که در چنین شرایطی بدون حضور منابع بخش خصوصی، گذر مطلوب از این مقطع تاریخی بسیار دشوار و تقریباً ناممکن است، گفت: «رویه‌های موجود، تعامل حاکمیت و بخش خصوصی شرایط لازم برای این مشارکت را فراهم نمی‌کند. از این رو، اصلاح روش‌های تعامل حاکمیت و بخش خصوصی و همچنین افزایش نقش بخش خصوصی واقعی در تحقق اهداف توسعه‌ی کشور و اجرای سیاست‌های کلان اقتصادی اجتناب‌ناپذیر است و در این راستا اتخاذ سیاست‌های مناسب و تغییر سیاست‌های موجود ضروری است.»

خوانساری با تأکید بر ضرورت تغییر و اصلاح سیاست‌های اقتصادی کشور، برخی الزامات تغییر بر رشمرد و تبیین کرد. جایگزینی گفتمان علمی و حرفه‌ای با گفتمان عامه‌پسند در امور سیاست‌گذاری و اجرایی کشور؛ ثبات قوانین، مقررات، ساختارهای نهادی و فضای کسب‌وکار برای یک دوره‌ی حداقل میان‌مدت؛ ایجاد حس مشارکت و همبستگی ملی؛ مبارزه با فساد اداری و کاهش درجه‌ی تمرکز فعالیت‌ها در دستگاه‌های دولتی و رفع گلوگاه‌های مؤثر در ایجاد فساد؛ پشتیبانی لازم قوای مقننه و قضاییه از ظرفیت‌های نظام در رفع معضلات عمیق کشور؛ استفاده از ظرفیت‌های اقتصاد مقاومتی؛ اصلاح نظام تأمین مالی با اولویت نظام بانکی؛ امنیت سرمایه‌گذاری خارجی؛ شفاف کردن رفتار تشکلی‌های حرفه‌ای و تخصصی و افزایش اعتماد بین دولت و این نهادها از جمله الزاماتی بود که عضو اتاق بازرگانی تهران از آن‌ها نام برد.

گذشته، مایه‌ی عمومی دولت را با شرایط دشوار روبه‌رو کرده است.»

وی افزود: «عواملی مانند کاهش منابع درآمدی دولت، ناشی از کاهش قیمت جهانی نفت خام و همچنین افزایش مصارف اجتناب‌ناپذیر بودجه‌ی ناشی از افزایش حجم دولت در بخش نیروی انسانی و حقوق و دستمزد طی سنوات گذشته، می‌تواند کسری منابع مایه‌ی عمومی را برای تحقق اهداف پیش‌بینی شده سال ۱۳۹۴ در پی داشته باشد.»

به گفته‌ی وی، موضوع مدیریت بازار کار در سایه‌ی رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال در کنار سیاست کنترل تورم از دیگر چالش‌هایی است که دولت در سال‌های پیش رو باید بر آن فائق آید.

«پیش شرط‌های توفیق سیاست‌های مالی ۱۳۹۴»، عنوان سخنرانی مهندس مسعود خوانساری، رئیس کمیسیون حمل‌ونقل و ارتباطات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی بود.

خوانساری در این همایش گفت: «امروزه همه‌ی مکاتب اقتصادی نقش برجسته‌ای را برای دولت‌ها در رسیدن به مرزهای توسعه قائلند و دولت‌ها را نه به عنوان بخش اقتصادی هم‌تراز بخش خصوصی بلکه به عنوان نهادی کارآمد در نهادسازی و ریل‌گذاری مسیر توسعه می‌شناسند. برنامهریزی و بودجه‌ریزی مطلوب سالیانه و سیاست‌های مالی دولت یکی از مهم‌ترین ابزارها در تحقق این امر است.»

وی افزود: «لایحه‌ی پیشنهادی بودجه‌ی سال ۱۳۹۴ در شرایطی توسط دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم شد، که با وجود تلاش مؤثر و قابل تحسین دولت در رعایت قانون و تنظیم و ارائه‌ی بموقع برنامه و بودجه‌ی سال آینده به مجلس شورای اسلامی، این بودجه به دلیل نوسانات و شرایط جدید قیمت جهانی نفت از عدم اطمینان بالایی از منظر تحقق درآمدها و منابع آن برخوردار است.»

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران سپس با مقایسه‌ی اعداد و ارقام لایحه‌ی بودجه‌ی سال ۱۳۹۴ با اعداد و ارقام بودجه‌های سنواتی سال‌های گذشته اظهار کرد: «نااطمینانی موجود برگرفته از این شرایط از یک سو و عمق خسارات و مشکلات ناشی از عملکرد بخش عمومی در سنوات

«روندهای آتی توسعه‌ی راهبردی بنگاه‌ها و نگاهی کلان به وضعیت بازرگانی کشور»، عنوان سخنرانی دکتر علی کاظمی، رئیس هیئت مدیره‌ی شرکت توسعه‌ی برق و انرژی سپهر (سهامی خاص) در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی بود.

دکتر کاظمی در این همایش گفت: «چالش‌هایی که رهبران و مدیران بنگاه‌ها با آن روبه‌رو هستند، به سرعت تغییر یافته‌اند، در مقابل اما روش‌هایی که رهبران و مدیران به کار می‌گیرند، به آن اندازه تغییر نیافته‌اند.»

به گفته‌ی وی، مشخصه‌های اساسی موقعیت کنونی محیط کسب‌وکار عوض شده به گونه‌ای که این محیط پیچیده‌تر، پرجالش‌تر، دارای تغییرات سریع و پیچیده، فزّار، ناپایدار و ابهام‌آمیز شده است.

وی از وجود انبوه اطلاعات؛ به هم پیوستگی و درهم تنیدگی سیستمها و کسب‌وکارها؛ عدم حل محدودیت‌های سنتی سازمانی؛ ناکارآمدی تجربیات شغلی قدیمی به واسطه‌ی ورود تکنولوژی‌های جدید؛ ورود نسل جدید (منابع انسانی) با ارزشها و انتظارات متفاوت به حوزه‌های کسب‌وکار؛ و رشد جهانی شدن و تمایل به ترکیب فرهنگها، به عنوان برخی از مهم‌ترین چالش‌ها بر سر راه رهبری بنگاه‌های امروزی نام برد.

رئیس هیئت مدیره‌ی شرکت برق و انرژی سپهر از شرکت‌های گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی افزود: «در

این میان، رهبران با چالش‌های توسعه‌ی راهبردی رهبری نیز مواجه‌اند. این‌که رهبران افکار بزرگ‌تر را چگونه رشد دهند؟ رشد و توسعه‌ی خودشان چگونه باشد؟ و چگونه به مهارت‌های کلیدی راهبردی دست یابند؟ از جمله چالش‌های توسعه‌ی راهبردی است.»

وی از انطباق‌پذیری، خودآگاهی، مرزشکنی، همدستی (تفکر جمعی)، تفکر شبکه‌ای و خلاقیت به عنوان مهارت‌های اساسی رهبران بنگاه‌ها یاد کرد.

دکتر کاظمی همچنین از تعریف روندهای نوآوری در محیط‌های کسب‌وکار؛ تدوین برنامه‌ی استراتژیک نوآوری؛ ممانعت از شکل‌گیری نگاه سطحی و لحظه‌ای به

نوآوری؛ تمرکز بر راهبردهای بلندمدت؛ پایش همیشگی و تمرکز روی ارزش‌ها؛ تعریف فرآیندی روشن و واضح برای نوآوری؛ و تشخیص اثر تفاوت‌های تولیدشده در خلق نوآوری به عنوان روندهای اساسی برای دستیابی بنگاه‌ها به نوآوری یاد کرد.

به گفته‌ی وی، عدم پایداری در قیمت‌های بازارهای جهانی؛ بی‌ثباتی نرخ ارز و عدم وجود روندی برای پیش‌بینی؛ وجود رقابت غیر علمی و غیر عرفی؛ تغییر مکرر قوانین ورود و صدور کالا (گمرک، استاندارد، ثبت سفارش و تخصیص ارز)؛ آسان بودن ورود و خروج بازیگران به بازار؛ به هم ریختگی مؤلفه‌های اساسی کسب‌وکار (سودآوری)؛ تعقیب اهداف غیر تجاری توسط عوامل بازار؛ آثار تحریم و عدم امکان استفاده از فرصت‌های تجاری از جمله مهم‌ترین چالش‌های حوزه تجارت و بازرگانی است. از این رو، بنگاه باید در مواجهه با این چالش‌ها و موفقیت در حوزه‌ی تجارت و بازرگانی، از ویژگی‌هایی همچون چالاکی، سرعت در تصمیم‌گیری، تمرکز در حوزه‌ی اصلی کسب‌وکار، تمرکز بر سودآوری، تمرکز بر حرکت بلندمدت و اقدام‌های کوتاه‌مدت تنظیم‌شده، درگیر کردن تیم و گروه کاری، ایجاد قابلیت رقابتی برای حوزه‌ی تجارت، تمرکز بر نوآوری در روش‌ها و فرآیندها، ایجاد تمایز نسبت به دیگران در بازار و توسعه‌ی ارتباطات و ایجاد شبکه‌های پشتیبان برخوردار باشد.

سعید جمشیدی فرد، نایب رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران بررسی کرد:

مؤلفه‌های نظام راهبری شرکتی

وی تصریح کرد: «بدین منظور باید از استفاده از نمونه‌های کلیشه‌ای اساسنامه احتراز کرد. از سهامدارانی که به مهم‌ترین سند منعقدی فیمابین اهمیت نمی‌دهند، نمی‌توان انتظار داشت به مقررات وسیع و گسترده‌ی نظام راهبری شرکت توجه کنند.»

نایب رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران گفت: «حدود اختیارات هیئت مدیره که معمولاً یکی از مواد اساسنامه را تشکیل می‌دهد و همچنین حدود اختیارات مدیرعامل نیز از جمله قابلیت‌هایی است که با در نظر گرفتن وصف تکمیلی بودن قانون تجارت می‌تواند بخش قابل توجهی از مقررات راهبری شرکتی را پوشش دهد. توجه ویژه و نگاه تخصصی در تدوین مقررات حدود اختیارات هیئت مدیره و مدیرعامل و همچنین مصوبات مجامع و هیئت مدیره بسیاری از سازوکارهای مورد نظر نظام راهبری شرکتی را

تعریف و تنظیم می‌کند.»

جمشیدی فرد افزود: «با در نظر گرفتن ویژگی‌های راهبری شرکتی، نتایج حاصل از بررسی قانون تجارت نشان می‌دهد که بسیاری از مقررات و ضوابط مورد نظر نظام راهبری شرکتی در قانون تجارت مورد توجه قرار

«نظام راهبری شرکتی و وظایف هیئت مدیره»، عنوان سخنرانی سعید جمشیدی فرد، نایب رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی بود. جمشیدی فرد در این سخنرانی گفت: «بعد از بحران مالی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹، مفهوم راهبری شرکتی به طور گسترده مورد توجه قرار گرفت و قانونگذاران در تلاش اند تا با تدوین قوانین کارآمد، کیفیت فرایندهای اداره‌ی شرکت‌ها را بهبود بخشند.»

به گفته‌ی وی، راهبری شرکتی مجموعه‌ای از روابط بین مدیریت، هیئت مدیره، سهامداران و سایر ذی‌نفعان شرکت است، که ساختاری را فراهم می‌آورد تا از طریق آن برای هیئت مدیره و مدیریت انگیزه‌های مناسبی ایجاد شود و اهدافی را که به نفع شرکت و سهامداران آن است، دنبال کنند و همچنین نظارت مؤثر و کارآمد را تسهیل کنند.»

نایب رئیس شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران افزود: «نظام راهبری شرکتی در برگیرنده‌ی مجموعه‌ای از مقررات است. مقررات طبقی گسترده از احکام مستخرج از قوانین مرتبط آمره یا تکمیلی و تشویقی و منتخب، اساسنامه و مصوبات مجامع عمومی، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، توافقات و سایر تصمیمات و مصوبات را پوشش می‌دهد. از چنین مقرراتی عناوینی چون ساختار، فرآیند و سیستم را می‌توان استخراج کرد و در جریان عملیات و فعالیت‌ها به کار برد.»

به گفته‌ی جمشیدی فرد، نظام راهبری شرکتی، می‌بایست با رعایت قوانین آمره‌ی مربوطه و تطابق با قوانین و مقررات تکمیلی و چارچوب‌های مقرراتی داخلی شرکت‌ها طراحی شود.»

وی افزود: «هویت قانونی شرکت‌ها از قانون تجارت شناسایی شده و بستر اصلی در تدوین نظام راهبری شرکتی می‌بایست مبتنی بر قانون تجارت باشد. با این حال قوانین و مقرراتی همچون بازار اوراق بهادار، کار، مالیات‌ها، استفاده از خدمات تخصصی حسابداران رسمی، خصوصی سازی، سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴، استانداردهای حسابداری و حسابرسی واحکام برنامه‌ی پنج ساله‌ی توسعه‌ی کشور، می‌بایست در تدوین نظام راهبری شرکتی مورد توجه قرار گیرند.»

وی اظهار کرد: «بررسی قابلیت‌ها و ظرفیت‌های این قانون و مقایسه آن با آنچه به عنوان ادبیات نظام راهبری شرکتی مطرح و وارد شده، ضروری است. قانون تجارت اگرچه حاوی احکام آمره و مقررات جزایی است ولی در زمره قوانین تکمیلی قلمداد می‌شود، که روابط و حقوق اشخاص ذی‌نفع را حول کسب و کار و عملیات تجاری

فراهم می‌سازد.»

وی افزود: «بنابراین قانون تجارت به عنوان قانونی تکمیلی از ظرفیت‌های بالایی برخوردار است، که کمتر مورد توجه قرار گرفته است. نمونه‌های ذکر شده گواهی است بر این که برای برقراری نظام راهبری شرکتی اصولاً نیاز به اصلاح یا طرح قانون جدید نیست. همچنین اگرچه نظام راهبری از چارچوبی نوین و جدید برخوردار است ولی مفاهیم آن اصیل و مسبوق به قواعد و مبانی موجود در قوانین و به‌طور مشخص قانون تجارت است.»

وی با طرح این سؤال که چرا به قابلیت‌های موجود در قانون تجارت کمتر توجه شده، چنین پاسخ گفت: «به‌طور مختصر می‌توان به دلایلی چون وضع مقررات و قوانین موازی و متعدد و به کارگیری سایر قوانین حائز ضمانت‌های اجرایی مؤثرتر، عدم حضور جدی کارشناسان حقوقی در محیط کسب‌وکار، ضعف دانشکده‌های حقوق در تدوین برنامه‌های آموزشی منطبق با فضای نوین کسب و کار و کم‌توجهی به قوانین جدید از جمله بازار اوراق بهادار و مقررات بورس‌ها اشاره کرد.»

وی افزود: «لذا زمینه‌ی آن وجود دارد که با وجود امکانات قانون تجارت، با وضع قانون یا مقرراتی جداگانه برای نظام راهبری شرکتی کماکان ظرفیت‌های قانون تجارت نادیده گرفته شود. با این حال همسازی اهداف نظام راهبری

شرکتی با قانون بازار اوراق بهادار نیز به روشنی قابل مشاهده بوده و اختیارات لازم برای نیل به اهدافی چون شفافیت، انصاف و حمایت از حقوق سرمایه‌گذاران در قانون لحاظ شده و جاری کردن نظام راهبری شرکتی از این مجرا هم مکمل قابلیت‌های قانون تجارت است. بنابراین، کماکان آگاهی و اشراف مدیران به مقررات قانون تجارت و ظرفیت‌های آن در کنار ساختارهای مکمل راهبری شرکتی اجتناب‌ناپذیر است.»

«هویت قانونی شرکت‌ها از قانون

تجارت شناسایی شده و بستر اصلی در تدوین نظام راهبری شرکتی می‌بایست مبتنی بر قانون تجارت باشد. با این حال قوانین و مقرراتی همچون بازار اوراق بهادار، کار، مالیات‌ها، استفاده از خدمات تخصصی حسابداران رسمی، خصوصی سازی، سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴، استانداردهای حسابداری و حسابرسی واحکام برنامه‌ی پنج ساله‌ی توسعه‌ی کشور، می‌بایست در تدوین نظام راهبری شرکتی مورد توجه قرار گیرند.»

گرفته یا از ظرفیت‌های موجود قابل استخراج است. به عنوان مثال اساسنامه‌ی شرکت‌ها مقررات منعقدی و مورد توافق مؤسسين و سهامداران است، که در صورت تعمق و توجه ویژه به آن و اصلاح به‌موقع با رعایت احکام آمره قانون، بخش عمده‌ای از اهداف نظام راهبری شرکتی تأمین می‌شود.»

دکتر محمودی مظفر، روانشناس، در چهارمین همایش مدیران خوارزمی تشریح کرد:

سهم چشمگیر زبان بدن در ارتباط‌گیری موفق مدیران

او همچنین انواع نشست و پیام‌های نهفته در آن، بهترین مکان‌ها برای نشست در جلسات و مذاکرات، شناخت مقاومت فرد مقابل از زبان بدن او، هدایت جلسات و مذاکرات به وسیله‌ی زبان بدن، خطاهایی که مدیران نباید در زبان بدن نشان بدهند، زبان بدن مدیران مؤثر، شیوه‌های شناخت فریب یا پنهان‌کاری در دیگران را تبیین کرد.

دکتر محمودی مظفر در بخشی از سخنان خود درباره‌ی انواع لبخند گفت: «لبخند با لبان بسته نشانه‌ی این است که فرد، عقیده و راز خود را پنهان می‌کند؛ لبخند پیچ‌خورده نشانه‌ی عواطف متضاد در فرد است. آرواره‌ی رو به پایین حاکی از شخصیتی خندان و بازیگوش است. لبخند همراه با نگاه به پهلوها و بالا نیز لبخند بازیگوشی و محبوب مردان است.»

وی با تأکید بر این که نمی‌توان با دیدن سطحی علائم و نشانه‌های زبان بدن در هر کسی، بلافاصله نتایج معینی را دریافت کرد اظهار داشت: «از خاراندن صورت، پنهان کردن دهان، برقرار نکردن ارتباط چشمی، سرفه‌های دروغین، خشک شدن زبان، بالا و پایین رفتن سیب گلو، بستن چشم، پلک زدن زیاد، خاراندن روی پلک چشم، مکث بیش از حد در بین کلمات به عنوان معمول‌ترین حالات پنهان‌کاری و کتمان نام برد.»

این روانشناس با بیان این که معمولاً وقتی راست نمی‌گوییم، بدن حرکت نمی‌کند، گفت: «ارتباط چشمی کسی که دروغ می‌گوید، به دلیل داشتن شرم کم است. وقتی کسی دروغ می‌گوید، سرش را از سر فرد مقابل دور می‌کند و تا حد امکان از تماس فیزیکی فرار می‌کند. دروغگو هرگز با انگشت اشاره نمی‌کند و بین خود و بین خود و دیگران موانع فیزیکی می‌گذارد.»

و مردان با ۳ لحن تغییر موضوع دارند. دکتر محمودی مظفر همچنین اظهار کرد: «یکی از موضوع‌های مهم دیگر، رعایت «حریم‌ها» است. حریم به فاصله‌ی میان بدن دو یا چند نفر گفته می‌شود. حریم دوستانه و خودمانی ۱۵ تا ۴۶ سانتی‌متر است. حریم شخصی حدود ۴۶ سانتی‌متر تا ۱٫۲ متر است. حریم اجتماعی هم حدود ۱٫۲ متر تا ۳٫۶ متر است. عمومی هم بیش از ۳٫۶ متر است.»

این روانشناس در جریان سخنرانی خود در جمع مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، تلاش کرد تا کدهای شناخت افکار و احساس واقعی فرد از حالت چهره، شناخت شخصیت فرد از حرکات چشم، شناخت مهم‌ترین حالات تن و احساس پنهان در آن، تشخیص احساس و افکار فرد از حرکت‌های دست و پا را با نمایش تصاویر متعدد تشریح کند.»

«زبان بدن» عنوان سخنرانی دکتر مجید محمودی مظفر، روانشناس و عضو هیئت علمی دانشگاه در چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی بود.

دکتر محمودی مظفر گفت: «یکی از مهم‌ترین مهارت‌های مدیران نحوه‌ی ارتباط موفق با دیگران است، که زبان بدن سهم زیادی در آن دارد.»

وی با طرح این سؤال که زبان بدن چیست؟ اظهار کرد: «زبان بدن اطلاعات مهمی را درباره‌ی افکار، شخصیت، سلیقه و عقاید دیگر افراد در اختیار ما می‌گذارد. اگر ما با دقت نظر به علائم و قوانین این زبان توجه کنیم، بسیاری از مباحثات، جلسات و گفت‌وگوها مان راحت‌تر انجام می‌شوند. زیرا ما در یک نشست افکار و نظر واقعی، افراد را شاید نتوانیم از گفته‌هایشان بفهمیم، اما می‌توانیم به راحتی و تا در صد زیادی با دقت در حالت‌های بدن پی به افکار واقعی آنان ببریم.»

این روانشناس افزود: «در ضرورت شناخت زبان بدن، همان بس که بگوییم در یک ارتباط کلمات و لغات ۸ تا ۱ درصد، لحن و آهنگ کلام تا ۴۰ درصد و زبان بدن ۵۱ تا ۵۵ درصد مؤثر هستند.»

وی از «سخن»، «آوا»، «بدن» و «چهره» به عنوان کدهای زبان بدن یاد کرد و گفت: «برای خواندن زبان بدن افراد باید سه قاعده را در نظر گرفت. اول این که مجموعه حرکات را بخوانیم. دوم، دنبال همخوانی بین کدهای زبان بدن باشیم و در نهایت این که حرکات را در چارچوب هریک از آن‌ها بخوانیم.»

به گفته‌ی وی، بر اساس تحقیقات، زنان ۸۷ درصد و مردان ۴۲ درصد زبان بدن را می‌فهمند. همچنین زنان با ۵ لحن

هادی بیک، مدیرعامل شرکت تجارت‌گستران خوارزمی در همایش کرمان اعلام کرد:

آمادگی تجارت‌گستران برای همکاری با شرکت‌های گروه خوارزمی

عراق، افغانستان و امارات و صادرات قیر به آفریقا نیز از جمله فعالیت‌های تجاری تجارت‌گستران خوارزمی به شمار می‌رود.»

هادی بیک با اشاره به برنامه‌ی راهبردی ۷ ساله شرکت تجارت‌گستران خوارزمی گفت: «قرار است تا پایان سال ۱۳۹۳ بالغ بر ۳۰۰ میلیارد ریال سود کسب کنیم، که نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد رشد خواهد داشت.»

به گفته‌ی وی، قرار است سود شرکت تجارت‌گستران خوارزمی در سال‌های ۹۴ تا ۹۹ به ترتیب ۷۹ درصد، ۷۶ درصد، ۹۸ درصد، ۷۵ درصد و ۷۷ درصد و ۷۵ درصد نسبت به سال قبل از آن افزایش یابد.

مدیرعامل و عضو هیئت مدیره شرکت تجارت‌گستران خوارزمی همچنین اعلام کرد: «این شرکت با توجه به تجربه و تخصص خود در زمینه‌ی بازرگانی بین‌الملل و تهیه‌ی کلیه‌ی کالاهای اساسی و اقلام فنی و تخصصی، توان عقد قرارداد با کلیه‌ی شرکت‌های تابعه‌ی گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی را به صورت پیمانکاری و حق‌العمل‌کاری داراست و حاضر است در جهت حسن انجام کار ضمانت‌نامه‌های مربوطه ارائه کند.»

می‌کند. وی اظهار کرد: «شرکت تجارت‌گستران خوارزمی انواع اقلام کاغذ (کاغذ تحریر، روزنامه، گلاسه، فتوکپی، کاربن لس؛ مقوای پشت طوسی، پشت سفید و کراتی؛ زینک چاپ و...) را از کشورهای کره جنوبی، چین و اندونزی، فرانسه، آلمان، پرتغال، روسیه، هند وارد کشور می‌کند. همچنین در واردات شمش فولادی و ورق گالوانیزه از قزاقستان، روسیه، چین و هند به کشور فعال است. صادرات آرد خبازی به مقصد

معرفی شرکت تجارت‌گستران خوارزمی (سهامی خاص) به عنوان متولی و میزبان برگزاری چهارمین همایش مدیران گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی توسط هادی بیک، مدیرعامل و عضو هیئت مدیره این شرکت، یکی دیگر از برنامه‌های همایش کرمان بود.

هادی بیک با بیان این که شرکت تجارت‌گستران خوارزمی از ۲۷ خرداد ۱۳۸۶ فعالیت خود را با سرمایه‌ی ثبت‌شده ۱۵ میلیارد تومان آغاز کرده است، گفت: «تعداد پرسنل این شرکت ۳۰ نفر است و سود سال ۱۳۹۲ شرکت نیز ۵۵ میلیارد ریال ثبت شده است.»

به گفته‌ی هادی بیک، شرکت تجارت‌گستران خوارزمی، با اتکا به تجربیات غنی پیشین و با رویکرد کسب اطلاعات جدید و به‌روز از بازار و تحلیل آن‌ها، به امر بازرگانی، اعم از واردات و صادرات کالاهای مجاز (از قبیل غلات، خوراک دام، انواع فولاد و محصولات فولادی و انواع کاغذ) می‌پردازد و با توزیع و فروش کالاها و خدمات با کیفیت به مشتریان در بازارهای داخلی و خارج از کشور، برای ذی‌نفعان ارزش‌آفرینی می‌کند. این شرکت همچنین با فراهم کردن فضای کاری مطلوب و پویا برای کارکنان، برای رشد و سودآوری تلاش

سخنرانی دکتر ابن‌الرسول، معاون طرح و برنامه‌ی گروه خوارزمی

رونمایی از برنامه‌های راهبردی شرکت‌های گروه خوارزمی

«گزارش اجمالی برنامه‌ی راهبردی شرکت‌های گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی» عنوان سخنرانی دکتر سیداصغر ابن‌الرسول، معاون امور طرح و برنامه‌ی شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی در چهارمین همایش مدیران این شرکت در کرمان بود.

دکتر ابن‌الرسول با اشاره به این‌که برنامه‌ی راهبردی گروه خوارزمی سال قبل توسط هیئت مدیره‌ی خوارزمی تصویب شد، گفت: «بر اساس این برنامه‌ی راهبردی ۷ ساله، قرار است در پایان سال ۱۳۹۹، گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی ۲۳ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان دارایی و ۸ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان سود داشته باشد.»

وی با بیان این‌که بر این مبنا، سهم حوزه‌های مختلف از این ثروت آفرینی مشخص شده است، اظهار کرد: «در اصل یک سبد مشتمل بر فعالیت‌های «ساختمان»، «انرژی»، نفت، گاز و پتروشیمی»، «معادن»، «بانکداری»، «آی تی»، «بازرگانی»، «بازار سرمایه و سایر فعالیت‌ها» تنظیم و سهم هر یک از این فعالیت‌ها در تحقق برنامه‌ی ۷ ساله برآورد شده است.»

دکتر ابن‌الرسول افزود: «از این رو، از هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت‌ها خواسته شده که بر مبنای شرایط محیطی، فرصت‌ها، تهدیدها و نقاط قوت و ضعف داخلی‌شان، تحلیلی از وضع بازار داشته باشند و بر مبنای آن برای تحقق سهم خود در گروه، برنامه‌ریزی کنند و اقدامات و شیوه‌های عملیاتی خود را مشخص کنند. از این رو، در نتیجه برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته، هم‌اکنون چشم‌انداز، بیانیه‌ی مأموریت، استراتژی‌ها و برنامه‌ریزی سود و سرمایه سالانه هر یک از شرکت‌ها در چهارچوب برنامه‌ی راهبردی گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی مشخص شده است.»

وی سپس به‌طور نمونه به برخی از برنامه‌های تدوین‌شده توسط شرکت‌ها اشاره کرد و افزود: «به‌طور نمونه، شرکت توسعه‌ی برق و انرژی سپهر که در اصل بیشترین دارایی را نسبت به شرکت‌های دیگر زیرمجموعه خوارزمی دارد، قرار است در پایان سال ۱۳۹۹، حدود ۳۰ هزار میلیارد ریال سود داشته باشد. همچنین ۵۰ درصد از ارزش تولید ناخالص داخلی کشور را محقق کند. در بین تولیدکنندگان برق کشور هم چهارمین شرکت باشد و در مجموع ۲۰ هزار میلیارد تومان دارایی داشته باشد.»

وی همچنین اعلام کرد که شرکت توسعه مدیریت سرمایه‌ی خوارزمی، قرار است تا پایان سال ۱۳۹۹، معادل ۵۰ هزار میلیارد ریال دارایی خالص و ۱۷ هزار میلیارد ریال سود خالص ایجاد کند.

دکتر ابن‌الرسول درباره‌ی برنامه راهبردی شرکت توسعه‌ی ساختمان خوارزمی نیز گفت: «قرار است این شرکت تا سال ۱۳۹۶ به یکی از ۹ شرکت برتر و در سال ۱۳۹۹ به یکی از ۷ شرکت برتر در صنعت ساختمان ایران تبدیل شود. همچنین در پایان سال ۱۳۹۹، ۵۴ هزار میلیارد ریال دارایی خالص و حدود ۱۴ هزار میلیارد ریال هم سود خالص داشته باشد.»

دکتر ابن‌الرسول درباره‌ی شرکت تجارت‌گستران خوارزمی نیز اظهار کرد: «قرار است این شرکت در سال ۱۴۰۰ یکی از ۱۰۰ شرکت برتر کشور باشد و دارایی خالص آن به ۴۰ هزار میلیارد ریال و سود خالص آن به ۱۰۰۰ میلیارد ریال افزایش یابد.»

وی درباره‌ی شرکت توسعه‌ی فناوری اطلاعات خوارزمی نیز گفت: «قرار است این شرکت تا پایان سال ۱۳۹۹، حداقل ۱۰ درصد از سهم بازار آی تی را به خود اختصاص دهد و دارایی‌های خود را به ۳۶ هزار میلیارد ریال و سود خالص خود را به ۱۰۰۰ میلیارد ریال افزایش دهد.»

وی همچنین درباره‌ی برنامه‌ی راهبردی شرکت داده‌پردازی خوارزمی گفت: «قرار است تا پایان سال ۱۳۹۹، دارایی‌های خالص این شرکت به ۴ هزار میلیارد ریال و سود خالص آن به ۱۰۰۰ میلیارد ریال افزایش یابد.»

به گفته‌ی دکتر ابن‌الرسول، شرکت توسعه‌ی معادن صدر جهان تا پایان سال ۱۳۹۹، کسب جایگاه اول در حوزه‌ی طلا و فلزات گرانبها در کشور را چشم‌انداز برنامه‌ی راهبردی خود قرار داده است. و قرار است تا زمان مقرر، دارایی‌های خود را به ۵۲ هزار میلیارد ریال و سود خالص خود را به ۷۰۰ میلیارد ریال افزایش دهد.

معاون طرح و برنامه، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی درباره‌ی برنامه‌ی راهبردی شرکت تولید و توسعه ایستگاهی نیرو پارسه نیز اظهار کرد: «قرار است این شرکت تا پایان سال ۱۳۹۹، ۷ هزار میلیارد ریال دارایی و ۱۰۰۰ میلیارد ریال سود خالص داشته باشد.»

وی همچنین گفت: «قرار است با پایش مستمر در دوره‌های زمانی ۶ ماهه‌ی این برنامه‌ها را محقق کنیم. در این مسیر از تمام سامانه‌های مدیریتی مثل مهندسی مجدد و بنچ مارکینگ، برای رشد شرکت‌ها استفاده خواهیم کرد.»

وی افزود: «اعتقاد داریم هر کار خیری که صورت گیرد، برای دیگران به یک سنت تبدیل خواهد شد. شرکت‌های تویوتا، سونی و ... در ژاپن رشد کردند، بقیه‌ی شرکت‌های دیگر را هم رشد دادند. در گروه خوارزمی نیز می‌توانیم این تلاش‌های الگوساز را انجام دهیم.»

وی همچنین اعلام کرد: «قرار است شرکت لابراتوارهای سینادارو در پایان سال ۱۳۹۹، ۴ هزار میلیارد ریال دارایی خالص و حدود ۱۰۰۰ میلیارد ریال سود خالص داشته باشد.»

معاون طرح و برنامه‌ی شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، با بیان این‌که قرار است شرکت سرمایه‌گذاری آی تی نگر سپهر ایرانیان تا پایان سال ۱۳۹۹، مجموعه دارایی‌هایی با ارزش حداقل ۱۰ درصد دارایی تحت مدیریت خوارزمی را مدیریت کند، اظهار کرد: «تا موعد مقرر، دارایی‌های

هم‌اکنون چشم‌انداز، بیانیه‌ی

مأموریت، استراتژی‌ها و

برنامه‌ریزی سود و سرمایه

سالانه هر یک از شرکت‌ها در

چهارچوب برنامه‌ی راهبردی

گروه سرمایه‌ی خوارزمی

مشخص شده است

خالص این شرکت ۲۳ هزار میلیارد ریال و سود خالص آن بیش از ۴ هزار میلیارد ریال خواهد بود.»

وی درباره‌ی شرکت کارگزاری آینده‌نگر خوارزمی نیز گفت: «قرار است این شرکت تا پایان سال ۱۳۹۹ در بین ۵ کارگزاری برتر کشور بر مبنای معیار ارزش معاملات کل قرار بگیرد و در رتبه‌بندی سازمان بورس، رتبه‌ی «الف» را کسب کند. همچنین دارایی خالص خود را تا ۱۰۰ میلیارد ریال و سود خالص خود را تا ۵۰ میلیارد ریال افزایش دهد.»

تثیت جایگاه «خوارزمی» در میان شرکتهای فعال بورس

تازه‌ترین گزارش سازمان بورس و اوراق بهادار از رتبه‌بندی ۵۰ شرکت فعال تر بورس در سه ماهه دوم ۱۳۹۳، حاکی از جای گرفتن شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی (سهامی عام) در رتبه ۳۶ این رتبه‌بندی است.

جدول شماره (۱) ۱۰ شرکت فعال تر بورس اوراق بهادار به انضمام شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی و رتبه این شرکت‌ها را در هریک از شش شاخص مدنظر سازمان بورس و اوراق بهادار نمایش می‌دهد.

از آن‌جا که شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی در طبقه‌بندی شرکت‌های بورسی، در گروه سرمایه‌گذاری واسطه‌گری مالی قرار می‌گیرد، هم‌چنین در برنامه راهبردی هفت ساله شرکت، قرار گرفتن در جمع پنج شرکت اول سرمایه‌گذاری و هلدینگ مدنظر قرار گرفته است، مقایسه شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی با شرکت‌های هم‌گروه خود صحیح‌تر به نظر می‌رسد. بر این اساس، شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی در بین شرکت‌های سرمایه‌گذاری حاضر در فهرست ۵۰ شرکت فعال تر بورس، رتبه ششم را کسب کرده است.

جایگاه شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی در مقایسه با سایر شرکت‌های گروه مربوط در فهرست ۵۰ شرکت فعال تر بورس

تراکتورسازی ایران، صنایع شیمیایی ایران، بانک انصار، پتروشیمی شیراز، صنایع آذراب، سرمایه‌گذاری دارویی تامین، حفاری شمال، نفت سپاهان، گروه بهمن، بانک سینا، سرمایه‌گذاری صنعت نفت، سرمایه‌گذاری توسعه صنایع سیمان، سرمایه‌گذاری ملی ایران، توسعه صنایع بهشهر، سرمایه‌گذاری سایپا و سیمان فارس و خوزستان رتبه‌های ۳۱ تا ۵۰ را به خود اختصاص داده‌اند.

در گزارش اداره آمار و اطلاعات معاونت بازار شرکت بورس آمده است: بررسی تجربه بورس‌های اوراق بهادار در کشورهای مختلف نشان می‌دهد که شناسایی شرکت‌های ممتاز یا دارای موقعیت برتر اغلب بر پایه معیارهای قدرت نقدشوندگی سهام، میزان تاثیرگذاری شرکت بر بازار و برتری نسبت‌های مالی انجام می‌شود. شناسایی شرکت‌های برتر در بورس اوراق بهادار تهران بر پایه ترکیبی از قدرت نقدشوندگی سهام، میزان تاثیرگذاری شرکت‌ها بر بازار و در چهارچوب معیارهای سه‌گانه انجام می‌شود.

میزان دادوستد سهام در تالار معاملات (تعداد و ارزش سهام دادوستد شده)، تنوع دادوستد سهام در تالار معاملات (تعداد روزهای دادوستد شده و دفعات دادوستد شده) و معیار تاثیرگذاری شرکت بر بازار (میانگین تعداد سهام منتشر شده و میانگین ارزش جاری سهام شرکت در دوره بررسی) سه معیار بورس تهران برای تعیین شرکت‌های فعال تر است.

بورسی در سه ماهه سوم سال ۹۳ قرار دارند. در عین حال، رتبه‌های ۱۶ تا ۲۰ نیز برای شرکت‌های

رتبه	نام شرکت	حجم معاملات (میلیون سهم)	ارزش معاملات (میلیون ریال)	میزان داد و ستد سهام		تثایب داد و ستد سهام		تاثیرگذاری بر بازار	
				رتبه	تعداد معاملات	رتبه	تعداد دفعات	سهم خنثی شده (میلیون سهم)	رتبه
۱	صنایع پتروشیمی خلیج فارس	۱,۳۶۱	۲۱,۰۰۰,۶۰۸	۶	۲۰۷	۲۳۸	۱۱۹,۹۷۰	۹	۲۴,۳۰۰
۲	سرفت و گاز و پتروشیمی تأمین	۱,۹۹۶	۲۴,۸۷۰,۸۱۰	۶	۲۲۴	۱۳۵	۵۹,۷۶۶	۸	۲۹,۰۰۰
۳	پالایش نفت بندرعباس	۱,۹۸۶	۲۸,۱۳۰,۰۲۰	۲۲	۱۹۳	۲۳۸	۵۷۰,۱۹۵	۲۰	۱۳,۸۰۰
۴	فولاد مبارکه اصفهان	۵,۷۴۱	۲۳,۳۸۳,۳۵۹	۳	۲۳۴	۴۸	۱۸۵,۵۳۶	۲	۵۰,۰۰۰
۵	شرکت ارتباطات سیار	۱۳۸	۶,۰۹۲,۰۹۹	۱۷۶	۲۳۵	۲۵	۴۷,۳۳۶	۱۱	۱۱۴,۱۰۶,۱۱۶
۶	سر نفیر	۱,۵۹۳	۱۲,۳۶۰,۶۶۶	۲۵	۲۲۳	۱۲۳	۱۶۶,۵۰۰	۱۲	۱۸,۰۰۰
۷	مخابرات ایران	۳,۱۷۳	۱۰,۲۴۳,۰۲۹	۱۳	۲۴۱	۳	۲۶۰,۱۹۵	۴	۴۵,۸۷۴
۸	گسترش نفت و گاز پارسیان	۱,۹۵۸	۲۰,۱۷۸,۶۸۰	۲۳	۲۱۴	۱۵۷	۲۵۴,۱۲۶	۱۸	۱۵,۰۰۰
۹	معادن و صنعتی گل گهر	۳۵۸	۳,۶۰۰,۲۱۱	۱۰۳	۲۲۴	۱۳۵	۵۱,۸۲۲	۱۴	۱۸,۰۰۰
۱۰	ملی صنایع مس ایران	۳,۸۵۹	۱۴,۲۰۳,۲۲۸	۸	۲۴۱	۳	۱۸۱,۳۹۶	۲۳	۳۵,۰۰۰
۳۶	سر خوارزمی	۳,۳۷۳	۵,۳۵۶,۹۹۸	۱۱	۲۱۳	۱۹۹	۲۳۱,۸۸۱	۱۵	۱۰,۰۰۰

رتبه شرکت‌ها در مقایسه با همه شرکت‌های حاضر در بورس اوراق بهادار و فرابورس تعیین شده است

رتبه کلی	رتبه در گروه	نام شرکت
۶	۱	سرمایه‌گذاری غدیر
۱۲	۲	گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید
۱۵	۳	سرمایه‌گذاری صنایع بازنشستگی کشوری
۱۸	۴	سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات
۳۳	۵	سرمایه‌گذاری دارویی تأمین
۳۶	۶	سرمایه‌گذاری خوارزمی
۴۸	۷	سرمایه‌گذاری ملی ایران
۴۹	۸	سرمایه‌گذاری توسعه ملی

ایران خودرو، بانک صادرات، بانک تجارت، سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی و فولاد خوزستان، به ثبت رسیده است. توسعه معادن و فلزات، پتروشیمی پردیس، بانک پارسیان، فولاد خراسان، سایپا، سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی، پتروشیمی فناوران، خدمات انفورماتیک، بانک اقتصاد نوین و ایران ترانسفو نیز در ردیف‌های ۲۱ تا ۳۰ قرار دارند. هم‌چنین پتروشیمی شازند، سرمایه‌گذاری خوارزمی، نفت بهران، بانک کارآفرین،

به شرح جدول انتهایی متن است: به گزارش سنا، صنایع پتروشیمی خلیج فارس، مخابرات ایران، فولاد مبارکه اصفهان، شرکت ارتباطات سیار، سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تأمین (تاپیکو) پنج شرکت فعال تر بورس اوراق بهادار در پاییز امسال بودند. هم‌چنین سرمایه‌گذاری غدیر، گسترش نفت و گاز پارسیان، بانک ملت، معدنی و صنعتی گل گهر، ملی صنایع مس ایران، گروه مپنا، گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید، بانک پاسارگاد، معدنی و صنعتی چادرملو و کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در رتبه‌های ششم تا پانزدهم جدول فعال‌ترین شرکت‌های

تقدیر از «خوارزمی» در نخستین کنفرانس بین‌المللی هلدینگ ایران

«به‌کارگیری رویکردی نوین در استقرار ساختار مدیریت ریسک و گزارشگری ریسک»، «ارائه رهنمودهای تهیه گزارش پایداری و مسئولیت اجتماعی»، «کمک به اجرای سازوکارهای حاکمیت شرکتی در هلدینگ‌ها»، «تلاش برای افزایش شفافیت اطلاعاتی با تهیه صورت‌های مالی نمونه» و «طراحی و پیاده‌سازی نظام جامع روابط سرمایه‌گذاران برای هلدینگ‌های فعال در بازار سرمایه» اشاره کرد.

دبیر کمیته ارزیابی و رتبه‌بندی هلدینگ‌های برتر کشور تصریح کرد: در تلاشیم در نیمه اول سال ۱۳۹۴ از مدیران ارشد جامعه روابط سرمایه‌گذاران خاورمیانه و اساتیدی از کشور مالزی برای حضور در ایران و توسعه نظام روابط سرمایه‌گذاران هلدینگ‌ها دعوت کنیم.

در این همایش دو پنل «تخصصی و علمی» با مدیریت آقایان دکتر رحمانی، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء، و دکتر حجت‌الله صیدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، برگزار شد که در آن اعضای پنل، ضمن ارائه مقالات علمی بر لزوم توسعه هلدینگ‌ها برای دستیابی به رشد و توسعه همه‌جانبه اقتصادی کشور و لزوم توجه بیشتر دولت به نقش و تاثیر هلدینگ‌ها در بهبود شرایط اقتصادی کشور تاکید کردند.

«معرفی صنایع و خدمات پیشرو در اقتصاد ایران»، «نقش هلدینگ‌ها در ارتقای اقتصاد ملی در شرایط رکود تورمی»، «جایگاه هلدینگ‌های برتر در توسعه صنعت پتروشیمی کشور»، عناوین برخی از مقالات ارائه‌شده در این پنل‌هاست.

پنل تخصصی «مدیریت و رهبری هلدینگ‌ها»، از دیگر برنامه‌های اجراشده در این همایش بود. همچنین اسدالله عسگرآولادی، مسئول اتاق مشترک ایران و چین، و علی صدری، رئیس خانه صنعت، معدن، تجارت جوانان ایران از دیگر شخصیت‌های شرکت‌کننده در این همایش بودند.

در ادامه کنفرانس، از هلدینگ‌های برتر شامل شرکت‌های سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین (تاپیکو)، سرمایه‌گذاری غدیر، گروه گسترش نفت و گاز پارسیان، سرمایه‌گذاری خوارزمی و گروه مالی ملت به‌عنوان هلدینگ‌های پیشرو و بانک مهر اقتصاد در بخش اهتمام به هلدینگ تقدیر شد.

در نخستین کنفرانس بین‌المللی هلدینگ ایران از شرکت‌های سرمایه‌گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین (تاپیکو)، سرمایه‌گذاری غدیر، گروه گسترش نفت و گاز پارسیان، سرمایه‌گذاری خوارزمی و گروه مالی ملت به‌عنوان هلدینگ‌های پیشرو و بانک مهر اقتصاد در بخش اهتمام به هلدینگ با اهدای لوح و تندیس تقدیر شد. این کنفرانس شامگاه ۱۱ بهمن با حضور دکتر سلطانی‌فر، معاون رئیس جمهور، برگزار شد.

بر اساس ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی قانون بازار اوراق بهادار مصوب هیئت وزیران، شرکت‌های هلدینگ از مصادیق نهادهای مالی محسوب می‌شوند، بنابراین فعالیت آن‌ها مشمول قوانین و مقررات نهادهای مالی و سایر مقررات و دستورالعمل‌های مربوط خواهد بود. در فرایند ارزیابی بررسی شد که این مسئله موجب برخورد دوگانه‌ای از سوی شرکت‌ها شده است، طوری که برخی از شرکت‌ها برای این‌که به‌عنوان نهاد مالی شناسایی نشوند، از ارائه اطلاعات و شفاف‌سازی اطلاعاتی خودداری می‌کنند. از سوی دیگر برخی از شرکت‌ها اگرچه به صورت گروه شرکت‌ها

فعالیت می‌کنند، اما با شرایط هلدینگ، طبق مقررات سازمان بورس مطابقت ندارند و از این مسئله آگاهی نداشته‌اند و در برخی موارد هم مثل دریافت تسهیلات با مشکل مواجه بودند که راهنمایی‌های لازم جهت رفع مشکل آنان صورت گرفت. با در نظر گرفتن این موضوع و نیز بحث پیرامون ایجاد و تقویت هلدینگ‌های مالی در جهت رشد اقتصاد ملی، نخستین کنفرانس بین‌المللی هلدینگ ایران، با حضور استادان و اقتصاددانان مطرح در این حوزه برگزار شد.

محمد مهدی مومن‌زاده، دبیر کمیته ارزیابی و رتبه‌بندی هلدینگ‌های برتر کشور درخصوص شاخص‌های انتخاب برترین هلدینگ‌ها در این همایش گفت: ۳۲ شاخص برای ارزیابی هلدینگ‌ها تدوین شده و ملاک اصلی رتبه‌بندی نیز درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌های هلدینگ‌ها بوده است.

درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری‌های هلدینگ‌های بزرگ و فرابورسی بر اساس صورت‌های مالی حسابرسی‌شده آخرین سال مالی آن‌ها نسبت به سال مالی قبل، بیش از ۶۸ درصد و میزان سرمایه‌گذاری‌های آن‌ها بیش از ۵۱ درصد رشد داشته است.

سهام‌داران با وجود خبرهای خوش باز هم دست به عصا هستند

بازار در شرایط انتظار

سهام خزانة و صندوق ثبات بازار

چندی پیش مجلس قانون اوراق سهام خزانة را تصویب کرد؛ قانونی که به گفته محمدرضا معتمد، رئیس اداره نظارت بر ناشران اوراق بهادار سازمان بورس، به وسیله آن ناشران بورسی می‌توانند به بازارگردانی و حمایت از سهام خود بپردازند تا سهام‌دارانشان کمترین ضرر مالی را متحمل شوند. این قانون البته در شرایطی تصویب شد که تا پیش از این و بر اساس قانون تجارت انتشار اوراق سهام خزانة ممنوع بود. به هر حال از این پس اگر ناشر به این نتیجه رسید که سهامش با وجود ارزنده بودن، به دلیل جو یا هیجانات کاذب در حال کاهش است، می‌تواند بخشی از سهام خود را از بازار جمع کند و تحت مالکیت خود درآورد تا جو و روند منفی قیمتی سهم به پایان برسد و دوباره نسبت به عرضه آن اقدام کند. در نتیجه ناشر با این اقدام کمک می‌کند که سهام‌دارانش با کاهش هر چه بیشتر قیمت دچار زیان مالی روزافزون نشوند.

صندوق ثبات بازار سرمایه هم یکی از تدابیر جدید متولی بازار سرمایه است که امید می‌رود با افزایش نقدشوندگی در راه بازگشت رونق و اعتماد به بازار به کار آید. البته بهروز خدارحمی، دبیرکل کانون نهادهای سرمایه‌گذاری، راه‌اندازی صندوق تثبیت بازار سرمایه را راه‌حلی کوتاه‌مدت و میان‌مدت می‌داند و معتقد است این صندوق باید تلاش کند تا اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب کرده و حرکتهایی که خلاف ارزش ذاتی بازار است، به حالت اولیه برگرداند. او در خصوص

بازار سهام تهران هنوز گرفتار روند نزولی است. به عبارت دیگر، بورس تهران هم چنان با افسوس به روزهای طلایی گذشته نگاه می‌کند. افزایش حاشیه زیان‌دهی هم باعث شده سهام‌داران، به‌خصوص سهام‌داران خرد، آرامش خود را از دست بدهند؛ همان گروه از سهام‌داران که عموماً هم صبر کمی دارند هم ریسک‌پذیری کمتری. این در حالی است که از مجموع برنامه‌هایی که دولت و متولی بازار سرمایه تدارک دیده، می‌توان استنباط کرد که عزمی همگانی برای حمایت از بازار سهام به وجود آمده است تا شاید خاطرة تلخ تنهایی و ابهام بورس هر چه زودتر فراموش شود. البته سهام‌داران هم با توجه به همین خاطره‌ها به این سادگی‌ها از لاک دفاعی و بدبینی خود خارج نمی‌شوند. آغاز این دوران به زمستان گذشته برمی‌گردد که با چند مصوبه مجلس موج نوسان به بازار رسید. از زمستان پارسال تا زمستان امسال تالار شیشه‌ای به جز چند استثنا، یک‌سره در مسیر نزول حرکت می‌کند.

در این مدت متولیان بازار به هر دری زدند تا بازار را از رکود خارج کنند، اما همه بسته از آب درآمدند. در سوی دیگر هم هر تصمیم کلان اقتصادی که گرفته شد، عملاً درهای بیشتری را روی بورس و سهام‌داران بست؛ از تعیین نرخ بهره مالکانه تا تعیین قیمت خوراک پتروشیمی. در سوی دیگر امیدهایی هم که صاحبان سهام را به ادامه حضور در دنیای سهام‌داری تشویق می‌کرد، یک به یک کم‌رنگ شدند. از جمله این‌که نرخ سود بانکی کاهش نیافت، بانک‌ها فاصله چندانی با بنگاه‌داری نگرفتند، مذاکرات هسته‌ای هم تا تیرماه سال بعد تمدید شد. در چنین شرایطی شاخص و سهام‌داران به هر خبری حتی مثبت کمترین واکنش را نشان می‌دهند. این بدان معناست که سهام‌داران تصمیم جدی گرفته‌اند تا هیچ تصمیمی به عینیت تبدیل نشود، اما عسای احتیاط را زمین نگذارند. اما واقعیت این است که دولت تصمیم گرفته اگر نمی‌تواند ریسک‌های سیاسی را کاهش دهد، دست‌کم ابهام‌هایی را که دامن صنایع را گرفته، از بین ببرد و اعتماد را به بازار برگرداند. برای دست‌یابی به این هدف هم تصمیم‌های مهمی اتخاذ شده است؛ از بازارگردانی ناشران بورسی برای حمایت از سهام‌داران خرد گرفته تا قطع گاز و پلمب مخازن مازوت شرکت‌های سیمانی.

بورس

تیر دو نشان زده. یعنی از یک‌سو برای بانک‌هایی که از بنگاهداری منع شده‌اند، راهی جایگزین برای سرمایه‌گذاری معرفی می‌کند، از سوی دیگر با ترغیب آن‌ها به حضور در صندوق‌های سرمایه‌گذاری، منافع دو بازار پول و سرمایه را به هم گره می‌زند تا از این پس بانک‌ها و سرمایه‌هایشان هم‌راستا با رونق بازار سرمایه حرکت کنند و دست بورس را بگیرند.

بازار هنوز تردید دارد

با وجود همه خبرهای خوشی که در بهمن‌ماه به بازار سرمایه رسید، به نظر می‌رسد سهام‌داران و اهالی تالار شیشه‌ای هنوز تردیدها را کنار نگذاشته و منتظر تبعات برخی سیاست‌ها مانده‌اند. به همین دلیل هم موج اخبار مثبت به راه افتاده، اما موتور حرکت بازار روشن نشده است. آمار می‌گوید در دی‌ماه گذشته حقیقی‌ها بیشتر فروشنده بودند تا خریدار. ضمن این‌که بازار هم شش درصد دیگر از ارزش خود را از دست داد.

با استناد به گزارش شرکت بورس، گزارش عملکرد بازار اوراق بهادار، طی معاملات دی‌ماه امسال دفعات معاملات سهام ۳۴ درصد افت را تجربه کرد. براساس معاملات خرد و بلوک طی ماه گذشته نیز ارزش سهام خریداری‌شده توسط اشخاص حقوقی حدود ۱۵ هزار و ۲۲۳ میلیارد ریال معادل ۵۷ درصد از کل خریدها بوده، درحالی‌که ارزش سهام فروخته‌شده سهام‌داران حقوقی ۱۳ هزار و ۶۴۶ میلیارد ریال یعنی حدود ۵۱ درصد از کل فروش‌ها محاسبه می‌شود. بر همین اساس طی دی‌ماه سال جاری سرمایه‌گذاری خالص سهام‌داران حقوقی مبلغ ۱۵۷۸ میلیارد ریال است. هم‌چنین میزان خرید و فروش سهام سرمایه‌گذاران حقیقی به ترتیب ۴۲ و ۴۸ درصد از ارزش خرید و فروش سهام طی ماه گذشته گزارش شده. این در حالی است که شاخص کل نیز با کاهش شش درصدی طی دی‌ماه امسال نسبت به ماه قبل از آن از ۷۰ هزار و ۹۴ واحد به ۶۵ هزار و ۵۶۴ واحد رسید.

در هفته اول بهمن‌ماه هم اگرچه میل حرکت شاخص رو به مدار صعود بود، اما افزایش دماسنج بازار چنگی به دل نمی‌زد و در بیشتر روزهای کاری به‌زحمت روی خط صعود باقی می‌ماند. با این تفاسیر باید منتظر نتیجه تحولات و امیدواری‌های اخیر ماند و دید آیا رونق به بازار برمی‌گردد، یا سهام‌داران بی‌تاب دوباره در تالار شیشه‌ای خیرساز خواهند شد!

یک چالش و مانع اصلی برای جذب سرمایه‌گذاری در این صنعت تبدیل شده بود.

موج بعدی خبرهای خوش هم از وزارت اقتصاد به بازار سهام مخابره شد که از نظر تحلیل‌گران می‌تواند با اجرای درست بازار را تکان دهد و از رخوت خارج کند.

ماجرای دوقلوهای سنگ آهنی

در آخرین روز دی‌ماه وزارت اقتصاد خبر داد که علی طیب‌نیا در نامه‌ای رسمی از معاون اول رئیس جمهوری خواسته دستور بازگرداندن پروانه بهره‌برداری معادن به نام دوقلوهای سنگ آهنی را صادر کند. چند روز پیش‌تر هم دیوان عدالت اداری رأی مهمی درباره توقف پرداخت بهره مالکانه توسط شرکت‌های گل‌گهر و چادرملو صادر کرد و از رسیدگی به پرونده بازگرداندن پروانه بهره‌برداری معادن به شرکت‌های مزبور خبر داد. به‌رحال وقتی شخص وزیر اقتصاد دست به قلم شده و در نامه‌ای رسمی از معاون اول رئیس جمهوری می‌خواهد که دستور بازگرداندن پروانه بهره‌برداری معادن به نام دوقلوهای سنگ آهنی را صادر کند، می‌توان پیش‌بینی کرد که احتمالاً خبرهای خوشی برای دوقلوهای سنگ آهنی در راه است.

تصمیم بزرگ بانک مرکزی

مهم‌تر از همه این‌که در میانه بازار حمایت از بورس، بانک مرکزی هم دست به کار شد. براساس بخش‌نامه جدید متولی بازار پول بانک‌ها و موسسات اعتباری مجوز سرمایه‌گذاری در صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک را به دست آوردند. البته با رعایت حدود مقررات. بانک مرکزی در بخش‌نامه خود تاکید کرده صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک به‌عنوان یکی از نهادهای نوظهور در بازارهای مالی می‌توانند سهم عمده‌ای در جمع‌آوری پس‌اندازهای اشخاص، به‌ویژه وجوه خرد و به تبع آن تامین منابع مالی مورد نیاز نگاه‌های اقتصادی داشته باشند. با توجه به همین خصیصه، این بانک مجوز سرمایه‌گذاری در صندوق‌ها را به بانک‌ها و موسسات مالی غیربانکی داده تا به این وسیله ضمن حمایت از صندوق‌های سرمایه‌گذاری، از نوسانات شدید و غیرمتعارف شاخص کل سهام جلوگیری به عمل آید. برکات این ثبات هم که قطعا بر سر سفره سرمایه‌گذاران این صندوق‌ها، یعنی آحاد مردم، قرار می‌گیرد. به این ترتیب به نظر می‌رسد بانک مرکزی با تصمیم جدید خود با یک

راه‌اندازی صندوق تثبیت بازار سرمایه که به‌عنوان یک بند از لایحه رفع موانع تولید به تصویب نمایندگان مجلس رسیده است، گفت: اقدامات دولت و مجلس که به صورت تصویب لوائح ارائه می‌شود، بیشتر چاره‌سازی برای کوتاه‌مدت و میان‌مدت و با نگاه اقتصاد مقاومتی است.

شوگ سیمانی

خبر مهم دیگری که هم تبعات مثبت داشت و هم منفی، مربوط به سیمانی‌ها می‌شد. ماجرا هم از آن‌جا شروع شد که بعد از مدت‌ها نگرانی انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان خطاب به مدیران شرکت‌های سیمانی نامه‌ای منتشر کرد که در آن اعلام شده بود با توجه به ذخیره ۱۸ میلیون تن کلینکر و پیش‌بینی ادامه این روند در ماه‌های آتی با هماهنگی وزارت نفت، تولید این محصول متوقف می‌شود و البته وزارت نفت هم این همکاری را در پروژه فروش مازوت جبران خواهد کرد. این اتفاق بلافاصله با واکنش منفی بازار مواجه شد. اما متولیان بازار و بسیاری از حرفه‌ای‌های بورس اعتقاد دارند اقدام هماهنگ‌شده وزارت نفت و صنعت می‌تواند به نفع شرکت‌های سیمانی که با مازاد تولید و کاهش قیمت و حتی دپو محصول مواجه‌اند، باشد. در همین خصوص عبدالرضا شیخان، دبیر انجمن سیمان، اعلام کرد: قطع گاز و پلمب مخازن مازوت شرکت‌های سیمانی و توقف تولید کلینکر در جهت سودآوری این گروه است و با توقف تولید کلینکر تعدیل مثبت برای درآمدهای شرکت‌های سیمانی در راه است.

لبخند به لب پتروشیمی‌ها آمد

در هفته‌های اخیر صاحبان سهام پتروشیمی‌ها هم بالاخره نفس راحتی کشیدند. به این ترتیب با تایید مصوبه مجلس در شورای نگهبان تصمیم نمایندگان برای محول شدن وظیفه قیمت‌گذاری خوراک پتروشیمی‌ها به دولت نهایی شد تا تکلیف این شرکت‌ها با حساب و کتاب دخل و خرجشان به‌روزی روشن شود. یعنی آن‌طور که احمد مهدوی‌ابهری، دبیر انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی، اعلام کرده، صنعت پتروشیمی دیگر مشکل و خلأ قانونی ندارد و با تایید بند ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت توسط شورای نگهبان، این صنعت دارای یک قانون مترقی شده که تمام مسائل مبتلابه صنعت پتروشیمی در آن لحاظ می‌شود. ضمن این‌که انتظار می‌رود تا پایان سال آیین‌نامه این قانون توسط سه وزارت صنعت، نفت و امور اقتصادی و دارایی تدوین شود و رسماً به تصویب دولت برسد.

بهترین تصمیم گرفته شد

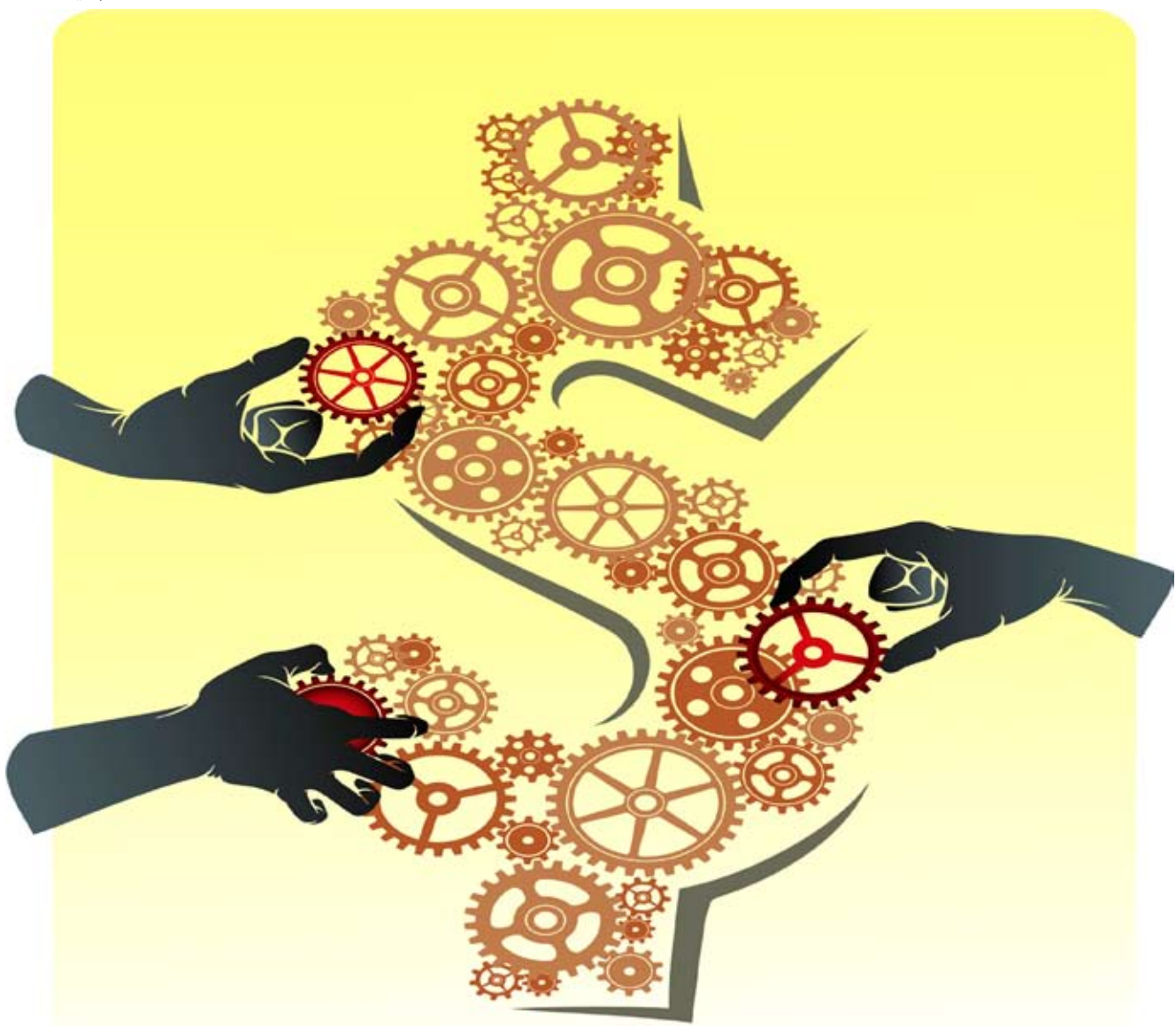
صنعت نفت و توابع آن هم از تصویب نهایی این قانون در شورای نگهبان خوشحال و راضی به نظر می‌رسند. در این خصوص محمد بیبوندی، معاون مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی، گفت: تعیین یک نرخ مشخص به صورت بلندمدت بهترین تصمیمی است که می‌تواند صنعت پتروشیمی را در منطقه رقابت‌پذیر کند. هرچند که هنوز نرخ خوراک به‌طور دقیق از سوی دولت مشخص نشده و تعیین این رقم به دولت واگذار شده است. قانون نرخ خوراک با این تاییدیه قانونی مستقل خواهد بود و به سرمایه‌گذاران دیدی بلندمدت برای سرمایه‌گذاری و سودآوری می‌دهد، چون در سال‌های اخیر نرخ خوراک و ثابت نبودن به

نگاهی به آخرین ارزیابی‌های رسمی درباره اقتصاد ایران

بدهی‌های معوق بانکی و نقدینگی؛ دیرپایی مولفه‌های منفی

علی پویا

هرچند که اقتصاد ایران در چند سال گذشته گرفتار بحران، رکود و تورم بوده است، اما با این وجود آمارها همچنان هر از گاهی پرده‌ای تازه از آثار این وضعیت اقتصاد کشور ارائه می‌دهند. فارغ از این که این آمارها چه جایگاهی در منحنی واقعی اقتصاد کشور دارند، می‌توان

گفت که وجود آن‌ها تا حد زیادی نقشه حرکت برای فعالان اقتصادی کشور و حضور سرمایه‌گذاران خارجی در محیط اقتصادی ایران را ترسیم می‌کند. به عبارتی آمارها با هر پشتوانه‌ای که منتشر شوند، باز هم از سوی فعالان اقتصادی مولفه‌ای محسوب می‌شوند که می‌توانند

از طریق آن جغرافیای سرمایه‌گذاری در اقتصاد را تخمین بزنند، یا در نهایت می‌توان از لابه‌لای آن‌ها فهمید که حال یک اقتصاد چگونه است.

حمید تهرانفر، معاون نظارتی بانک مرکزی، چند روز پیش آمارهای جدیدی از اقتصاد ایران ارائه داد که به

جدول شماره (۱) - اعلان میزان معوقات بانکی در آمارهای بانک مرکزی ذیل عنوان «سایر»

سال	۸۴	۸۵	۸۶	۸۷	۸۸	۸۹	۹۰ ماه ۱۱
جمع کل مانده تسهیلات بانکی	۸۳۲۸۲	۱۱۷۹۷۲	۱۶۱۷۹۱	۱۸۱۳۲۵	۲۱۰۳۹۲	۲۹۰۳۲۸	۳۳۵۱۱۲
حیثیت	۱۰۷	۲۰۰	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
اموال	۲۶۷	۸۲۷	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
معاملات	۴۹۸۲	۱۰۸۹۲	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
مطالبات معوق	۶۹۸۲	۱۰۸۹۲	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
وسررسد بد گذشته	۶۹۸۲	۱۰۸۹۲	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
جمع:	۷۴۵۵	۱۱۹۲۹	۱۷۷۲۰	۳۰۰۷۹	۳۸۴۰۱	۲۲۳۳۳	۵۹۰۱۰٫۴
نرخ رشد:	---	۶۰%	۲۹%	۷۰%	۲۸%	۱۰%	۴۰%
سهم (سایر) بد	۶۹%	۶۱%	۱۱%	۱۷%	۱۸%	۱۵%	۱۸%

منبع: بانک مرکزی - قسمت‌ها با میلیارد

نوع خود آخرین اطلاعات آماری اقتصاد کشور محسوب می‌شوند. یکی از ارقامی که این مدیر بانک مرکزی اعلام کرد، افزایش مطالبات معوق بانکی به ۹۴ هزار میلیارد تومان است. بدهی‌های معوق یکی از پرسرصدترین مولفه‌های اقتصادی در چند سال گذشته محسوب می‌شوند. در پایان سال ۱۳۸۳ و قبل از آن که محمود احمدی‌نژاد مسئولیت کابینه را بر عهده بگیرد، میزان بدهی‌های معوق به هشت‌هزار میلیارد تومان نمی‌رسید. بانک مرکزی حتی این رقم را تا سال ۸۴ کمتر از هفت‌هزار میلیارد تومان اعلام کرده است، ولی با روی کار آمدن دولت نهم و هم‌چنین ادامه کار این دولت در کابینه دهم میزان بدهی‌های معوق بیش از ۱۰ برابر فقط در طول هشت سال رشد نشان داد. این یک پرش بی‌سابقه در اقتصاد ایران محسوب می‌شد که کارشناسان اقتصادی نیز همواره از آن با عنوان یک ناهنجاری بزرگ اقتصادی یاد کرده‌اند. به نظر می‌رسد نمی‌توان این ناهنجاری را نادیده گرفت. افزایش بیش از ۱۰ برابری بدهی‌های معوق در طول هشت سال، نشان می‌دهد که اقتصاد ایران به شکل کاملاً نامطلوبی مدیریت شده است. دولت دهم تنها تا پایان سال ۹۰ این بدهی‌ها را تا حد ۶۰ هزار میلیارد تومان افزایش داده است (جدول زیر) و درست در سال ۹۱ و ۹۲ که بحران‌های ارزی نیز راهی به اقتصاد ایران باز می‌کنند، میزان این بدهی‌ها تا ۸۵ هزار میلیارد تومان نیز افزایش می‌یابد. (جدول شماره ۱)

جالب این‌جاست که بعد از روی کار آمدن دولت یازدهم، وزیر اقتصاد میزان بدهی‌های معوق را تا ۱۵۰ هزار میلیارد تومان و یک بار هم اکبر ترکان، مشاور رئیس جمهوری، میزان این بدهی‌ها را تا ۲۲۰ هزار میلیارد تومان اعلام کرد. به نظر می‌رسد آن‌قدر پرداخت تسهیلات بانکی در روزگار دولت نهم و دهم ساده بوده است که امروز می‌توان رقم بدهی‌های معوق را با خیالی آسوده تا آن‌جا که می‌شود، بالا گرفت و بالا محاسبه کرد، به گونه‌ای که تحلیل‌های کارشناسی نیز آن را تایید می‌کنند. البته این بخشی از ماجراست. در مقابل بدهی‌های معوق، اقتصاد ایران با رقم بزرگی به نام نقدینگی غیرمولد نیز مواجه است که در ادامه این گزارش به آن پرداخته می‌شود. ارقام فوق در واقع نشان‌دهنده گریز اقتصاد ایران از مولدگرایی است، چون درست به موازات ضعف فراگیر تولید در سال‌های اخیر میزان بدهی معوق و نقدینگی غیرمولد افزایش یافته‌اند. به عبارتی این ارقام نشان می‌دهد که بنگاه‌های سرمایه‌گذاری و واحدهای صنعتی نه تنها با افزایش پول‌های سرگردان نصیبی نداشته‌اند، بلکه رشد مصرف‌گرایی در نقطه مقابل حاکمی از آن است که در واقع این پول‌ها مولود مصرف‌گرایی و دوری از اقتصاد مولد نیز بوده‌اند. در چنین فضایی فعالیت در حوزه‌های مولد آن‌قدر گران تمام می‌شود که برای تولیدکنندگان نیز حضور در حوزه‌های مولد مقرون به صرفه نیست. به عبارتی وقتی تولید مقرون به صرفه نباشد، اگر تولیدکنندگانی موفق به دریافت تسهیلات هم شده باشند، این تسهیلات را باید صرف

رفع ورشکستگی و افتادگی‌های اقتصادی کنند. افت ۵۰ درصد پتانسیل‌های صنعتی در سال‌های مورد نظر نیز این مسئله را تایید می‌کند که این تسهیلات یا نقدینگی‌ها در جامعه نتوانسته است باری از روی دوش تولید بردارد.

بدهی تولیدکنندگان و یک برش اقتصادی

مهدی تقوی، استاد دانشگاه نیز این مسئله را تایید می‌کند و می‌گوید: «در سال‌های گذشته تولید سخت و پرمشقت و گران است و تولیدکنندگان نتوانسته‌اند از تسهیلاتی که دریافت می‌کنند، در جهت ارتقای بار صنعت، استفاده کنند. برای همین باید مراقب تولیدکنندگان باشیم. کسانی که بر حسب رانت و زد و بند‌های اقتصادی تسهیلات دریافت کرده‌اند و بدهی‌های معوق را افزایش داده‌اند، حتماً باید این بدهی‌ها را بازگردانند. اما تولیدکنندگانی که نتوانسته‌اند بدهی خود را برگردانند، باید مراعات شوند، چون آن‌ها تاوان فضای ضدتولید اقتصاد کشور در سال‌های گذشته را می‌دهند.

اقتصاد ایران به خاطر سوءمدیریت هزینه‌های زیادی پرداخته است. شکل گرفتن بدهی‌های معوق و مولفه‌هایی نظیر آن نیز نشانه‌های مستقیم سوءمدیریت هستند که گرفتاری زیادی برای اقتصاد به وجود آورده‌اند. اگر فضا به گونه‌ای بود که این بدهی‌ها می‌شد صرف اقتصاد مولد شود، امروز حتماً اقتصاد ایران چند گام بزرگ جلوتر از چیزی بود که اکنون قرار دارد.»

ماجرای بدهی‌های معوق آن‌قدر پیچیده شده است که حتی سرمایه‌گذاران نیز از آن با عنوان یکی از نشانه‌های فقدان سلامت برای سرمایه‌گذاری در اقتصاد یاد می‌کنند. شاید حق با آن‌ها باشد، وقتی منابع بانکی با این سرعت خارج شوند و دیگر بازنگردند، حتماً هزینه حضور در چنین اقتصادی می‌تواند زیان‌بار باشد. به همین خاطر است که مدیران دولت یازدهم تلاش می‌کنند تا سدی در مقابل بدهی معوق باشند و آن‌ها را به صندوق منابع ملی بازگردانند.

جدول ۱۵ سال نقدینگی - ارقام به میلیارد تومان

سال	پایه پولی	میزان تغییر	نقدینگی	میزان تغییر
۷۷	۶۱۹۶،۴	۱۸ درصد	۱۶۲۰۰	۱۹،۴ درصد
۷۸	۷۱۸۲،۲	۱۵،۹ درصد	۱۹۵۰۰	۲۰،۱ درصد
۷۹	۸۴۳۹،۸	۱۷،۵ درصد	۲۵۰۰۰	۲۹،۲ درصد
۸۰	۹۴۱۴،۷	۱۵،۲ درصد	۲۲۵۰۰	۲۸،۸ درصد
۸۱	۱۱۷۱۶	۲۳،۱ درصد	۴۲۵۰۰	۳۰،۲ درصد
۸۲	۱۳۸۷۱	۷،۶ درصد	۵۳۰۰۰	۲۶ درصد
۸۳	۱۵۱۲۰	۱۷،۵ درصد	۶۸۰۰۰	۳۰،۲ درصد
۸۴	۲۲۰۹۰	۴۵،۹ درصد	۹۲۰۰۰	۳۴،۳ درصد
۸۵	۲۷۹۹۷	۲۶،۹ درصد	۱۲۸۴۰۰	۳۹،۴ درصد
۸۶	۳۶۵۴۹	۳۵،۵ درصد	۱۶۴۰۰۰	۳۷،۷ درصد
۸۷	۵۴۰۸۴	۴۷،۶ درصد	۱۹۰۰۰۰	۱۵،۹ درصد
۸۸	۶۰۲۷۸	۱۱،۹ درصد	۲۳۵۰۰۰	۲۳،۹ درصد
۸۹	۶۸۶۹۳	۱۳،۷ درصد	۲۹۵۰۰۰	۲۵،۹ درصد
۹۰	۷۶۴۵۶	۱۱،۴ درصد	۳۵۲۰۰۰	۱۹،۴ درصد
۹۱	۹۷۵۷۹	۲۷،۶ درصد	۴۶۰۰۰۰	۳۰،۸ درصد
۱۰ ماهه ۹۲	۹۹۶۲۸	۲،۱ درصد	۵۶۰۶۰۰	۲۱،۷ درصد

حمید تهرانفر، معاون نظارتی بانک مرکزی، در همین رابطه به سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی امید داد: «خوشبختانه در حال حاضر یک مجتمع دادسرا به پرونده‌های بانکی اقتصادی اختصاص یافته و بانک مرکزی از این اقدام بسیار راضی است.» این مسئله نشان می‌دهد که ظاهراً در حال حاضر راهبردی برای باز پس گرفتن بدهی‌های معوق کلید خورده است. آن‌چه نمی‌توان نادیده گرفت، توقف در رشد بدهی‌های معوق طی دو سال گذشته است. در سال‌های دولت نهم و دهم موتور بدهی‌های معوق روشن شده بود و به‌سادگی نمی‌شد از دور حرکت این موتور کاست. استقرار سیاست‌های تازه در بدنه اقتصاد کشور هر چند که توان مقابله فوری با خروج اقتصاد از مدار استاندارد را نداشت، اما نمی‌شود این واقعیت را نادیده گرفت که سرعت حرکت ناهنجاری‌های اقتصادی تا حد زیادی کاهش یافته است و این می‌تواند یک شروع تازه برای نیروهای مولد اقتصاد باشد.

نقدینگی ۶۸۴ هزار میلیارد تومان

فارغ از نرخ بدهی‌های معوق در آخرین گزارش از اقتصاد ایران، به نظر می‌رسد نقدینگی نیز می‌تواند آمار مناسبی برای تخمین اوضاع بنگاه‌های سرمایه‌گذاری و واحدهای صنعتی کشور باشد. اطلاعات موجود نشان می‌دهد که میزان نقدینگی در تاریخ معاصر ایران تا پایان سال ۱۳۸۴ کمتر از ۹۰ هزار میلیارد تومان بوده است، اما در هشت سال دولت نهم و دهم این نقدینگی به ۶۰۰ هزار میلیارد تومان نزدیک شد (جدول زیر) و اکنون گزارش بانک مرکزی از ۹ ماه سپری‌شده از سال ۹۳ نشان می‌دهد حجم نقدینگی کشور تا پایان آذرماه سال جاری ۶۸۳ هزار و ۶۶۳ میلیارد تومان شده است. بانک مرکزی درخصوص دلایل این افزایش اعلام کرد: در پایان آبان ۹۲ به علت تلفیق صورت‌های مالی تعاونی‌های اعتبار صالحین و پیش‌گامان آتی در بانک آینده، آمار مربوط به موسسات مزبور در محاسبه آمارهای نقدینگی و اجزای تشکیل‌دهنده آن لحاظ شده است. هم‌چنین در پایان آذر ۹۲ آمار پنج بانک ایران زمین، رسالت، خاورمیانه، بین‌المللی کیش و ایران و ونزولا به آمار سیستم بانکی کشور اضافه شده‌اند. نقدینگی اما بدون شک می‌تواند یکی از بدترین مولفه‌های اقتصادی باشد، آن‌هم برای اقتصادی که درست طی سال‌های رشد نقدینگی، ورشکستگی بسیاری از بنگاه‌های صنعتی به

اقتصاد ما حضوری قوی داشت، امروز نه اوضاع نقدینگی این‌گونه بود و نه بانک‌ها می‌توانستند با بنگاهداری به یک معضل تبدیل شوند. از سوی دیگر بنگاه‌های سرمایه‌گذاری نیز با جذب نقدینگی از طریق بورس، این نقدینگی را به‌طور اصولی تزریق بخش‌های واقعی اقتصاد می‌کردند. برنامه‌ریزان اقتصادی باید جان‌مایه بورس را تقویت کنند»

غده‌های سرطانی اقتصاد

پرداختن به نقدینگی و بدهی معوق شاید از این منظر قابل اعتنا باشد که هم سرمایه‌گذاران اقتصادی مختصات سیاست‌های نادرست اقتصادی را به‌وضوح می‌بینند و هم از سوی دیگر این خصوصیت را دارد تا دوباره سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی به این واقعیت دست یابند که اقتصاد ایران پتانسیل بزرگی از منابع مالی را از دست داده است؛ منابعی که اگر به بخش‌های واقعی تزریق می‌شد، بدون شک اقتصاد ایران امروز وضعی متفاوت را تجربه می‌کرد. به‌رحال آن‌چه واقعیت دارد، این است که هم‌چنان این پتانسیل در اقتصاد ایران وجود دارد و اگر برنامه‌ریزان و مدیران اقتصادی بتوانند سیاست‌های درست را برای توسعه اقتصادی کشور طراحی کنند، یک بار دیگر می‌توان به فردای توسعه امید داشت و غده‌های سرطانی اقتصاد را به حاشیه راند. منتها بدون شک پیش‌زمینه این اتفاق چیزی نیست جز پهن کردن فرش قرمز برای بنگاه‌های سرمایه‌گذاری و بازگرداندن رونق به بازار سرمایه تا از این طریق راهبردهای واقعی برای تزریق منابع به اقتصاد مولد شکل بگیرد. بدون این راهبرد دور از ذهن نیست که باز هم تولیدکنندگان به دلیل فقدان نقدینگی در دوره رشد شدید نقدینگی رنجور و به‌شدت تضعیف شوند.

دلیل فقدان نقدینگی را تجربه کرده است. یعنی از یک سو به دلیل سیاست‌های اقتصادی، نقدینگی غیرمولد افزایش یافته است و از سوی دیگر به خاطر همین سیاست‌ها، بخشی از صنایع به دلیل نداشتن نقدینگی ورشکسته شده‌اند. برای لحظه‌ای به این اندیشه کنید که اگر این حجم از نقدینگی غیرمولد در اختیار بنگاه‌های سرمایه‌گذاری قرار می‌گرفت و آن‌ها با اتکا به روش‌های علمی خود ۶۸۴ هزار میلیارد تومان را در حوزه‌های مولد سرمایه‌گذاری می‌کردند، چه اتفاقی برای اقتصاد ایران رخ می‌داد؟

یک کارشناس مسائل اقتصادی می‌گوید: «اقتصاد ما و مولفه‌هایی نظیر نقدینگی که همواره یکی از نگرانی‌های بزرگ اقتصادی بوده است، در خیلی از مواقع ناشی از سیاسی‌کاری‌هایی است که دامن اقتصاد را می‌گیرد. مثلاً در ایران بانک مرکزی تابعی از دولت است و استقلال ندارد. برای همین در خیلی از مواقع بانک مرکزی مجبور شده است برای رضایت دولت و اجرای سیاست‌های دولت پول چاپ کند که همین چاپ پول زمینه رشد نقدینگی غیرمولد را افزایش داده است.»

محمدحسن اعتضادی ادامه می‌دهد: «نقدینگی به دلیل تاثیری که بر پایه پولی دارد، موجب تورم می‌شود و این تورم هم به لحاظ اجتماعی و هم به لحاظ اقتصادی می‌تواند برای توسعه زیان‌آور باشد. برای همین هر دولتی باید کنترل آن را در دستور کار خود قرار دهد. بدون شک تقویت بورس و بازار سرمایه برای فروش سهام در کنار چاپ اوراق مشارکت و نرخ تنزیل مجدد یکی از راه‌های کنترل نقدینگی است، اما اگر این کار با تقویت بازار سرمایه صورت بگیرد، برای کل فضای توسعه مطلوب است. ترمیم ساختار فروش سهام و بازگرداندن نشاط به بازار سرمایه، جان را به کالبد توسعه بازمی‌گرداند. اگر بورس در

تولید کنندگان
در تنگنا

نوکیسه‌ها

در بهشت مصرف

حالت هر ماه دو میلیون تومان حقوق بگیرد، باز هم هر ماه ۱،۶ میلیون تومان کسری بودجه دارد. حالا بگذریم از این که حداقل حقوق کارگران تنها ۶۰۰ هزار تومان است. باور کنید این ارقام از این جهت مورد بحث قرار نگرفته‌اند که نگاه احساساتی به آن‌ها شود. کارشناسان توسعه بر این باورند که وقتی فاصله طبقاتی از یک حدی فراتر برود، حتما در حاشیه سرمایه‌داران مولد و سرمایه‌گذاران واقعی بیشتر متحمل آسیب می‌شوند. پس باید باور کنیم که اگر فاصله طبقاتی در بهترین حالت رقمی ۱۳ برابری تا ۱۷ برابر را در مصرف نشان می‌دهد، به جایی رسیده‌ایم که سرمایه‌داران و بنگاه‌های سرمایه‌گذاری و توسعه‌محور حتما شرایط مطلوبی نداشتند، چون اگر نهادهای واقعی اقتصاد به کار

اختیار دارند. جالب این‌جاست که آمار دیگری که در همایش اقتصاد ایران مطرح شد، می‌گفت که میزان استفاده از امکانات آموزشی در بخشی از جامعه ایران ۱۷ برابر بیشتر از بخش‌های دیگر است که در اقتصاد امروز کشور فاقد درآمد لازم هستند. به نظر می‌رسد این ارقام به‌وضوح نشان می‌دهند که در اقتصاد ایران خیلی چیزها سرجای خودش نیست. به این عدد هم توجه کنید. نتایج جدیدترین بررسی‌های میدانی و مطالعات کانون شوراهاى اسلامی کار استان تهران نشان می‌دهد هزینه ماهانه یک خانوار چهار نفره در کشور به سه میلیون و ۶۰۹ هزار و ۱۹۴ تومان افزایش یافته است. یعنی یک فرد شاغل که مدیریت خانواری چهار نفره را نیز در اختیار دارد، اگر در بهترین

نسبت هزینه دهک دهم به دهک اول درآمدی در سال گذشته به ۱۳،۶ برابر رسید.» این رقمی است که می‌توان در لابه‌لای اطلاعات آماری بانک مرکزی پیدا کرد. در فضای آشفته اقتصاد ایران شاید در نگاه نخست این عدد نتواند خیلی گویای واقعیت‌های اقتصادی کشور باشد، اما وقتی که به آن نزدیک می‌شویم و با عینک تحلیل ورناندازش می‌کنیم، آن وقت می‌توان برداشت‌های زیادی از آن ارائه داد، منتها برداشت‌هایی که حتما به مذاق اقتصاد کشور خوش نمی‌آیند. بدون شک افزایش ۱۳ برابری هزینه‌ها در میان دهک صاحب ثروت نسبت به دهک فاقد ثروت، این معنا را نیز به ذهن متبادر می‌کند که گروهی در جامعه ایران نسبت به گروه بزرگ‌تری ۱۳ برابر بیشتر رفاه در

مشغول باشند و بتوانند نقش خود را به‌خوبی ایفا کنند، هیچ‌گاه فاصله‌های درآمدی در جامعه ارقام چند برابری را نشان نمی‌دهد. برای اثبات این ماجرا بهتر است به ارقام رسمی نگاه کنیم. بر اساس اهداف برنامه پنجم توسعه شاخص

که در پایان سال ۹۲ حدود ۲۰,۲ درصد از این رشد منفی را جبران کرده و سال ۹۲ را با رشد منفی ۱,۷ درصد به پایان رسانده است. به همین ترتیب در سال ۹۳ رشد سرمایه‌گذاری تا مثبت ۱,۹ درصد نیز بالا خواهد رفت، که حدود ۰,۹ درصد از عملکرد سال ۹۰ نیز بیشتر است. یعنی هر کاری بکنیم، بازم با هدف ۱۱,۲ درصدی فاصله بسیار زیادی داریم. اما در این روند سرمایه‌گذاری بازم فاصله طبقاتی خودش را تا به این حد بزرگ و سنگین نشان می‌دهد. به نظر شما چگونه است که سرمایه‌گذاران مولد دست در جیب کرده‌اند و به اصطلاح قدم می‌زنند، اما باز برخی در کشور ۱۳ تا ۱۷ برابر سایر افراد هزینه می‌کنند؟ وقتی نرخ سرمایه‌گذاری درست در اوج مصرف و رشد فاصله طبقاتی به جای آن‌که نزدیک ۱۲ درصد باشد، به نزدیک منفی ۲۲ درصد سقوط می‌کند، حتما نمی‌توان اصطلاح بهتری از قدم زدن و بی‌کاری سرمایه‌گذاران مولد استفاده کرد که نتیجه آن نیز رکود اقتصادی ناشی از ناکارآمدی مدیریت اقتصاد در سال‌های گذشته از یک سو و فشار دیپلماتیک به اقتصاد ایران از سوی دیگر است. البته از یاد نبریم که در سال‌های گذشته بهترین درآمدهای نفتی نیز وارد ایران شد که می‌توان به جرئت گفت راهی به فعالیت‌های مولد و بنگاه‌های واقعی سرمایه‌گذاری پیدا نکردند، بلکه مسیر غیرواقع‌بینانه در اداره اقتصاد کشور را با واردات و خرج کردن بی‌رویه هموار کردند. باور کنیم که اندرزه‌های قدیمی‌ها گاهی اوقات زیاد به درد می‌خورد. این روایت به شکل تاریخی وجود دارد که پول باید در اختیار اهل آن باشد، در غیر این صورت تنها صرف مصارف بیهوده می‌شود. بر اساس برنامه پنجم میزان

فاصله طبقاتی و اوج شتاب مصرف در مقاله‌ای نوشت: «تخمین‌ها بر این است که تا سال ۹۲ دویست میلیارد دلار منابع ارزی کشور در اثر سیاست‌های وهمی که می‌خواستند با واردات رفاه بیافرینند، نصیب گروه‌هایی شده است که با تبدیل آن‌ها به ریال در بازار آزاد و احیاناً با یک گردش در کالاهای وارداتی منابع عظیم از ثروت و نقدینگی به دست آورده‌اند. تخمین من بر آن است که حدود ۴۰ میلیارد دلار از این منابع در سال‌های ۹۰ و ۹۱ وارد بازار پولی شده است. یعنی در بازار غیررسمی ارز هر دلار آن حداقل برای اصحاب این رانت‌ها ۱۳۰۰ تومان درآمد باآورده ایجاد کرده است. این پدیده، یعنی جهش نقدینگی برای رانت‌خواران، معادل ۵۲ هزار میلیارد تومان، تقریباً معادل دو برابر کل مالیات‌های دریافتی کشور در سال ۱۳۹۰ است. حال چگونه است که دستگاه مالیات کشور که دست از سر حقوق‌بگیران برنمی‌دارد و مدیران بنگاه‌های تولیدی کشور را یکی پس از دیگری مجازات، جریمه و ممنوع‌الخروج می‌کند، از این رانت خبری ندارد!

جزء کوچکی از این ۵۲ هزار میلیارد تومان صرف خرید هزاران اتومبیل گران‌قیمت وارداتی شده که برخی خانواده‌های نوکیسه نوعاً آن را در اختیار دارند و به نماد ثروت تبدیل کرده‌اند.» بدون شک این حق مردم است که با دارایی‌شان، آن‌طور که فکر می‌کنند، برای خود زندگی آرام و بارفاهی تدارک ببینند. ولی برای لحظه‌ای تصور کنید که اگر این درآمدها در اختیار تولید یا بنگاه‌های واقعی در امر سرمایه‌گذاری قرار می‌گرفت، چه اتفاقی برای اقتصاد مولد کشور می‌افتاد.

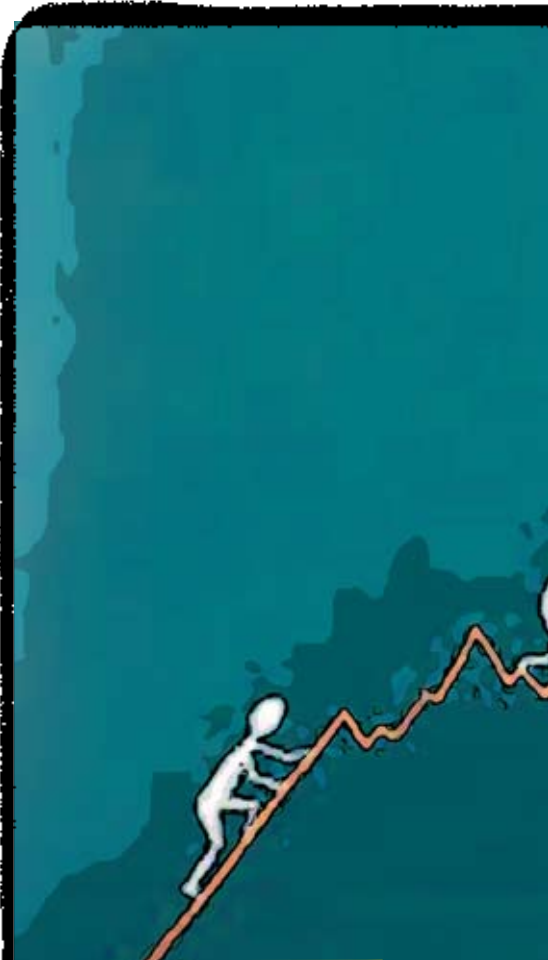
یک کارشناس اقتصادی می‌گوید: «در سال‌های قبل به دلیل سیاست‌های نامبارک اقتصادی گروهی از ثروتمندان شکل گرفتند که هیچ اصالت اقتصادی ندارند. این گروه از فعالیت مولد نیز دور هستند و حتی موجب حیرت سرمایه‌گذاران نیز می‌شوند. واقعیت این است که این نوکیسه‌ها که در سال‌های بین ۸۴ تا ۹۲ به دنیا آمده‌اند، سرمایه‌زیادی نیز در اختیار دارند. بهترین کار این است که مسئولان دولتی آموزش‌های سریع و فوری راه بیندازند و از این گروه خواهش کنند که درآمد خود را به جای این‌که صرف مصرف کنند، در تولید و سرمایه‌گذاری به کار بگیرند.

شک نباید کرد که سرمایه‌نوکیسه‌ها اگر وارد اقتصاد واقعی شود، می‌تواند بار بزرگی از روی دوش توسعه کشور بردارد. آن‌ها می‌توانند با به‌کارگیری پول خود در تولید هم به اشتغال کمک کنند و هم تنور سرمایه‌گذاری را داغ کنند. منتها این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که به آن‌ها آموزش بدهیم تا بدانند اگر بخواهند، می‌توانند کمک بزرگی به اقتصاد ملی کنند.»

یک کارشناس اقتصادی می‌گوید: «در سال‌های قبل به دلیل سیاست‌های نامبارک اقتصادی گروهی از ثروتمندان شکل گرفتند که هیچ اصالت اقتصادی ندارند. این گروه از فعالیت مولد نیز دور هستند و حتی موجب حیرت سرمایه‌گذاران نیز می‌شوند. واقعیت این است که این نوکیسه‌ها که در سال‌های بین ۸۴ تا ۹۲ به دنیا آمده‌اند، سرمایه‌زیادی نیز در اختیار دارند»

سرمایه‌گذاری در کشور باید ۷۰۰ میلیارد دلار باشد، اما شاهدیم که این اتفاق که رخ نداده هیچ، در سوی دیگر نمادهایی از ثروت شکل گرفته‌اند که سرمایه‌گذاران مولد نیز از دیدن آن‌ها تعجب می‌کنند. علی شمس اردکانی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران، مدتی پیش در مقاله‌ای درباره تحلیل ماجرای

سرمایه‌گذاری، باید ۱۱,۲ درصد رشد کند. اما در روندی معکوس، این رقم در سال ۹۰ حدود یک درصد بوده و در سال ۹۱ به منفی ۲۱,۹ درصد سقوط کرده است. یعنی نه تنها ما با رشد ۱۱ درصدی فاصله زیادی داریم، بلکه در محدوده سرمایه‌گذاری نزدیک ۲۲ درصد نیز سقوط داشته‌ایم. دولت یازدهم اعلام کرده است

نگاهی به پدیده کارت‌های اعتباری به مناسبت ۱۲ اسفند، سالروز استفاده از این کارت‌ها در ایران

برگ برنده تجارت الکترونیک

می‌شود. در این میان وجود چنین کارت‌هایی که برای ردوبدل کردن پول ساده‌ترین راه هستند، کمک بزرگی به پیشرفت تجارت جهانی می‌کند.

سیستم کارت اعتباری بانکی کمی بعد از کارت‌های اولیه راه‌اندازی شد. در این سیستم صادرکننده کارت در اصل یک بانک است و هریک از دارندگان کارت اعتباری نزد بانک یک حساب دارند. هنگامی که کالا یا خدماتی توسط دارنده کارت خریداری می‌شود، این پول بلافاصله به حساب فروشنده واریز می‌شود. این سیستم امروزه بسیار رواج دارد و تقریباً اکثر مردم از این راه برای خرید کالا استفاده می‌کنند.

کارت‌های اعتباری انواع گوناگونی دارند، کارت‌های بانکی و غیربانکی. کارت‌های اعتباری بانکی مثل ویزا مسترکارت هستند، که این‌ها از سیستم اعتباری بانک‌ها استفاده می‌کنند. اما کارت‌های غیربانکی توسط شرکت‌ها و موسسات دولتی و خصوصی برای مقاصد مختلفی تولید می‌شود. از سوی دیگر در برخی کشورها شرکت‌های مخابرات و تلفن و شرکت‌های توزیع‌کننده نفت، گاز و بنزین و نیز فروشگاه‌های زنجیره‌ای و باشگاه‌های تفریحی

خرید و معاملات پول مبادله کرد، در سال ۱۹۵۰ توسط Diners Club Inc معرفی شد و هنوز هم یکی از کارت‌های اعتباری شناخته‌شده از این نوع به شمار می‌رود.

چند سال بعد در سال ۱۹۵۸ کارت اعتباری دیگری در همین رده توسط شرکت American Express معرفی شد که در حال حاضر یکی از معروف‌ترین نوع کارت‌های اعتباری است. مشخصه اصلی این دسته از کارت‌ها این است که شرکت صادرکننده کارت از دارنده آن یک مبلغ عضویت سالانه دریافت می‌کند و سپس به صورت ماهانه یا سالانه، یا در دوره‌های زمانی دیگر برای او صورت حساب می‌فرستد و معادل مبلغ این صورت حساب از موجودی دارنده کارت نزد شرکت صادرکننده آن کسر می‌شود.

اهمیت این کارت‌ها در معاملات و تجارت جهانی امروز بسیار چشم‌گیر است. بر اساس تعریف WTO تجارت الکترونیکی به هر گونه تجارتي که دو طرف به جای تماس فیزیکی از تجهیزات، استانداردها، قوانین، شبکه‌ها، پروتکل‌ها و برنامه‌های کاربردی استفاده می‌کنند، گفته

تاریخچه کارت اعتباری یا همان Credit card را اگر با نگاهی به دو دایره‌المعارف بریتانیکا و انکارتا بررسی کنیم، پی می‌بریم که این کارت‌ها برای انجام نقل و انتقال پول، اوایل دهه ۱۹۲۰ و در کشور آمریکا رواج پیدا کرد. در آن زمان فقط برخی شرکت‌های خصوصی، بعضی از هتل‌های زنجیره‌ای و تعدادی از شرکت‌های نفتی مشتریان خود را به استفاده از این کارت‌ها تشویق می‌کردند. استفاده از این کارت‌ها پس از جنگ جهانی دوم و خروج از رکود اقتصادی شدت گرفت. کارت اعتباری در ظاهر یک کارت پلاستیکی است که روی آن نام صاحب کارت و شماره آن به صورت برجسته ثبت شده. نوار مغناطیسی پشت کارت برخی اطلاعات مهم مثل هویت و آدرس دارنده کارت را ذخیره کرده است. که در دستگاه‌های خودپرداز برای احراز هویت فرد استفاده می‌شود.

شماره کارت هم یک عدد ۱۶ رقمی است که حاوی اطلاعات مهمی درباره نوع کارت، بانک صادرکننده آن و اطلاعات دیگر است.

اما نخستین بار کارت اعتباری با مفهوم امروزی آن، یعنی کارتی که بتوان با استفاده از آن برای

اقدام به صدور کارت اعتباری می‌کنند.

کارت‌های اعتباری تنها یک دسته از کارت‌های بانکی هستند و خود به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند. یک دسته دیگر از کارت‌های بانکی آن چیزی است که این روزها در کشور ما استفاده می‌شود که تنها به ارائه خدمات بانکی محدود از طریق باجه‌های خودپرداز اختصاص دارند و فاقد برخی از ویژگی‌های مهم یک کارت اعتباری استاندارد هستند.

حالا این که چرا وجود کارت‌های اعتباری می‌تواند کمک موثری به پیشبرد اهداف در تجارت بکند، واضح است. همه ما می‌دانیم که فرایند پرداخت در روش سنتی مراحل زیادی داشت، مثل امضای چک، ورود به بانک، پاس کردن چک، درخواست وجه و دریافت وجه یا واریز آن به حساب. در سیستم نقدی هم پرداخت شامل جابه‌جایی یک سری اسکناس و سکه بین خریدار و فروشنده بود که سختی‌های امنیتی، وزن، حجم، زمان‌بری و... را به دنبال داشت.

با این وصف پرداخت‌های الکترونیکی در حال حاضر فقط شامل کارت‌های اعتباری نیست، بلکه در قالب ابزارهای مختلفی مثل چک الکترونیکی، پول الکترونیکی، کارت اعتباری، کارت بدهی و... وجود دارد. با توجه به اهمیتی که کارت‌های اعتباری دارد، سعی می‌شود تمرکز خاصی روی این پدیده در تجارت الکترونیکی شود.

کارت‌های اعتباری را می‌توان در این طبقه‌بندی‌ها قرار داد:

۱. کارتی که توسط بانک ارائه می‌شود و مشتری طبق آن کارت مجاز است محصولات و خدمات مورد نیاز خود را به صورت اعتباری از فروشنده خریداری کند. Blanchflower D. G ۱۹۹۸
۲. کارتی که در راستای دریافت پول نقد، کالا و خدمات در قالب یک حد اعتباری مشخص مورد استفاده قرار می‌گیرد. Duca J.V ۱۹۹۵
۳. یک روش پرداخت بین‌المللی که دارنده آن مجاز است پرداخت لازم را برای خرید کالا و

**ایران از نظر متوسط
سرانه کارت‌های بانکی،
دستگاه خودپرداز و
پایانه فروش با متوسط
جهانی فاصله معناداری
دارد، به گونه‌ای که به
ازای هر یک میلیون نفر
در جهان دو میلیون کارت
بانکی، هزار ATM و
۵۰۰۰ POS وجود دارد
که این ارقام برای ایران
۱۰۷۵۷ کارت بانکی، ۴۱
دستگاه خودپرداز و
۱۴۲ pos است**

خدمات و دریافت وجه نقد صورت دهد. سقف میزان پرداخت نه تنها موجودی حساب دارنده را پوشش می‌دهد، بلکه مبلغی اضافه نیز به صورت اعتبار از طرف صادرکننده کارت مجاز به پرداخت است. Tej Paul Bhatla ۲۰۰۳

- اهمیت کارت‌های اعتباری را زمانی به خوبی می‌توان حس کرد که حضور آن‌ها در میان مبادلات مردم نقش اساسی و مهمی را ایفا می‌کند. کارت‌ها دارای مزایای آشکار و پنهانی هستند. از جمله مهم‌ترین مزایای آن‌ها عبارت‌اند از:
۱. کارت‌ها باعث افزایش سرعت و کاهش زمان انتقال وجه از یک نقطه به نقطه دیگر می‌شوند.
 ۲. استفاده از کارت به جای پول باعث جلوگیری از انتقال پول نقد می‌شود.
 ۳. افزایش امنیت در مقابل سرقت، مفقود شدن و از

بین رفتن پول نقد می‌شود.

۴. استفاده از کارت‌ها سبب کاهش هزینه‌های چاپ اسکناس می‌شود.

۵. استفاده از کارت باعث می‌شود که دسترسی به وجوه یا اعتبار تخصیصی به سرعت و در هر نقطه جغرافیایی امکان‌پذیر باشد.

۶. استفاده از کارت‌ها باعث ایجاد اعتبار و ارزش اجتماعی می‌شود.

۷. کارت‌ها، حجم مسافرت‌های درون شهری به منظور دریافت و پرداخت‌های معمولی بانکی را کاهش می‌دهد و از این طریق باعث کاهش هزینه‌های فردی و اجتماعی می‌شوند

۸. عمومیت یافتن استفاده از کارت باعث ترغیب بانک‌ها به بانک‌داری الکترونیکی و خروج از سیستم مبتنی بر کاغذ در عملیات بانکی می‌شود.

۹. کارت امکان دسترسی به پول را آسان می‌کند و باعث تسهیل در امور پرداخت و دریافت وجوه نقد می‌شود.

۱۰. از طریق گسترش و توسعه کارت‌های بین‌المللی می‌توان نظام کنترل ارز را بهبود بخشید.

پس از تحلیل حضور کارت‌ها در تجارت الکترونیکی می‌توان نتیجه گرفت که کارت‌های اعتباری در انجام پرداخت‌های الکترونیکی و به تبع آن تجارت الکترونیکی از نقش عمده‌ای برخوردار است. از سوی دیگر باید گفت روش‌های کارتی پرداخت به‌طور کلی پذیرش بیشتری داشته و نقش مشوق قوی‌تری نیز در توسعه تجارت الکترونیکی بازی می‌کند. اما هنوز به دلیل مشکلات و موانع امنیتی، قانونی و فرهنگی، روش‌های سنتی پرداخت نسبت به روش‌های الکترونیکی غالب است. اما پیش‌بینی می‌شود با گذشت زمان پرداخت‌های الکترونیکی گسترش یابد.

هم‌چنین توسعه روش‌های کارتی پرداخت الکترونیکی سهم بالایی در توسعه تجارت الکترونیکی دارد. ولی کاربری کارت اعتباری در مناطق مختلف جهان وضعیت متفاوتی دارد.

یک بررسی کلی نشان می‌دهد ایران از نظر متوسط سرانه کارت‌های بانکی، دستگاه خودپرداز و پایانه فروش با متوسط جهانی فاصله معناداری دارد، به گونه‌ای که به ازای هر یک میلیون نفر در جهان دو میلیون کارت بانکی، هزار ATM و ۵۰۰۰ POS وجود دارد که این ارقام برای ایران ۱۰۷۵۷ کارت بانکی، ۴۱ دستگاه خودپرداز و ۱۴۲ pos است، که در مقایسه با وضعیت مطلوب ترسیم‌شده در چشم‌انداز توسعه، کشور ما فاصله زیادی با استانداردها دارد.

بوی اسفند، بوی نفت

شرمین نادری

بوی اسفند که می‌آید، عقربۀ تاریخ می‌ایستد روی ۲۹ اسفند ۱۳۲۹؛ همان اسفندی که نفت ملی شد. بگذارید این بار به جای گفتن از هزار قصه، یک قصه دنباله‌دار بگوییم؛ از اسفندی که با همه اسفندهای ایران فرق داشت.

۱- ۱۳۲۷/۱۲/۲۴ روزنامه اطلاعات، مجلس شانزدهم

«مجلس شورای ملی به اتفاق آرا ملی شدن نفت را تصویب کرد. پس از بحث‌های نمایندگان کمیسیون نفت و همچنین نطق دکتر مصدق، رئیس مجلس گفت: حالا رأی می‌گیریم، به گزارش کمیسیون نفت و تبصره‌هایی که بدان ملحق شد، آقایانی که موافق‌اند، قیام کنند. در این لحظه کلیه نمایندگان حاضر قیام کردند و به مجرد قیام نمایندگان ناگاه صدای کف از جایگاه تماشاچیان و لژ جراید برخاست و فریاد هورا و زنده باد نمایندگان دوره شانزدهم مجلس شورای ملی فضای جلسه را پر کرد.»

۲- آن روزها می‌گفتند دکتر مصدق که سفت و سخت

پشت این طرح مجلس ایستاده، از اشراف‌زاده‌ها و ایل و تبار قاجار است و درس خوانده فرنگ است و با نوه دختری ناصرالدین شاه ازدواج کرده. و همه این‌ها تذکره مردی را می‌سازند که می‌تواند در دم و دستگاه قجر ترقی کند. اما این مرد که درست بعد از کودتای رضا خانی از شیراز به تهران رسیده و توی پرونده‌اش هزار و یک پست و مقام داشته، درست برعکس خاندانش تغییرات را دوست دارد. هرچند کمی پیر است و کمی مریض، اما سرش درد می‌کند برای اتفاقات نو و سروصدا و دردسر. همین هم هست که به مجلس پانزدهم راهش نمی‌دهند و همین هم هست که با فامیل‌بازی و استفاده از آن اسم فامیلی پرطمطراق مصدق السلطنه‌اش، آتش بیار معرکه طرح مخالفت با سیاست‌های رضا خانی می‌شود تا وقتی دولت پیمان جدیدی با کمپانی‌های نفتی می‌بندد، که برای هر تن نفت چهار شیلینگ، دو شیلینگ (به جان خودم) اضافه‌تر بگیرد، همان مجلسیان شیر شده، جلویش بایستند و بگویند: خیر!

۳- روزنامه اطلاعات، ۱۳۲۶/۷/۳۰، طرح پیشنهادی نمایندگان

«...ج- واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت کشور و مشتقات آن به خارجی‌ها و ایجاد هر نوع شرکت برای این منظور که خارجی‌ها به وجهی از وجوه سهام باشند، مطلقاً ممنوع است.»

۴- نتیجه آن نه گفتن و آن سروصدا معلوم است. ساعد، نخست وزیر ایران، به خاطر لایحه انگلیسی‌اش استعفا می‌دهد و منصور، نخست وزیر بعدی، هم باز با همان لایحه دوشیلینگ اضافه‌ترش به مجلس می‌رود، انگار نه انگار که نماینده‌های مردم ایران همه چیز را زیر سوال برده‌اند و انگار نه انگار که بالاخره هم روحانیونی مثل آیت‌الله کاشانی پشت قضیه ملی شدن صنعت نفت ایستاده‌اند و هم مصدق پرسروصدا به مجلس شانزدهم رسیده است. چه اعتمادبه‌نفسی دارند این نخست وزیران سابق ایران.

۵- دشمنانش می‌گویند هوچی است و پرحرف و چه می‌دانم به جای رفتن به کمیسیون نفت نامه به روزنامه می‌دهد که همه را با هم بی‌آبرو کند و ورق را به نفع خودش برگرداند. می‌گویند می‌خواهد نخست وزیر شود و این‌ها همه بازی‌هایش هستند. می‌گویند پسر مصدق السلطنه و داماد قاجار به مگر می‌شود که به فکر جیبش نباشد، خصوصاً این یکی که پیر و مریض است و وقت بازنشستگی‌اش نزدیک می‌شود. دوستانش اما معتقدند برای

حقوق ملت ایران می‌جنگد و وقتی خودش را به مرضی می‌زند که درخواست ملی شدن نفت و دلایلش را در روزنامه‌ها بازتاب دهد، با کفوری تمام می‌خندند و برایش دست می‌زنند.

۶- «ملت ایران بدانید و آگاه باشید که دستگاه دولتی ما به نفع ایران قدمی بر نمی‌دارد و آن چه می‌کند، به منظور حمایت منافع اجانب است. آقای نخست وزیر که بیش از یک ماه و نیم در جواب دو سوال اینجانب نموده، در روز شنبه دوازدهم ماه جاری به کمیسیون مخصوص نفت آمده و یادداشت‌های بدون امضایی تقدیم کمیسیون کردند و ظرف این دو روزه با استفاده از دستگاه رادیو دولتی و بعضی جراید برای مشوش کردن اذهان مردم کاملاً استفاده نموده

است و به این هم به این اندازه اکتفا نکرده، امروز هم به‌عنوان مصاحبه مطبوعاتی نظریات مخدوش خود را تکرار کرده است...»
پیام محمد مصدق در ۱۳۲۹/۱۲/۱۵

۷- داستان ماه آخر سال ۱۳۲۹ هزار صفحه برای گفتن می‌خواهد؛ تو از میتینگ آیت‌الله کاشانی در مسجد شاه بگیر تا سخنرانی‌اش درباره ملی شدن نفت. تو از تظاهرات مردم در میدان بهارستان بگیر تا اعلامیه ارتش برای شروع حکومت نظامی و سرکوب مردم توسط ارتش و به دستور مستقیم ژنرال رزم‌آرا نخست وزیر شاه... از ترور همین نخست وزیر بگیر تا تصویب بی‌قیدوشرط ملی شدن صنعت نفت به دست نماینده‌های واقعی مردم ایران در مجلس شورای ملی و از عروسی و ماه عسل بی‌وقت شاه ایران بگیر تا سروصدا هر روزه مصدق و طرفدارانش، مثل دکتر فاطمی که در روزنامه‌های آن روزها غوغا می‌کند. اصلاً قمر در عقرب است روزگار مردم ایران...

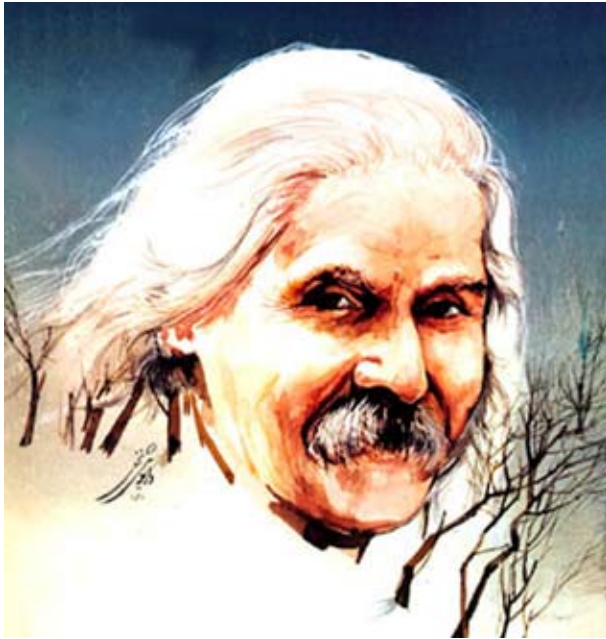
۸- وقتی در آن شلوغ پلوعی‌ها، تا رزم‌آرا تشیع شود و نخست وزیر دیگری روی کار بیاید، دیگر مجلسیان طرحی که مصدق آتشش را به پا کرده، امضا کرده‌اند و پشت سرش هم آیت‌الله کاشانی با تکیه بر قدرت روحانیت شخصاً اعلام جشن ملی می‌کند و دیگر عید نشده، کارگران صنعت نفت که حقوق نگرفته‌اند، در مخالفت با روسای انگلیسی‌شان به خیابان‌ها می‌ریزند و خوزستان حکومت نظامی می‌شود و در مقابل کارگران هم اعتصاب می‌کنند و ۹ نفری با سر نیزه هم‌شهری‌های ارتشی‌شان کشته می‌شوند و بعد هم در تهران به جان نخست وزیر جدید حسین علاء سوءقصد می‌شود و ناوهای جنگی انگلیس برای دفاع از جواهری که چرچیل کشف کرده، به منطقه نفتی می‌آیند و کارزار جنوب به اعتراض مردم تهران می‌کشد، و خلاصه اسفند عجیبی است آن اسفند.

منابع:
۱- بازیگران سیاسی عصر رضا شاهی و محمدرضا شاهی، ناصر نجفی، نشر انبشترین، ۱۳۷۳ تهران
۲- سایت موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی
۳- سایت موسسه مطالعات تاریخ معاصر
۴- سایت شرکت نفت ایران
۵- روزنامه اطلاعات هشتاد سال
۶- ظهور و سقوط پهلوی، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، حسین فردوست
۷- سیاست خارجی ایران در دوران پهلوی، عبدالرضا هوشنگ مهدوی، نشر البرز
۸- مقاله‌ای از مهدی چنگروری درباره جنگ جهانی دوم و برکناری رضا شاه
۹- گاه‌شمار سیاست خارجی ایران، سایت مرکز اسناد انقلاب اسلامی
۱۰- مقاله‌ای از دکتر هوشنگ طالع، درباره نفت شمال

نگاهی کوتاه به زندگی مهدی اخوان ثالث

سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت...

فصل زمستان برای بسیاری یادآور برف و سپید شدن خیابان‌ها و کوچه‌هاست، اما آن‌هایی که با شعر و ادب سروکار دارند، به یاد شاعر «زمستان» می‌افتند. شاعری که در اوایل به موسیقی نزدیک می‌شود و به آن علاقه نشان می‌دهد، ولی به توصیه پدر و معلمش به سمت شعر گرایش پیدا می‌کند. این بار از او می‌نویسیم تا کمی بیشتر با مهدی اخوان ثالث، متخلص به «م. امید» آشنا شوید.

مهدی اخوان ثالث در سال ۱۳۰۷ در توس نو، در شهر مشهد به دنیا آمد. پدرش از اهالی یزد بود که در جوانی به مشهد مهاجرت کرده و آن‌جا ساکن شده و ازدواج کرده بود. دو برادر دیگرش هم از اردکان در استان یزد به مشهد مهاجرت کردند و به همین دلیل نام خانوادگی‌شان را «اخوان ثالث» به معنی برادران سه‌گانه، گذاشتند. پدرش به شغل داروهای گیاهی و سنتی مشغول بود و مادرش خانه‌داری می‌کرد. مهدی اخوان ثالث تحصیلات ابتدایی‌اش را در شهر مشهد آغاز کرد و تا دوره متوسطه در همان‌جا به تحصیل پرداخت و از هنرستان صنعتی فارغ‌التحصیل شد. از همان دوره نوجوانی به شعر و هم‌چنین موسیقی علاقه نشان داد، هرچند به دلیل شرایط و وضعیت اجتماعی در آن زمان، این علاقه‌مندی‌اش را از دید خانواده و به‌ویژه پدرش پنهان می‌کرد. خودش در این رابطه گفته: «من نمی‌گذاشتم پدر بفهمد که من با ساز سروکار دارم، چون می‌دانستم تعصبش را. برادرش را وادار کرد که تار را دور بیندازد و کار نکند و این‌ها، تار برادرش را که عموی من باشد، من گرفتم.» اما پدرش به این موضوع پی برد و سعی می‌کرد تا او را از موسیقی و ساز زدن دور نگه دارد.

عمویش بود، ازدواج کرد. حاصل این ازدواج سه دختر و سه پسر بود؛ البته دو دختر او، یکی چهار روز پس از تولد و دیگری در سال ۱۳۵۳ از دنیا رفتند. این دو اتفاق از رویدادهای ناگوار و تلخ بودند که بر او تاثیر بسیار گذاشتند. او در سال ۱۳۳۰ اولین مجموعه شعرش را با نام «ارغنون» منتشر کرد. هرچند که او چند سالی از فعالیتش در زمینه شعر می‌گذشت و کتابی هم به چاپ رسانده بود، اما هنوز در بین اهالی قلم شهرت چندانی نداشت. بین اولین و دومین کتاب او، وقفه‌ای شش ساله می‌افتد.

مهدی اخوان ثالث در سال ۱۳۰۷ در توس نو، در شهر مشهد به دنیا آمد. پدرش از اهالی یزد بود که در جوانی به مشهد مهاجرت کرده و آن‌جا ساکن شده و ازدواج کرده بود. دو برادر دیگرش هم از اردکان در استان یزد به مشهد مهاجرت کردند و به همین دلیل نام خانوادگی‌شان را «اخوان ثالث» به معنی برادران سه‌گانه، گذاشتند. پدرش به شغل داروهای گیاهی و سنتی مشغول بود و مادرش خانه‌داری می‌کرد. مهدی اخوان ثالث تحصیلات ابتدایی‌اش را در شهر مشهد آغاز کرد و تا دوره متوسطه در همان‌جا به تحصیل پرداخت و از هنرستان صنعتی فارغ‌التحصیل شد. از همان دوره نوجوانی به شعر و هم‌چنین موسیقی علاقه نشان داد، هرچند به دلیل شرایط و وضعیت اجتماعی در آن زمان، این علاقه‌مندی‌اش را از دید خانواده و به‌ویژه پدرش پنهان می‌کرد. خودش در این رابطه گفته: «من نمی‌گذاشتم پدر بفهمد که من با ساز سروکار دارم، چون می‌دانستم تعصبش را. برادرش را وادار کرد که تار را دور بیندازد و کار نکند و این‌ها، تار برادرش را که عموی من باشد، من گرفتم.» اما پدرش به این موضوع پی برد و سعی می‌کرد تا او را از موسیقی و ساز زدن دور نگه دارد.

پاییز

آسمانش را گرفته تنگ در آغوش
ایر؛ با آن پوستین سرد نمناکش.

باغ بی برگی،

روز و شب تنهاست،

با سکوت پاک غمناکش.

ساز او باران، سرودش باد.

جامه اش شولای عربانی‌ست.

ورجز، اینش جامه ای باید .

بافته بس شعله ی زرتار پوشش باد .

گو بروید ، هرچه در هر جا که خواهد، یا نمی
خواهد .

باغبان و رهگذران نیست .

باغ نومیدان

چشم در راه بهاری نیست

گر ز چشمش پرتو گرمی نمی‌تابد،

ور برویش برگ لبخندی نمی‌روید؛

باغ بی برگی که می‌گوید که زیبا نیست؟

داستان از میوه‌های سربه‌گردونسای اینک خفته

در تابوت پست خاک می‌گوید .

باغ بی برگی

خنده اش خونبست اشک آمیز

جاودان بر اسب یال افشان زردش میچمد در آن.

پادشاه فصلها ، پاییز

اخوان در شهر فردوسی و عطار به دنیا آمده و بزرگ شده بود. او ابتدا طبع خود را در شعر کهن آزمود و سال‌ها بعد که نیما و شعر نو پدیدار می‌شوند، به این سمت و سو گرایش پیدا می‌کند. با این حال، او سعی می‌کند تا پیوندی میان شعر کهن و شعر نو بیابد و برقرار کند. این ویژگی بارز کارهای اوست. همان‌طور که نادر نادرپور درباره آثار اخوان می‌گوید: «شعر او یکی از سرچشمه‌های زلال شعر امروز است و تاثیر آن بر نسل خودش و نسل بعدی مهم است. اخوان میراث شعر و نظریه‌نمایی را با هم تلفیق کرد و نمونه‌ای ایجاد کرد که بدون این‌که از سنت گسسته باشد، بدعتی بر جای گذاشت.» بسیاری از نویسندگان و ادیبان و شاعران، مهدی اخوان ثالث را یکی از توانمندترین و مهم‌ترین شاعران معاصر می‌دانند؛ کسی که بر شاعران پس از خود نیز تاثیر قابل توجه و بسزایی می‌گذارد.

اخوان در سال ۱۳۶۹ به دعوت خانه فرهنگ آلمان برای برگزاری شب شعر، برای اولین بار از کشور خارج می‌شود. در این سفر او به کشورهایی مانند فرانسه، دانمارک، سوییس و نروژ رفت و شعرخوانی کرد. او تنها ۴۰ روز پس از بازگشتش به ایران، در چهارم شهریور ۱۳۶۹ از دنیا رفت. از دیگر آثار او می‌توان به «آخر شاهنامه» و «پاییز در زندان» اشاره کرد.

فوتبالیست‌هایی که دست کم سه بار بهترین بازیکن جهان شدند

هت‌تریک در بهترین شدن!

فرید دانش‌فر

همین یک ماه و نیم پیش بود که مراسم جایزه بهترین بازیکن جهان در سال ۲۰۱۴ در شهر زوریخ سوئیس برگزار شد. جایی که همه چشم‌ها به آن برگه‌ای دوخته شده بود که از بین لیونل مسی، رونالدو و مانوئل نوبل، اسم بهترین بازیکن را مشخص می‌کرد. جایزه بهترین بازیکن مرد فوتبال جهان از سال ۱۹۹۱ به بازیکنی اهدا می‌شود که بیشترین رأی را از سوی مربیان و کاپیتان‌های تیم‌های ملی جهان کسب کند. از طرفی مجله فرانس فوتبال هم از سال ۱۹۵۶ چنین جایزه‌ای را برگزار می‌کرد، که البته مخصوص قاره اروپا بود. اما با توجه به قدمت آن و شیوه انتخاب، اهمیت بسیار زیادی داشت. از سال ۲۰۱۰ این دو جایزه با هم ادغام شدند تا از اهمیت هیچ کدام کاسته نشود. می‌خواهیم چند بازیکن برتری را که در این ۲۵ دوره به‌عنوان اولی رسیده‌اند، بیشتر معرفی کنیم.

کریستیانو رونالدو؛ ماشین گل‌زنی

اسم اصلی‌اش «کریستیانو رونالدو دوس سانتوس آویرو» است! هرچند حالا او را با نام اختصاری CR7 می‌شناسند. او کوچک‌ترین فرزند خانواده‌اش بود و پدرش نام او را از نام رئیس جمهور اسبق آمریکا (رونالد ریگان) برگرفته. فوتبال را به‌طور جدی در هشت سالگی و در باشگاه «آندورینها» شروع کرد. دو سال بعد همراه تیم «اسپورتال مادیرا» قهرمان لیگ جوانان شد. پس از آن به آکادمی باشگاه اسپورتینگ لیسبون رفت. وقتی ۱۵ ساله بود، گرفتار بیماری قلبی شد، و ممکن بود برای همیشه فوتبال را کنار بگذارد. اما با تشویق خانواده‌اش، تحت یک عمل جراحی با لیزری حساس قرار گرفت و سلامت خود را بازیافت. پس از انتقالش به منچستر یونایتد، تبدیل به یک اسطوره شد و بدون شک ال‌کس فرگوسن نقش مهمی در این اتفاق داشت. «رونالدو تا به حال سه

بار جایزه بهترین بازیکن جهان را به دست آورده. سال ۲۰۰۸ او با کنار زدن لیونل مسی، برای اولین بار موفق به دریافت این جایزه شد. هرچند سال‌های ۲۰۰۹، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ پشت سر مسی و در مقام دوم قرار گرفت.

زین‌الدین زیدان؛ قدبلند خوش تکنیک

یک ستاره تکنیکی و فراموش‌نشده. زیدان کوچک‌ترین فرزند یک خانواده هفت نفره بود. از ۱۴ سالگی فوتبال را به‌طور حرفه‌ای در باشگاه کن در فرانسه شروع کرد. جالب این‌که بعد از به ثمر رساندن اولین گلش در این تیم، رئیس باشگاه یک اتومبیل به او هدیه داد! در ۲۰ سالگی به تیم بورده رفت و چهار سال در این تیم بازی کرد. به دلیل پستی که داشت (هافبک وسط)، بیشتر از گل‌زنی، گل‌سازی می‌کرد. در سال ۱۹۹۶ به باشگاه یوونتوس پیوست تا تیم رویایی دل‌پیرو، ادگار داویدز و دیدیه دشان با حضور او کامل شود. با این تیم دو بار قهرمان لیگ آ شد. با انتقالش به رئال مادرید، گران‌ترین بازیکن لقب گرفت. با وجود قد بلندش (۱۸۵ سانتی‌متر)، بدون شک یکی از تکنیکی‌ترین بازیکنان تاریخ فوتبال است. زیدان در سال ۱۹۹۴ به تیم ملی دعوت شد و در اولین بازی‌اش توانست دو گل به ثمر برساند. زین‌الدین زیدان، یا همان زیزو، همراه با تیم ملی فرانسه در جام جهانی ۱۹۹۸ به قهرمانی رسید. او سه بار در سال‌های ۱۹۹۸، ۲۰۰۰ و ۲۰۰۳ بهترین بازیکن جهان شد. او در جام جهانی ۲۰۰۶ به فینال هم رسید، اما در ضربات پنالتی این ایتالیایی‌ها بودند که موفق شدند به پیروزی برسند. زیدان بازیکن خوش‌اخلاق بود، اما آن ضربه سر معروفش به سینه ماتراتزی تبدیل به یکی از صحنه‌های عجیب و ناخوشایند در جام‌های جهانی شد.

لیونل مسی؛ مارادونای ثانی!

کسی که نه تنها شیوه بازی کردن، قد و قامت و گل‌هایش، که حتی زندگی‌اش در کودکی هم شبیه به مارادوناست. خانواده او اوضاع مالی خوبی نداشتند؛ پدرش کارگر کارخانه بود و مادرش یک نظافتچی پاره‌وقت. اما از آنجایی که مردم آرژانتین، فوتبال را زندگی می‌کنند، از پنج سالگی پا به توپ شد؛ در تیمی که پدرش مربی آن بود. سه سال بعد به تیمی در همان شهر رفت و در مدت کوتاهی به ستاره تیم تبدیل شد. چند سال بعد مشخص شد او با مشکل کمبود هورمون رشد روبه‌روست. مدیر ورزشی بارسلونا در آن زمان با خانواده مسی موافقت کرد تا هزینه درمان پسرشان را که ۹۰۰ دلار در ماه بود، پرداخت کند. او در آکادمی جوانان بارسلونا ثبت‌نام کرد و سه سال در تیم مبتدی‌های A و B باشگاه بازی کرد. فرانک رابکارد، مربی وقت بارسلونا، به این پسر ۱۷ ساله فرصت داد تا اولین بازی‌اش در لالیگا را تجربه کاری که تاثیر بسیاری بر پیشرفت هرچه بیشتر او گذاشت. مسی اولین گلش را وقتی که فقط ۱۷ سال و ۱۰ ماه و هفت روز داشت، به ثمر رساند. حدود یک سال بعد، مارادونا گفت: «من بازیکنی را دیده‌ام که جایگاهم در فوتبال آرژانتین را به ارث خواهد برد و او نامش مسی است.» مسی تنها بازیکنی است که موفق شده چهار بار و آن هم به‌طور متوالی بهترین بازیکن جهان شود. تنها حسرت او قهرمان نشدنش در جام جهانی همراه تیم آرژانتین است.

رونالدو؛ ستاره‌ای با دندان خرگوشی

یک رونالدوی دیگر! رونالدو لوییز نازاریو دلیما، یا همان رونالدوی برزیلی، مثل خیلی از برزیلی‌های دیگر با وجود سن کم در کوچه پس‌کوچه‌های خاکی فوتبال را شروع کرد. با این‌که خانواده‌اش موافق این کار نبودند، اما عشقش به فوتبال باعث شد تا اصرار کند و فوتبال را به‌طور جدی ادامه دهد. در ۱۷ سالگی و در باشگاه «کروزیرو» با حضور در ۴۴ بازی توانست ۴۴ گل بزند! یک آمار فوق‌العاده. در همین سن بود که به تیم ملی بزرگسالان برزیل دعوت شد و همراه با تیم قهرمان جام جهانی ۱۹۹۴ شد؛ هرچند که آن‌جا با وجود ستاره‌های بزرگ دیگر و هم‌چنین سن پایینش، فقط نیمکت‌نشین بود. اما درخشش در باشگاه‌های آیندهون و بارسلونا ادامه پیدا کرد. این موفقیت‌ها باعث شد تا عنوان بهترین بازیکن جهان را در سال ۱۹۹۶ به دست بیاورد. روز فینال جام جهانی ۱۹۹۸ روز بدشانسی او بود. او سه سال با مصدومیت‌های مختلف همراه بود و نتوانست موفقیت قبل را داشته باشد. اما سال ۲۰۰۲ بازگشت خوبی به فوتبال داشت و با دو گلی که در فینال جام جهانی زد، تیمش را پیروز کرد و کاپ را بالای سر برد. رونالدو سه بار در سال‌های ۱۹۹۶، ۱۹۹۷ و ۲۰۰۲ بهترین بازیکن جهان معرفی شد.

پیشنهادهای آخرساله

شقایق مرادی

به اسفند که می‌رسیم، کم‌کم حساب و کتاب می‌کنیم که چه کارهایی نکردیم که در سال جدید حسرتشان را نخوریم. از خریدهای دم‌عید که بگذریم، آن‌قدر سرمان شلوغ می‌شود که ممکن است چیزهایی این وسط از دستمان دربرود. پس تا دیر نشده، می‌توان یک فهرست جمع‌وجور تهیه کرد از کارهایی که باید بکنیم، یا جاهایی که باید برویم، یا چیزهایی که باید بخریم. این پیشنهادهای «وکارزم» است.

نمایش خانگه

بعد از تجربه‌های کم‌وبیش موفق «قهوه تلخ» و «شاهگوش» انکار این مدیوم امتحان خودش را پس داده و استقبال خوبی از آن می‌شود؛ سریال‌هایی که سر از سوپرمارکت‌ها و فروشگاه‌های فرهنگی درآوردند و دیگر آن محدودیت‌های صدا و سیما را برای به تصویر کشیدن بعضی از قصه‌ها ندارند که همین می‌تواند برگ برنده‌ای باشد برای آن‌ها. این بار کمال تبریزی کارگردانی این مجموعه را به عهده گرفته و علیرضا طالب‌زاده فیلمنامه‌نویس موفق «در پناه تو» و «صاحب‌دلان» متن آن را نوشته است. بازیگران آن هم تقریباً تیم بازیگران «شاهگوش» هستند و شاید گریم

زنانه محسن تنابنده خیلی‌ها را کنجکاو به دیدن این سریال کند. تا به حال چند قسمت از این مجموعه عرضه شده است و نقدهای متفاوتی گرفته است. در خلاصه آن آمده است که هوشنگ نویسنده‌ای است که در نگارش فیلمنامه‌های پلیسی جنایی تخصص دارد. او درگیر ماجرای یکی از شخصیت‌های عجیبش به نام پریسا می‌شود و... تم اصلی «بله» کمدی است.

سینما

معمولاً بعد از جشنواره فیلم فجر اکران سینماها مقداری کم‌رمق است. آن‌ها خودشان را آماده اکران عید می‌کنند. می‌شود این مدت زمان را خواب زمستانی سینما نام گذاشت. اما تک و توک فیلم‌هایی هستند که ارزش دیدن را در این زمان دارند. یکی از آن‌ها «لامپ ۱۰۰» است. این فیلم اولین تجربه کارگردانی سعید آقاخانی در سینماست که

برعکس کارهایی که از او در تلویزیون دیده‌ایم، دارای موضوعی اجتماعی و جدی است. سعید آقاخانی امسال به‌عنوان بهترین بازیگر نیز سیم‌گرفته است که نشان‌دهنده تحول هنری اوست. در «لامپ ۱۰۰» محسن تنابنده نقش یک معتاد به مخدر شیشه را بازی می‌کند که یکی دیگر از سنت‌شکنی‌های این فیلم است. دیگر بازیگران این فیلم ساره بیات، مسعود کرامتی، پوریا پورسرخ، نیما شاهرخ‌شاهی و حمید لولایی هستند.

گردشگری

چند وقتی است زاینده‌رود آب را به خود دیده است. سال‌ها بود که اگر مسیرت به سی‌وسه پل می‌خورد، با صحنه غم‌انگیزی روبه‌رو می‌شدی و اگر هم از گذشته با این مکان خاطراتی داشتی، بیشتر غمگین می‌شدی از این‌که به جای رود پرآب زاینده‌رود که زیبایی دوجندان به سی‌وسه پل و شهر اصفهان می‌داد، خشکی وسیعی جلوی چشمانت قرار می‌گرفت. انگار که بخشی از کویر را منتقل کرده باشند وسط شهر اصفهان. با تلاشی که سازمان محیط زیست و خود مردم اصفهان داشته‌اند، آب به شهر برگشته است. در حال حاضر و در این فصل بهترین فرصت است که از این مکان دیدن کرد و تجدید دیداری کرد با گذشته‌های نه‌چندان دور سی‌وسه پل. شاید با آمدن فصل تابستان و گرم شدن هوا دوباره شاهد خشک شدن زاینده‌رود شویم و حسرت این را بخوریم که چرا وقتی دوباره پرآب شده بود، به آن سر نزدیم. پس فرصت را از دست ندهید.

موسیقی

احسان خواجه‌امیری محبوبیت زیادی بین علاقه‌مندان موسیقی پیدا کرده است. این محبوبیت متفاوت است با مشهور بودن. شهرتی که اغلب خوانندگان این روزها آن را از راه‌های غیر از مربوط به حرفه‌شان به دست می‌آورند. قدرت صدایی که شاید از پدر خود ایرج به ارث برده و شاید با تمرین و ممارست به دست آورده، کمک زیادی کرده که صدایش شنیده شود و طرفدارهای سینه‌چاکی پیدا کند. این روزها آلبوم تازه‌ای به

اسم «پاییز، تنهایی» به بازار فرستاده که می‌شود گفت ادامه آلبوم قبلی خود «عاشقانه‌ها» است. همکاری‌ای که با روزبه بمانی در آن آلبوم داشت و بازخوردهای مثبتی دریافت کرد، باعث شد این همکاری در «پاییز، تنهایی» نیز ادامه پیدا کند. حال‌وهوای عاشقانه این آلبوم می‌تواند هم حال شما را خوب کند و هم بد! این آلبوم شامل ۱۲ قطعه است. حسن غیائی و زهرا عاملی به همراه روزبه بمانی ترانه‌سرایان این آلبوم هستند.

سبد خرید

شهرزاد همتی

همه چیز درباره خرید شب عید

با نزدیک شدن به روزهای پایانی سال و تعطیلات عید نوروز، بازار خرید هم داغ می‌شود؛ کیف، کفش، لباس و همین‌طور میوه و آجیل و شیرینی از اقلامی هستند که در روزهای پایانی سال، بازارشان گرم می‌شود...

خیلی‌ها معتقدند بهتر است خرید عید را زودتر و با تمرکز و دقت بیشتری انجام داد و این کار را تا روزهای پایانی سال که خیابان‌ها شلوغ و پرتردد می‌شوند و وقت کافی وجود ندارد، به تعویق نینداخت.

برونده این هفته به موضوع «خرید» اختصاص دارد و خواندنش را به همه افرادی که قصد خرید دارند، توصیه می‌کنیم.

نکات دیگری هم توجه کرد. کفش‌ها بیش از سایر لباس‌ها و پوشش‌ها در راحتی، شادابی و سلامت شما موثرند. بنابراین ارزش دارد که کمی بیشتر وقت صرف کنید و این کار را جدی بگیرید.

اندازه پایتان را بدانید؛ پیش از خرید کفش با دقت به پایتان نگاه کنید. به فرم و شکل پا، پهنای پنجه، قوس کف پا و برآمدگی پاهایتان دقت کنید. هنگام خرید، کفشی را انتخاب کنید که مناسب شکل و فرم پایتان باشد و بیشترین هماهنگی و تطابق را با پایتان داشته باشد.

برای پای بزرگ‌تر کفش بخرید؛ در بعضی افراد اندازه هر دو پا کاملاً یک‌اندازه نیست و ممکن است یکی از پاها بزرگ‌تر از دیگری باشد. برای پای بزرگ‌تر کفش بخرید و اگر لازم بود، برای پای کوچک‌تر از کفی استفاده کنید.

صبح خرید نروید؛ بعد از ظهر و ساعات پایانی روز بهترین زمان برای خرید کفش است. اندازه پاها در طول روز تغییر می‌کند. پاها در پایان روز و بعد از چند ساعت راه رفتن و ایستادن، اندازه بزرگ‌تری نسبت به ساعات اولیه روز دارد.

هنگام خرید حتما جوراب بپوشید؛ اگر هنگام خرید کفش جوراب نپوشید، ممکن است با پوشیدن جوراب کفش برایتان تنگ باشد. بعد از انتخاب کفش مناسب، هر دو لنگه کفش را بپوشید و چند قدم راه بروید.

کفش‌های پاشنه‌بلند و بدون پاشنه نخرد؛ کفش‌های پاشنه کوتاه آسیب کمتری به پاها می‌رسانند، اما کفش‌های بدون پاشنه با کفی تخت هم مناسب نیستند. بهتر است

راهنمای خرید کفش

خرید یک جفت کفش شاید کار ساده و آسانی به نظر برسد. لابد با خودتان می‌گویید به فروشگاه می‌روید و از میان انواع کفش در رنگ و طرح و مدل‌های گوناگون هر کدام را که بیشتر خوشتان آمد و به دلتان نشست، انتخاب می‌کنید و می‌خرید. اما موضوع به همین آسانی هم نیست. برای خرید یک جفت کفش مناسب باید به

اگر فرصت و بودجه شما برای خرید محدود است، با برنامه‌ریزی به خرید بروید. لیستی از احتیاجاتتان را تهیه کنید و بعد بر اساس اولویت‌ها راهی بازار شوید.

حساب جیب‌تان را داشته باشید و عاقلانه خرید کنید.

اول از همه باید تلاش کنید تا خریدتان به روزهای پایانی سال موکول نشود (البته برای خرید میوه و شیرینی چاره دیگری ندارید)، اما می‌توانید سایر خریدها را از چند هفته قبل به‌تدریج انجام دهید.

در صورت امکان، ساعات اولیه روز را به خرید اختصاص دهید؛ چون هم خیابان‌ها و مراکز خرید خلوت‌ترند، هم فروشنده‌گان صبر و حوصله بیشتری دارند. در نتیجه می‌توانید اجناس مورد نیازتان را راحت‌تر تهیه کنید و مهم‌تر از همه این‌که گیر افتادن در گره‌های کور ترافیکی، اعصابتان را خرد نمی‌کند.

برای خرید شب عید مراکز خرید مناسب و معتبر را در نظر بگیرید و به فروشگاه‌های بی‌نام و نشان و غیرمعتبر اطمینان نکنید.

اگر فرصت و بودجه شما برای خرید محدود است، با برنامه‌ریزی به خرید بروید. لیستی از احتیاجاتتان را تهیه کنید و بعد بر اساس اولویت‌ها راهی بازار شوید. حساب جیب‌تان را داشته باشید و عاقلانه خرید کنید. هنگام خرید دقت کنید تا اجناس کم‌دوام را به خانه نبرید.

چشم و هم‌چشمی را کنار بگذارید و فقط آن‌چه را که واقعا نیاز دارید، بخرید.

با عجله به خرید نروید و همیشه برای خریدهایتان زمان‌بندی داشته باشید. اول کالاهایی را بخرید که انتخاب آن‌ها به زمان بیشتری نیاز دارد و بعد برای اجناس جزئی‌تر وقت بگذارید.

کمی کوتاه‌تر شوند، که باید در این مورد از فروشنده سوال کنید.

اندازه و رنگ لباس: اگر می‌خواهید لباسی که انتخاب می‌کنید، دوام زیادی داشته باشد، دور لباس‌های چسبان و تنگ را خط بکشید. البته لباس نباید خیلی هم بزرگ‌تر از سایز معمول شما باشد. به رنگ لباس هم دقت کنید که از نوع ثابت باشد، تا مبدا با چند بار شستشو بی‌رنگ شود. پارچه لباس هم باید به گونه‌ای باشد که آب نرود، یا سریع چروک نشود.

لباس برای لاغرها: اگر اندامی بلندتر و باریک‌تر از حد متعارف دارید و می‌خواهید لاغری‌تان زیاد به نظر نیاید، از لباس‌هایی استفاده کنید که چسبان نیستند و به صورت آزاد روی بدن‌تان حرکت می‌کنند. بهتر است جنس لباس‌تان پنبه‌ای یا نخی و بافت آن ریز باشد.

لباس برای چاق‌ها: اگر چاق هستید، از لباس‌های تکرنگ و تیره استفاده کنید، تا شما را لاغرتر نشان دهد. کت‌ها و ژاکت‌های بلند و آن‌هایی که تا روی ران قرار می‌گیرند، برای چنین اندامی مناسب‌تر است. اگر می‌خواهید لباسی طرح‌دار انتخاب کنید، بهتر است طرح‌های ریز را انتخاب کنید. از پوشیدن لباس‌های تنگ اجتناب کنید.

لباس برای افراد کوتاه‌قد: اگر کوتاه‌قد و لاغرید، بهتر است محور انتخاب لباس‌های خود را بر مبنای یک رنگ روشن یا ترکیبی از چند رنگ روشن نزدیک به هم، قرار دهید. پارچه‌هایی که دارای طرح‌های عمودی هستند، می‌توانند گزینه‌های خوبی برای بلندتر کردن قد شما باشند.

بودجه: برای خرید یک دست کیف و کفش و مانتوی زنانه حداقل قیمتی که باید همراه داشته باشید، ۳۰۰ هزار تومان است. حداقل ۱۰۰ هزار تومان کفش، ۱۰۰ هزار تومان کیف و روسری و ۱۰۰ هزار تومان هم یک مانتوی تقریباً معمولی. برای یک خرید معمولی هم تا ۵۰۰ هزار تومان کفایت می‌کند. اما اگر می‌خواهید خودتان را خجالت‌زده کنید، این قیمت از سه میلیون به بالا خواهد بود.

لباس مردانه از ۴۰۰ به بالا شروع می‌شود. لباس بچگانه را هم می‌شود با ۴۰۰ هزار تومان حل‌وفصل کرد. برای خرید لباس بچگانه، خیابان سنایی و بهار را پیشنهاد نمی‌کنیم، زیادی گران است. بازار بهترین جا برای خرید کودکانه است. برای خرید لباس زنانه و مردانه هم سری به بازارهای تجریش و ونک بزنید. اجناس مورد علاقه‌تان را پیدا خواهید کرد...

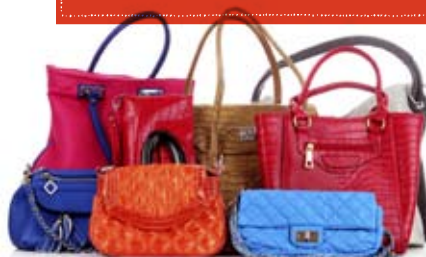
لباسی که می‌پوشیم، می‌تواند طرف مقابل ما را متوجه نقاط مثبت یا منفی شخصیتمان کند. به علاوه، چنانچه لباس مناسبی به تن داشته باشیم، می‌توانیم با اطمینان خاطر و اعتمادبه‌نفس بیشتری با دیگران ارتباط برقرار کنیم. لباس‌های نو و مناسب می‌توانند آرامش روانی به ما بدهند.

پاشنه کفش کمتر از سه و بیشتر از پنج سانتی‌متر نباشد. بررسی‌ها نشان داده است در مقایسه با کفش‌های پاشنه کوتاه، کفشی با پاشنه‌ای حدود ۲/۵ سانتی‌متر ۲۲ درصد، کفشی با پاشنه پنج سانتی‌متر ۵۷ درصد و کفشی که پاشنه هشت سانتی‌متری دارد، ۷۶ درصد به دیسک‌های بین مهره‌ای و زانو بیشتر فشار وارد می‌کند. به علاوه، کفش‌های پاشنه‌بلند عضلات پشت ساق پاها را فشرده و منقبض می‌کند و عملیات خون‌رسانی در این عضلات را مختل می‌کند.

راهنمای خرید لباس

می‌گویند یکی از عواملی که در قضاوت‌های اولیه دیگران درباره ما تاثیرگذار است، لباسی است که به تن داریم؛ به‌طور مثال اگر لباس ورزشی بپوشیم، ممکن است در نظر دیگران شخص ورزشکاری به نظر بیاییم.

لباسی که می‌پوشیم، می‌تواند طرف مقابل ما را متوجه نقاط مثبت یا منفی شخصیتمان کند. به علاوه، چنانچه لباس مناسبی به تن داشته باشیم، می‌توانیم با اطمینان خاطر و اعتمادبه‌نفس بیشتری با دیگران ارتباط برقرار کنیم. لباس‌های نو و مناسب می‌توانند آرامش روانی به ما بدهند. هم‌چنین برانزده بودن لباس دارای اهمیت زیادی است. برانزده‌گی یعنی این‌که لباسی که می‌پوشید، با حالت چهره، فرم بدن و شأن و شخصیت شما هم‌خوانی داشته باشد. هنگام خرید لباس به این نکات توجه داشته باشید:

کیفیت پارچه: کیفیت پارچه و دوخت آن باید طوری باشد که لباس، مدت زمان معقولی عمر کند. پیش از خرید، به بافت و مرغوبیت پارچه لباس توجه کنید. یکی از نشانه‌های پارچه خوب این است که هر دو روی آن از یک کیفیت واحد برخوردار است. هر چه بافت پارچه نرم و در عین حال مقاوم‌تر باشد، ارزش آن هم بالاتر است. پارچه‌هایی که دارای درصدی مواد پلاستیکی هستند، اگر چه عمر طولانی‌تری دارند، اما با پوست سازگاری خوبی ندارند و به‌خصوص در آب‌وهوای گرم باعث تعریق زیاد و عرق سوز شدن پوست می‌شوند. برخی پارچه‌ها نیز بعد از یک بار شستن ممکن است

پاینج جدول کلمات متقاطع

انجمن شماره

	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ه	ز	ا	ی	م	ز	ه	ز	ا	ی	م	ز	ه
۲	م	ر	و	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۳	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۴	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۵	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۶	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۷	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۸	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۹	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۱۰	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۱۱	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۱۲	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س
۱۳	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س	د	ی	س

آشغال‌های دوست‌داشتنی

المیرا حصارکی

همیشه آخر سال که می‌رسد، حجم آشغال‌های دورریختنی زیاد می‌شود. آشغال‌هایی که حجم زیادی را از خانه گرفته‌اند و شما به دنبال اولین فرصت برای احیای دوباره آن‌ها می‌گردید. این آشغال‌ها می‌تواند به راحتی کارایی درستی را برای شما ایجاد کند. از شیشه‌های ترشی که روی هم تلبار شده است، می‌توانید بهترین و کاربردی‌ترین استفاده را بکنید. راهکارهایی که شاید در خستگی خانه‌تکانی شب عید به ذهنتان نرسد، اما می‌توانید قبل از این که شروع به خانه‌تکانی کنید، این مطلب را بخوانید و ببینید که چطور می‌شود با کمترین هزینه، دکوری‌های جذابی را به خانه‌تان اضافه کنید.

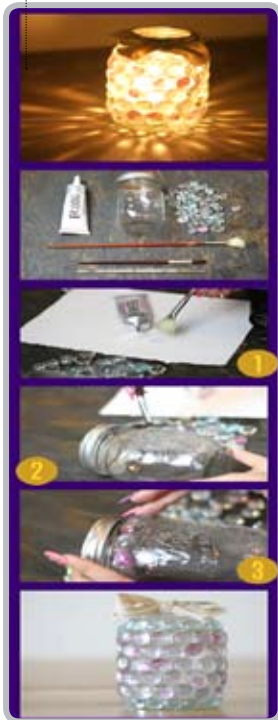
مرتب شوید

آشپزخانه کوچک دارید، اما وسایل آشپزی‌تان زیاد است؟ همه را روی هم تلبار کرده‌اید و هر بار به خودتان خرده می‌گیرید که چرا این قدر وسایل خریداری کرده‌اید؟ به فکر یک ویترین و کمدهای آشپزخانه و فضایی برای وسایلتان می‌گردید. خب جواب این جاست. نه احتیاج به هزینه زیاد دارد و نه این که فضای زیادی را اشغال می‌کند. تنها کاری که باید انجام دهید، این است که یک چوب باریک را پیدا کنید و پشت کابینت آشپزخانه‌تان بکوبید. چند میخ بزرگ هم روی آن بکوبید و از آن‌ها به عنوان آویز استفاده کنید. این طور شما می‌توانید تمام وسایلی را که خریداری کرده‌اید، در همان مکان قبلی و البته با نظم بیشتری آن را نگه دارید.

شیشه‌های تلبار شده

همان‌طور که بارها و بارها گفته‌ایم، شیشه‌های ترشی، مربا و... می‌توانند تبدیل به بهترین‌ها شوند. البته اگر حوصله‌اش را داشته باشید. برای درست کردن یک جاشمی فوق‌العاده ارزان و البته زیبا می‌توانید از یک شیشه مربا، تعدادی سنگ شیشه و چسب شیشه و یک روبان ساده، یک جاشمی منحصر به فرد درست کنید. چسب شیشه را روی کاغذ بریزید و با یک قلم‌مو تمام شیشه را چسب بزنید. بعد ردیف به ردیف، سنگ‌ها را به هم بچسبانید و این‌طور می‌شود که شما یک جاشمی ساده و دست‌ساز درست کرده‌اید. به راحتی هر چه تمام‌تر جاشمی تهیه کرده‌اید که با روشن کردن شمع نورهای زیبایی از آن می‌درخشد و اوقات خوشی را برای شما فراهم می‌کند.

یک شروع تازه

اولین چیزی که در خانه می‌تواند توی ذوق شما بزند، ظاهر تکراری سرویس بهداشتی است. خب در یک جمله ساده می‌توانیم این‌طور بگوییم که عوض کردن کل سرویس بهداشتی در این وضعیت اقتصادی به صرفه نیست. کافی است سری به خیابان سعدی نرسیده به منوچهری بزنید تا متوجه شوید که منظورم از این جمله چیست! در این شرایط باید چه کار کرد؟ خب از وسایل کوچک شروع کنید. اگر در خانه بخاری دارید، زمان خانه‌تکانی آن را جمع خواهید کرد. شما می‌مانید و

بخاری که باید به انباری برود و لوله بخاری که خراب شده و باید سال دیگر یک لوله دیگر جایگزین آن کنید. اولین کاری که به ذهن شما می‌رسد، این است که آن را دور بیندازید، اما این کار را انجام ندهید. آن را نگه دارید تا در یک فرصت مناسب ظاهر جدیدی با آن برای سرویس بهداشتی خانه درست کنید. به تنها چیزی که احتیاج دارید، رنگ است و همان لوله بخاری. می‌توانید آن را به هر رنگ و شکلی که دوست دارید، دریاورید و از آن به عنوان جای سشوار، برس و حتی مسواک و خمیردندان استفاده کنید. این‌طور هم ظاهر به‌هم‌ریخته‌تان درست می‌شود و هم این که با کمترین هزینه شکل تازه‌ای به سرویس بهداشتی خانه‌تان داده‌اید. به خاطر داشته باشید که لوله‌های دورریختنی زیر ظرف‌شویی هم می‌تواند برای این کار مناسب باشد.

آویزی برای کنج اتاق

هنوز هم از گلدان‌های آویزی در خانه‌های قدیمی استفاده می‌شود. اما شما می‌توانید همان روش قدیمی را کمی به‌روز کنید که کاربردهای بهتری داشته باشد. نه وقت زیادی از شما می‌گیرد و نه این‌که برای درست کردن آن به دردسر زیادی می‌افتد. تنها چیزی که احتیاج دارید، یک تخته چوب است که در تمام صنایع دستی‌ها یافت می‌شود و طناب. با این روش شما می‌توانید رنگ‌بوی دنج‌تری را به اتاق خوابتان بدهید. به جای این‌که به فکر عوض کردن تخت‌خواب یا میزهای کناری تخت‌خواب بگردید، می‌توانید به راحتی یکی را برای خودتان درست کنید. موبایل یا کتابی را که قرار است قبل از خوابیدن بخوانید، روی آن بگذارید و جلوه تازه‌ای را به اتاق خوابتان بدهید. به همین سادگی و با کمترین هزینه می‌توانید از آن لذت ببرید.

خاطرات پراکنده

عید که می‌شود، عکس‌های قدیمی اولین چیزهایی است که نظر شما را جلب می‌کند. وسط کار شما می‌مانید و یک دنیا عکس و خاطره که با به یاد آوردن آن‌ها لحظات خوشی را برای خودتان ایجاد می‌کنید. خوب اگر از دیدن آن عکس‌ها

لذت می‌برید، چرا آن‌ها را در قعر کمد پنهان کرده‌اید؟ با روش ساده‌ای که قصد داریم برای شما بگوییم، می‌توانید از تماشای و به خاطر آوردن آن خاطرات همیشه لذت ببرید. به تنها چیزی که احتیاج دارید، چند متر نخ است، یک قاب عکس خالی در هر اندازه‌ای که دوست دارید، تعدادی گیره لباس-ترجیحا چوبی- و عکس‌های مورد نظر. نخ را به دو طرف قاب میخ و چند ردیف درست کنید. عکس‌ها را کنار هم با گیره وصل کنید و یک دیوار عکس درست کنید. می‌توانید هر چند وقت یک بار عکس‌ها را عوض کنید و از به یاد آوردن خاطرات دوست‌داشتنی‌تان لذت ببرید. به خاطر داشته باشید که مفتول هم می‌تواند جایگزین خوبی برای نخ باشد.

ظروف قدیمی با ظاهر جدید

تمام خانم‌ها به عید که نزدیک می‌شوند، به دنبال خرید ظرف و ظروف تازه می‌گردند؛ ظرف‌هایی که این روزها خیلی گران است و عده زیادی را از خرید یک‌سری ظروف تازه برای سال جدید منصرف می‌کند. برای این کار هم یک راهکار خوب دارید. تنها چیزی که شما احتیاج دارید، شابلون یا همان طرح مورد نظرتان است، چند رنگ مازیک و ظروف قدیمی‌تان. شما می‌توانید به راحتی هر چه تمام‌تر یک‌سری ظروف جدید را تولید کنید که دست‌ساز خودتان است. ظرف‌های سری را بیاورید و روی تمام آن‌ها یک شکل جدید بکشید. این‌طور است که شما هم به ظرف‌های جدیدتان رسیده‌اید و هم این‌که هزینه اضافی را برای ظروف جدیدتان خرج نکرده‌اید.

کلاه‌های روشن

در تمام خانه‌ها یکی از این کلاه‌های قدیمی پیدا می‌شود. البته تمام این کلاه‌ها قدیمی هم نیست، چراکه چند سالی می‌شود که این کلاه‌ها دوباره روی بورس آمده‌اند. اما با آمدن بهار کمتر کسی از این کلاه‌ها استفاده می‌کند. شما می‌توانید به راحتی هر چه تمام‌تر از این کلاه‌ها یک لوستر بسازید. به تنها چیزی که احتیاج دارید، یک قیچی خیاطی است و یک سیم و سرپیچ. کلاه را به اندازه‌ای که یک سیم از آن رد شود، سوراخ کنید و سیم را از آن رد کنید. سرپیچ را وصل کنید و بعد آن را به سقف اتاق وصل کنید. این کلاه‌ها می‌تواند دو یا چند تا هم باشند. هر چقدر که شما نور لازم دارید، می‌توانند باشند و نقش یک لوستر نو با ظاهری آوانگارد را برای شما ایجاد کنند. هزینه زیادی خرج نکرده‌اید و هر کس هم به اتاق خوابتان آمد، می‌توانید با فخر به او بگویید که لوستر جدید را خودتان درست کرده‌اید و به هنر دست خودتان ببالید!

برگزیده‌های شبکه‌های اجتماعی

ز نیرو بود مرد را راستی
این عکس ۴۰ هزار چهارصد و شصت و سه تا لایک
خورده است.

❖ **یه نونی هست به نام نون گندم که هیشکی نخورده، فقط دست مردم دیدن**

❖ **هر انسانی یک بار برای رسیدن به کسی دیر می‌کند. بعد از آن دیگر برای رسیدن به دیگران عجله ای ندارد.**

❖ **کرایه تاکسی‌ها به جوری بالا رفته که صرف نمی‌کنه آدم بره سر کار**

❖ **امروز تو بقالی صد تومن از بقیه پولم مونده بود طرف پول خرد نداشت، یه دونه رنگارنگ باز کرد، یه گاز ازش خورد، بقیه اش رو داد به من!**

❖ **بابام اومده تو اتاقم نشسته ببینه دارم چی کار می‌کنم. الان دو ساعته دارم زندگینامه دکتر شریعتی رو می‌خونم!**

❖ **چرا فقط به کسی که چشمش سبز و آبی می‌کن چشم رنگی؟ مشکی و قهوه ای رنگ نیست؟**

❖ **راننده عزیز من اگه پول خرد داشتم خودم می‌دادم. لطف کن وقتی هندنزفری تو گوشه ام از سوال نپرس داشتیم**

❖ **دلم خیلی برای شب‌های پاریس تنگ شده. خیلی وقته نرفتم. تقریباً از وقتی به دنیا اومدم**

❖ **یکی از دلایل علاقه ما به فست فود اینه که بعدش ظرف شستن نداره**

جدول کلمات متقاطع

طراح: علیرضا صفری

- ۵- چین و چروک پوست- واحد مکاله تلفن- لقب تیمور گورکانی
- ۶- پاکدامنی- در کارخانه کار می‌کند
- ۷- کتابی از ارنست همینگوی
- ۸- واحد پول چین- قاضی مسابقه
- ۹- شیر عرب- از مصالح ساختمانی- پرستار
- ۱۰- افشا کردن- گازی در جو زمین- عارضه ای ناگهانی و معمولاً زود گذر در جریان خون بر اثر ترس- عدد ورزشی
- ۱۱- دستور- صبر و بردباری
- ۱۲- بوی خوش- نقره- رودی در غرب روسیه
- ۱۳- محل قرار گرفتن دروازه بان- از اقسام کولر گازی

عمودی:

- ۱- پرندۀ ای متعلق به مناطق قطبی- رشته کوهی در غرب ایران
- ۲- دشنام- نوعی کیک و دسر ایتالیایی- ناشنوا
- ۳- نوعی شیرینی- گلایی- غزال
- ۴- پایه و درجه- دوستی- شبیه
- ۵- از طوایف- حذف و اصلاح قبل از چاپ شدن
- ۶- ضربه ای با سر- نقشه انگلیسی- حرف انتخاب- عدد خیاطی
- ۷- تی وارانۀ شده- محل نگه داری عکس- ملک رازی
- ۸- کسی که به سن سربازی رسیده است- غذای بیمار- من و تو
- ۹- پرندۀ ای سخنگو- پیامبر کشتی بان
- ۱۰- آینده- رشته کوهی در آمریکای جنوبی- باشگاه
- ۱۱- گروهی از اتم‌ها که با از دست دادن الکترون دارای بار الکتریکی منفی یا مثبت شده اند- در حال لرزیدن- متعلق به ملت
- ۱۲- محل ورود- کسی که از صخره ها و دیواره های کوه صعود می‌کند- مظهر زیبایی
- ۱۳- خوراکی سرخ کردنی شامل گوشت چرخ کرده، پیاز رنده شده و ادویه- ته نشسته ها

پاسخ جدول این شماره در صفحه ۲۹

۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
												۱
												۲
												۳
												۴
												۵
												۶
												۷
												۸
												۹
												۱۰
												۱۱
												۱۲
												۱۳

افقی:

- ۱- لرزه های بعدی و معمولاً خفیف تری که پس از یک زمین لرزه روی می‌دهد- نوعی فروش کالا که به بالاترین قیمت پیشنهادی فروخته می‌شود
- ۲- از اصول دین- وسیله ای برای گرفتن امواج از ماهواره های مخابراتی- آماس و ورم
- ۳- هوشیار و حیلۀ گر- فرمانبرداری
- ۴- پوستیم- از اشکال هندسی- واژه ای برای بیان بی‌زاری- راز